

האדרא זוטא קדישא	
<p>תאנא בההוא יומא דר"ש בעא לאסתלקא מן עלמא¹ והוה מסדר מלוי אתכנשו חבריא לבי ר"ש והוה קמיה ר' אלעזר בריה ור' אבא ושאר חברייה והוה מליא ביתא</p>	<p>למדנו באותו היום שרבי שמעון היה צריך להסתלק מן העולם, והיה מסדר דבריו, נתאספו החברים לביתו של רבי שמעון, והיו לפניו רבי אלעזר בנו ורבי אבא ושאר החברים, והיה הבית מלא.</p>
<p>זקיף עיניו ר"ש וחמא דאתמלי ביתא בכה ר"ש ואמר בזמנא אחרא כד הוינא בבי מרעי הוה רבי פנחס בן יאיר קמאי ועד דברירנא דוכתאי² אוריכו לי עד השתא וכד תבנא אסחר אשא מקמאי ומעלמין לא אתפסק ולא הוה עאל בר נש אלא ברשותא והשתא חמינא דאתפסק והא אתמלי ביתא</p>	<p>הרים רבי שמעון את עיניו, וראה שנתמלא הבית. בכה רבי שמעון ואמר, בזמן אחר כשהייתי חולה, אז היה רבי פנחס בן יאיר לפני, ועד שביררתי מקומי, המתינו לי עד עתה. וכשחזרתי, היתה אש השכינה מסבבת אותי ומעולם לא נפסק, ולא היה אדם נכנס אלא ברשות. ועתה אני רואה שנפסק, ולכן נתמלא הבית.</p>
<p>עד דהוה יתבי פתח עיניו ר"ש וחמא מה דחמא ואסחר אשא בביתא נפקו כוליהו ואשתארו רבי אלעזר בריה ורבי אבא ושאר חברייה יתבו אבראי</p>	<p>בעוד שהיו יושבים, פתח רבי שמעון את עיניו וראה מה שראה, וסיבבה אש בבית. יצאו כלם, ונשארו רבי אלעזר בנו ורבי אבא, ושאר החברים ישבו מבחוץ.</p>
<p>אר"ש לרבי אלעזר בריה פוק חזי אי הכא רבי יצחק דאנא מערבנא ליה אימא ליה דיסדר מלוי ויתיב לגבאי זכאה חולקיה</p>	<p>אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, צא וראה אם ישנו כאן רבי יצחק, שאני ערבתי בעדו. אמור לו שיסדר דבריו, וישב אצלי, אשרי חלקו.</p>
<p>קם ר"ש ויתיב והייך והדי אמר אן אינון חברייה קם רבי אלעזר ואעיל לון יתבו קמיה זקיף ידיו ר"ש ומצלי עלותא והוה הדי ואמר אינון חברייה דאשתכחו בבי אדרא⁴ יודמנון הכא נפקו כלהו ואשתארו רבי אלעזר בריה⁵</p>	<p>קם רבי שמעון וישב ושחק³ ושמח. שאל, איפוא הם החברים? קם רבי אלעזר, והכניס אותם, ישבו לפניו הרים רבי שמעון את ידיו, והתפלל תפלה והיה שמח. ואמר, (רק) אותם החברים שהיו נמצאים בבית האדרא יתוועדו כאן. יצאו כלם ונשארו רבי אלעזר בריה ורבי אבא ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי חייא. בתוך כך נכנס רבי יצחק.</p>

¹ עי' עניין זה באריכות במדרש הנעלם וירא צח ע"א, וכן ויחי ריח ע"ב.
² כיון שכבר בירר מקומו שם נחשב מאז כבני עליה שכבר נפטרו ולא פסקה אש השכינה מלפניו. ובדרך רמז א'חיה ש'לוגי ר"ת א"ש, וכן ש' נשמות וא'דם עליהן היינו א"ש, וכל שכן שרשב"י הוא שופריה דמשה, שזכה לבינה, דאיהי אשא דכיא, ושם ייא"י שבה סוד א"ש בהכאת כל אות ואות בעצמה, וה"ס שם א"ל שעולה הק"ף במילואו, ובו אסחר אשא מקמאי [ע"כ מהמד"ל]. אבל בחדא פליגנא עליה דהמד"ל שפירש אוריכו לי, על רבי פנחס ורבי חייא ורבי אלעזר שהיו שם במותו (נ"א בחלותו), ור"ל שהמתינו לו עד שעלה למרום ובירר מקומו וחזר לעוה"ז. ולפי זה קשה לו מ"ש עד השתא, שאין לו הבנה, ואמר דנראה לו שהוא יתיר. ולא נראה שהרי בהגהות האר"י ישנו. אכן הפשוט במאמר הוא שהגם שאז חלה ועלה למעלה ובירר מקומו שנראה שאז היתה עתו עת דודים להתעלות למנוחתו, מכל מקום המתינו לו מן השמים עד השתא כדי שיתקן חברי ישיבתו וכל המסתופפים בצל קדשו, שכן היה צריך לו לזכות את נשמתו. וזה שאמר ועד דברירנא דוכתאי, כלומר שהוצאתי לכף (נ"א לכח) זכותי לזכות אל מקום ההוא. אי נמי האי ועד, הוא כמו במקום, וכמ"ש עד שאתה שואלני כך וכו', ור"ל ובמקום שכבר ביררתי חלקי והיה לי להשאר שם מכל מקום אוריכו לי עד השתא, וכן אמרוהו לי מאז שאשוב לעולם לזכות את אחרים (רמ"ז).

³
⁴ פי' אד"ר.ק
⁵ חכמה (רמ"ז).

<p>ורבי אבא⁶ ורבי יהודה⁷ ורבי יוסי⁸ ורבי חייא⁹ אדהכי עאל רבי יצחק¹⁰</p>	
<p>א"ל ר"ש כמה יאות חולקך כמה חידו בעי לאתוספא לך בהאי יומא יתיב רבי אבא בתר כתפוי ורבי אלעזר קמיה</p>	<p>אמר ליה רבי שמעון, כמה יפה חלקך, כמה שמחה צריכה להתוסף לך ביום הזה. ישב רבי אבא אחורי כתפיו, ורבי אלעזר לפניו.</p>
<p>אר"ש הא השתא שענתא דרעותא הוא ואנא בעינא למיעל בלא כסופא לעלמא דאתי¹¹ והא מלין קדישין דלא גליאן עד השתא בעינא לגלאה קמי שכינתא דלא יימרון דהא בגריעותא אסתלקנא מעלמא ועד כען טמירן הוו בלבאי למיעל בהו לעלמא דאתי</p>	<p>אמר רבי שמעון, הנה עתה היא שעת רצון, ואני רוצה ליכנס בלי (שום) בושה לעולם הבא. הנה הדברים הקדושים שלא גיליתי עד עתה, אני רוצה עתה לגלותם לפני השכינה, שלא יאמרו כי בחסרון נסתלקתי מן העולם, ועד עתה היו נעלמים בלבי, ליכנס על ידם לעולם הבא.</p>
<p>וכך אסדרנא לכו רבי אבא יכתוב¹² ורבי אלעזר ברי ילעי ושאר חברייה ירחשוין בלבייהו</p>	<p>וכך אני מסדר לכם, ורבי אבא יכתוב, ורבי אלעזר בני יעסוק, ושאר החברים יהרהרו בלבם.</p>

⁶ בינה (רמ"ז).

⁷ חסד (רמ"ז).

⁸ מלכות (רמ"ז).

⁹ יסוד (רמ"ז).

¹⁰ גבורה (רמ"ז).

¹¹ עי' מבר"ש (ש"ב ח"ב פ"א): באדרא רבא לא רצה לגלות פרצופי או"א היטב להיותם נעלמים תחת דיקנא דא"א כמ"ש בע"ה בש"ד ח"א ואמנם באדרת האזינו כי היכא דלא ייעול רשב"י בכסופא לעלמא דאתי הוכרח לגלותם אז וכל עיקר אדרא זוטא לא היתה אלא לגלות זה והבן זה. ועי' ז"ח מדרש הנעלם ב ע"ב: וכל הני רזין וכל רזין עילאין כלהו אשתמודען בהני אתוון ואתרשימו בההוא את ממש לאתייחדא שמא קדישא כדקא יאות וכלא רזא עילאה בשמא קדישא עד הכא איתרמיזת חכמה עילאה ברזא דאת ה"א בתראה דאתוון ארבע זכאה חולקיה מאן דעאל ונפק וידע אורחוי דקב"ה למיעל בלא כיסופא לעלמא דאתי. ועי' הקדמה לעמק המלך: פירוש הרשב"י ע"ה היה מגלה לתלמידיו כל האדרא זוטא בשעת פטירתו, שלא יבוא לראות פני השכינה ריקם. דאמרי התם "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו", כאמרם ז"ל, "עד דנהדור תלמודאי" (כתובות עז ע"ב), שאותה שעה היא עת פטירת האדם להעלות מין נוקבין עד קצה גמר תיקונו, ולא יסלק בגריעו ובפגימו. כי אלו הסודות של הקבלה ממשיכים ומדביקים הנשמה בשכינה, בסוד, 'כי לא יראני האדם וחי' [שמות ל"ג כ'], ומפני זה נקראת השכינה קץ הימין, שבאה אחר [צאת] הנשמה. וצריך לדבק נשמתו בשכינה על ידי אלו הסודות, ותכף יסלק עצמו עם השכינה, היא ארון ברית ה', נוסע לפניו דרך שלשת ימים, לתור לו מקום מנוחה [במדבר י' ל"ג] בגן עדן. ואם אפכא חס ושלום, מתדבקא ביה סיהרא בישא, הנקראת קץ הימין, שבאה אחרי הגוף בסוד 'קץ שם לחושך' [איוב כ"ח ג'], ולוקחת חס ושלום הנפש החוטאת גם כן, רחמנא ליצלן או זה או זה, ודי בזה. ועי' עמק המלך (שי"א פ"י): עד כמה מעלות טובות מגיע מי שזוכה אל רזין דאורייתא, דלא להוי בכיסופא לעלמא דאתי, ולא יצטרך אל גלגול לחזור לזה העולם.

¹² הקדימו רבי שמעון לרבי אבא מה שאין כן בכל הזוהר, מפני שצוהו לכתוב הדברים וזה היה יותר צריך לפי שעה שלא תשכח התורה (רמ"ז). עי' לעיל ח"ב קכג ע"ב: אמר ליה רבי אבא ההוא דאנא כתבנא מבוצינא קדישא אמניא (כתבוהו) לגבי חבריא, ועי"ש בב"י: הוא לא גילה אותם אלא לחברייא שהם ידעין מלין על בוריין וידוע כי מצוה גדולה לגלות סתרי תורה לצדיקים שבזה גורמים תוספת הארה למעלה ועושים יחודים וזווג בזו"נ, ואז מתגלה טיפה דמוחין, ועי' ליקוטי תורה פרשת נח פסוק א וז"ל, וכשאדם מגלה סוד לחיבים, גורם שהוא מזדווג עם ה' בגילוי, והם נוטלים החיצונים, וז"ס מ"ש (משלי כ"ה ט') וסוד אחר אל תגל. ועי' הקדמה לעמק המלך על כתיבת ר' אבא: בקיצור מופלג שכתבתי, מפי ניצוץ קדוש, יצאו הסודות ההם, ומטעם זה אני לא טעיתי, כי העתקתי מפיו מלה במלה, ולא שניתתי הדברים וכו' כתבתי הכללים הללו לגבי חברייא לבדם, לזכרון אחד מני אלף, שלא ישכחו הסודות, ומתוך הכללים יזכרו ולא ישכחו הפרטים. ולא לשאר תלמידי חכמים שבדורם, ומכל שכן קל וחומר, בנו של קל וחומר, דורות אחרונים הבאים אחריהם, בכל דור ודור, לא יהיה להם לא לזכרון ולא ליתרון.

<p>קם רבי אבא מבתר כתפוי ויתיב רבי אלעזר בריה קמיה א"ל קום ברי דהא אחרא יתיב בההוא אתר קם רבי אלעזר</p>	<p>קם רבי אבא מאחורי כתפוי, ורבי אלעזר יושב לפניו. אמר ליה קום בני, כי אחר ישב במקום הזה. קם רבי אלעזר.</p>
<p>אתעמף ר"ש ויתיב פתח ואמר (תהלים קטו &) לא המתים יהללו יה ולא כל יורדי דומה לא המתים יהללו יה הכי הוא ודאי אינון דאקרון מתים דהא קב"ה חי אקרי והוא שארי בין אינון דאקרון חיים ולא עם אינון דאקרון מתים וסופיה דקרא כתיב ולא כל יורדי דומה וכל אינון דנחתין לדומה בגיהנם ישתארון שאני אינון דאקרון חיים דהא קב"ה בעי ביקריהון</p>	<p>נתעטף רבי שמעון, וישב. פתח ואמר "לא המתים יהללו יה ולא כל יורדי דומה" "לא המתים יהללו יה" כך הוא ודאי, (על) אותם הנקראים מתים. כי הקב"ה נקרא חי, והוא שורה בין אלה הנקראים חיים, ולא עם אותם הנקראים מתים. וסוף הפסוק שנאמר "ולא כל יורדי דומה". וכל אותם יורדים לדומה, הם ישארו בגיהנם. שונים אלו הנקראים חיים, שכן הקב"ה רוצה בכבודם.</p>
<p>אר"ש כמה שניא שעתא</p>	<p>אמר ר"ש כמה משונה שעה</p>
<p>רפח/א10345</p>	
<p>דא מאדרא דבאדרא אזדמן קב"ה ורתיכווי והשתא הא קב"ה הכי ואתי עם אינון צדיקייא דבגנתא דעדן מה דלא אערעו באדרא וקב"ה בעי ביקריהון דצדיקייא יתיר מיקרא דיליה כמה דכתיב (&) בירבעם דהוה מקטר ומפלאח לע"ז וקב"ה אוריך ליה וכיון דאוישיט ידיה לקבלי דעדו נביאה אתייבש ידיה דכתיב (מלכים א יג &) ותיבש ידו וגו' ועל דפלאח לע"ז לא כתיב (&) אלא על דאוישיט ידיה לעדו נביאה והשתא קב"ה בעי ביקרא דילן וכלהו אתאן עמיה</p>	<p>זו מהאדרא, כי באדרא נזדמן הקב"ה ומרכבותיו, ועתה הרי הקב"ה (כבר) כאן ובא עם אלה הצדיקים שבגן עדן, שלא נזדמנו באדרא, והקב"ה רוצה בכבודם של הצדיקים יותר מכבוד עצמו. כמו שנאמר בירבעם, שהיה מקטר ועובד לעבודה זרה, והקב"ה המתין לו וכיון שהושיט ידו כנגד עידו הנביא, מיד יבשה ידו, שנאמר "ותיבש ידו וגו'", ועל שעבד עבודה זרה לא נאמר אלא על מה שהושיט ידו לעידו הנביא. ועתה רוצה הקב"ה בכבוד שלנו, וכלם באו עמו.</p>
<p>אמר הא רב המנונא סבא הכא וסחרניה ע' צדיקי גליפן בעיטרין מנהרין כל חד וחד מזהירא דזיוא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין והוא אתי למשמע בחדוותא אלין מלין דאנא אימא עד דהוה יתיב אמר הא רבי פנחס בן יאיר הכא אתקיננו דוכתיה אזדעזעו חברייא דהוון תמן וקמו ויתבו בשיפולי ביתא ורבי אלעזר ורבי אבא אשתארו קמיה (נ"א עמיה) דר"ש אר"ש באדרא אשתכחנא דכל חברייא הוון אמרי ואנא עמהון השתא אימא אנא בלחודאי וכלהו צייתין למלולי עלאין ותתאין זכאה חולקי יומא דין</p>	<p>אמר, הרי רב המנונא סבא נמצא כאן, וסביבו שבעים צדיקים חקוקים בעטרות, כל אחד היה מאיר מזהר זיו העתיק הקדוש, סתום מכל סתומים, והוא בא לשמוע מתוך שמחה את אלה הדברים שאני אומר. בעוד שהיה יושב, אמר, הרי רבי פנחס בן יאיר כאן, הכינו מקום. נזדעזעו החברים שהיו שם, קמו וישבו בירכתי הבית, ורבי אלעזר ורבי אבא נשארו לפני (עמו) רבי שמעון. אמר רבי שמעון, באדרא מצינו שכל החברים היו מדברים, וגם אני עמהם. עתה אני אומר לבדי, וכולם מקשיבים לדברי, העליונים והתחתונים. אשרי חלקי ביום הזה.</p>
<p>פתח ר"ש ואמר (שיר ז &) אני לדודי ועלי תשוקתו כל יומין דאתקטנא בהאי עלמא בחד קטירא אתקטנא ביה בקב"ה ובג"כ השתא</p>	<p>פתח רבי שמעון, ואמר "אני לדודי ועלי תשוקתו" כל הימים שהייתי מקושר בזה העולם, בקשר אחד נתקשרתי בקב"ה, ולכן עתה "ועלי</p>

<p>ועלי תשוקתו דהוא וכל סיעתא קדישא דיליה אתו למשמע בחדוה מלין סתימין ושבהא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין פריש ואתפרש מכלא ולא פריש דהא כלא ביה מתדבקן והוא מתדבק בכלא הוא כלא</p>	<p>תשוקתו". שהוא, וכל המחנה הקדוש שלו, באו לשמוע בשמחת דברים סתומים. והשבח של העתיק הקדוש הוא הסתום מכל הסתומים, פרוש ומובדל מכל, ואינו נפרש, שהרי הכל מידבקים בו, והוא מידבק בכולם, (והרי) הוא הכל.</p>
<p>עתיקא דכל עתיקין¹³ סתימא דכל סתימין אתתקן ולא אתתקן אתתקן בנין לקיימא כלא ולא אתתקן בנין דלא שכיח¹⁴ כד אתתקן אפיק ט' נהורין¹⁵ דלהטין מניה מתקוניו ואינון נהורין מניה מתנהרין ומתלהטין ואוליין ומתפשטין לכל עיבר כבוצינא דאתפשטין מניה נהורין לכל עיבר ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבוני למנדע לון לא שכיח אלא בוצינא בלחודו¹⁶</p>	<p>העתיק של כל העתיקים, והסתום מכל סתומים, והוא נתקן ולא נתקן, הוא נתקן כדי לקיים הכל, ולא נתקן לפי שאינו נמצא. כאשר נתקן, הוציא תשעה אורות, שלוהטים ממנו (דהיינו) מתקוניו, ואלו האורות מאירים ומתלהטים ממנו [הוא], והולכים ומתפשטים לכל צד, כנר שמתפשטים ממנו האורות לכל צד. ואותם האורות המתפשטים, כשיתקרבו לדעתם, לא נמצא כי אם הנר לבדו.</p>
<p>כך הוא עתיקא קדישא (הוא) בוצינא עלאה סתימא דכל סתימין ולא שכיח בר אינון נהורין דמתפשטין דמתגליין וטמירן ואינון אקרין שמא קדישא ובג"כ כלא חד ומה דאמרי חברנא בספרי קדמאי דאינון דרגין דאתבריאוו ועתיקא קדישא אתגלי בהו בכל חד וחד משום דאינון תקונין דעתיקא קדישא לאו השתא עידנא להני מלין דהא אמינא לון באדרא קדישא וחמינא מה דלא ידענא הכי ועד השתא אסתים בלבאי</p>	<p>כך הוא העתיק הקדוש, הנר העליון, הסתום מכל הסתומים. ואין נמצא אלא אלו האורות המתפשטים והנגלים ונסתרים, ואלו נקראים "השם הקדוש" ולכן הכל אחד. ומה שאמרו חברינו בספרים הקדמונים, שאותם המדרגות שנבראו, והעתיק הקדוש נתגלה בהם, בכל אחד ואחד. לפי שהם תיקונים של העתיק הקדוש, אבל אין עתה הזמן לאלו הדברים, כי כבר אמרתי אותם</p>

¹³ האין סוף האציל את העשר ספירות ואמנם הוא גניז וטמיר בספירת הכתר כנז' בתיקונין. והטעם הוא כי בהיותו טמיר וגניז בכתר אפשר שיתגלה אצלנו קצת הארה ממנו. מש"כ בהיותו מסתלק ח"ו מתוכו והנה בחי' הכתר הזה הנה הוא מתחלק ונכלל בתלת רישין הנז' למטה וז"ל ג' רישין אתגלפן דא לגו מן דא כו' והא"ן סוף מתעלם ונמצא בתוכם ובהיות האין סוף נמצא ומתעלם בתוכם אז הוא האין סוף נקרא בשם עתיק' דכל עתיקין (שער מאמרי רשב"י).

¹⁴ ליקוט בסוף ספר הגליונות לב ע"ב

¹⁵ תחילת וראשי' כל מה שהאציל הא"ס הם עשרה ספירות השרשיות ומקוריות אשר הם שרש ומקור וחיות אל כל האצילות כולו והם עשרה חלקי הכתר של האצילות ונקרא א"א ואלו העשר ספירות הם נרמזים כאן באומרו כד אתתקן אפיק תשעה נהורין דלהטין מיניה מתקוניו כו' והם הם אותם הנז' בפ' נח דף סה ע"א ובפרשת פקודי דף רכז ע"א ודף רסט ע"א וכו' אלו התשעה נהורין הנז' אינון יכולין להתגלות למטה מחמת רוב הארתם כלל (שער מאמרי רשב"י). יש בחינה עליונה מכולן. והיא הנקראת רישא עלאה דלא אתידע כלל כנז' לקמן והיא רישא הראשונה שבחינת רישין הנז' לקמן דאתגלפן דא לגו מן דא כו' והרי עמה נשלמו לעשר ספירות שהם השרשיות ומקוריות והם חיות לכל העולמות ולכל האצילות כולו (שער מאמרי רשב"י). הנה בחינת המלכות לא נזכרה ולא נתגלית באלו התשעה ספי' השרשיות אמנם אח"ך נגלית המלכות מסוד האי רישא עלאה דלא אתידע העומדת למעלה מן התשעה ספירו' שרשיות הנז'. ובזה תבין מעלת וגדולת המלכות כי היא עטרה בראש צדיק היתה לראש פינה אשר לעתיד תהיה גדולה מן השמש והבן זה (שער מאמרי רשב"י). עי' בהגרא, על תז"ח יח ע"ג: ט"ס דא"א שמן חכמה ולמטה שגלגלתא ובו גנוז אוריא הוא כתר של א"א ומ"ס חכמה ומן מ"ס הוא שירותא דא"א שכתר לעולם אינו מן החשבון אלא הוא בחי' [מלכות] של פרצוף שלמעלה ממנו וכן בא"א שירותא ממ"ס והן ט' היכלין [מ"ס הוא ג"כ בחשבון של הט' כמשי' במחשבה דאיהי חד מינייהו בחושבנא ועיין בא"ז (רפח ע"א) אפיק ט' נהורין כו'].

¹⁶ זה יובן במ"ש לעיל בהקדמת ביאור אדרת האיזנו כי א"א הוא מתפשט עד סוף נוקבא דז"א דאצילות ונמצא כי א"א וז"א ונוקביה כל נהורין אילין אינון תקונין ולבושין דיליה ואיהו אחיד ואתפשט גו כולהון (שער מאמרי רשב"י).

<p>מלה והשתא אנא בלהודאי אסהידנא קמי מלכא קדישא וכל הני זכאי קשוט דאתו למשמע מלין אלין</p>	<p>באדרא הקדוש, ושם ראיתי את מה שלא ידעתי כאן. עד עתה היו הדברים סתומים בלבי, ועתה אני לבדי אעיד לפני המלך הקדוש (ולפני) כל אלו צדיקי האמת שבאו לשמוע את דברי אלה.</p>
<p>גולגלתא דרישא חוורא לאו ביה שירותא וסיומא קולטרא דקטפוי אתפשט ואתנהיר ומניה ירתון צדיקייא ד' מאה עלמין דכסופין¹⁷ לעלמא דאתי מהאי קולטרא דקטפא דהיא גולגלתא חוורא נטיף טלא כל יומא להווא זעיר אנפין לאתר דאתקרי שמים וביה זמינין מיתייא לאחייא לזמנא דאתי דכתיב (בראשית כו &) ויתן לך האלהים מטל השמים ואתמלייא רישיה ומהווא זעיר אפין נטיף לחקל תפוחין וכל חקל תפוחין נהירין מהווא טלא האי עתיקא קדישא¹⁸ טמיר ונניז וחכמתא עלאה סתימאה בהווא גולגלתא משתכה¹⁹ ודאי בהאי עתיקא לא אתגלייא אלא רישא בלהודוי²⁰ בנין דאיהו רישא לכל רישא חכמתא עלאה דאיהו רישא ב' סתים ואקרי מוחא עלאה מוחא סתימא מוחא דשכיך ושקיט ולית דידע ליה בר איהו</p>	<p>הגולגולת של הראש הלבן, אין בו התחלה וסיום. קשר בדיבוק מתפשט ומאיר, וממנה יורשים הצדיקים ארבע מאות עולמות של רצון לעוה"ב. מזה הקשר של הדיבוק, הרי הוא הראש הלבן, נוטף טל בכל יום לאותו ז"א (דהיינו) למקום הנקרא שמים. ובו עתידים המתים להחיות לעתיד לבא, שנאמר "ויתן לך האלקים מטל השמים". ומתמלא ראשו, ומאותו ז"א נוטף לשדה התפוחים. וכל שדה התפוחים מאיר מאותו הטל. זה ההעתיק הקדוש הוא נסתר וגנוז, והחכמה העליונה סתומה ודאי נמצא בזו הגולגולת. בזה העתיקא אינו מגולה כי אם ראשו בלבד, לפי שהוא ראש לכל הראשים, החכמה העליונה שהיא ראש, ובו הוא סתום, ונקרא המוח העליון, המוח הסתום, ונקרא המוח הנח והשקט, ואין שמכיר אותו חוץ ממנו.</p>
<p>תלת רישין אתגלפן דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא²¹ רישא חדא חכמתא סתימאה²²</p>	<p>שלשה ראשים נחקקו זה לפנים מזה וזה למעלה מזה. ראש אחד החכמה</p>

¹⁷ אד"ר קכח ע"ב (לש"ו). עי' לעיל קעח ע"א, וח"א קכד ע"ב (כללים ח"א כח ע"ג)

¹⁸ עיקר שם הזה דעתיקא קדישא הוא הא"ס אלא שגם התלתא רישין הנז' נקראים גם הם בשם עתיקא דכל עתיקין בחינת התעלמות הא"ס בתוכם (שער מאמרי רשב"י).

¹⁹ עי' בהגרא' בתיקו'ז מו ע"ג ד"ה קרקפתא: סוף תיקון כ"ב (עו ע"ב) כתר עילאה כו' א"ס אתקרי מלגאן, כתר עילאה מלבר כו', והוא אוריא עילאה שבתוכו, כמ"ש (אד"ז רפח ע"א) גלגלתא דרישא כו' וחכמתא עילאה סתימאה בהאי גלגלתא אשתכח, והוא אוריא עילאה, וכמ"ש האר"י זללה"ה (מבו"ש כג ע"ג וכן הוא בשער מאמרי רשב"י מא ע"ד). ונק' א"ס כמ"ש בפרשת בראשית (טו ע"א) ועמש"ש. וגלגלתא הנ"ל היא נוק' דכתר דא"א, ואוריא דכורא, אלא ששם אין דכורא ונוק' כלל וכלל, דשורש זו"ג מתחיל ממ"ס, כמ"ש בא"ז (רצ ע"א), אבל שם (דברים לב לט) אין אלקים עמדי.

²⁰ כל מה שלמטה מרישיה הנה הוא מתלבש בהאורות היוצא ממנו, ואינו מתגלה רק בהם ועל ידיהם (כללים ח"ב ב ע"ב, ועי' שם קיז ע"ד), עי' שער א"א פרק ז (ביאורים ח"א פו ע"א).

²¹ לא אמר דא לעילא מן דא ודא לעילא מן דא. והטעם הוא כפי מה שאמרנו כי רישא עלאה איננה דומה לתרין הרישין תתאין דמינה לפי שבתוכה מתעלם הא"ס. אמנם אינה דומה להם לפי שהשתי רישין תתאין הם מבחינת כלי אחד ובתוכו בחינת האור העצמי הפנימי ולכן אלו השנים נתלבשו דא לגו מן דא ונעשית זו בתוך זו ממש. אבל רישא עלאה לרוב רוחניות' אינה נתפסת להתעלם תוך רישא תנינא ממש על דרך השניה שנתעלמה תוך השלישית אמנם נשארה למעלה ממנו ולא נתלבשה בתוכה לרוב מעלתה זמ"ש דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא וסדר הזה הוא ממטה למעלה (שער מאמרי רשב"י), שאר השבעה ספירות דא"א מבינה שלו ולמטה אינם נקראים ראשים לפי שהם תחת הראש דיליה מן הגרון ולמטה (שער מאמרי רשב"י).

²² התרין רישין תתאין הנקראין כתר וחכמה הם כתר דאריך אפין ומוחא סתימאה דיליה הנקר' חכמה ושניהם נקראים גלגלתא ומוחא דא"א אבל הבינה דא"א ירדה למטה בגרון דא"א ולכן לא נזכרה בכלל הרישין דא"א כי אינה ראש אלא גרון (שער מאמרי רשב"י). העתיקא קדישא שאמר כאן כוונתו על א"א, שהוא הכתר הכללי דאצילות. והא"ן שאמר, הוא על הארת המלכות דא"ק

<p>דאתכסייא ולא מתפתחא²³ וחכמתא דא סתימאה רישא לכל רישיה דשאר חכמות²⁴ רישא²⁵ עלאה עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין רישא דכל רישא²⁶</p>	<p>הסתומה שנתכסתה ואינה נפתחת. וחכמה זו הסתומה היא הראש לכל הראשים של שאר החכמות. הראש העליון, העתיק הקדוש הסתום מכל הסתומים, הראש של כל הראשים,</p>
<p>רפח/ב</p>	
<p>רישא דלאו רישא ולא ידע ולא אתידע מה דהוי ברישא דא דלא אתרבק בחכמתא ולא בסוכלתנו ועל האי אקרי (במדבר כד יא) ברח לך אל מקומך²⁷ (יחזקאל א &) והחיות רצוא ושוב²⁸ ובגין כך עתיקא קדישא אקרי אין דביה תלייא אין²⁹ וכל אינון שערי</p>	<p>הראש שאינו ראש, אינו יודע ואינו נודע מה שיש בראש הזה, שכן אינו מידבק לא לחכמה ולא לבינה. ועל זה אנו קוראים "ברח לך אל מקומך", "והחיות רצוא ושוב", ובשביל זה</p>

המתלבש בו, ואותו ההארה הנה הוא הרדל"א, שהוא הרישא קדמאה מהג' רישין שאמר באד"ז (דף רפח סע"א), וזהו שאמר כי נקרא עתיקא קדישא, שהוא א"א, ג"כ בשם א"ן, משום התלבשות הרדל"א שמתלבש בו. ועיקר האי"ן הוא באמת רק האוירא עלאה²², אוירא דלא אתפיס (ז"ח דף ע ע"א וס"י פ"ב מ"ו) אשר בהגלגלתא, רישא חיוורתא, שהוא הרישא תניינא דא"א, והוא נמשך מרדל"א, דאחזי נהוריה בהאי גלגלתא (ע"ח א"א פרק ו) (ביאורים ח"א כח ע"א).
²³ המוחא סתימאה דא"ק, שהוא סתים וגניז, וכמ"ש באד"ז (דע"ה ח"א כד ע"ב).
²⁴ המ"ס הוא מוחא חדא דכליל תלת (אד"ר קמ ע"א), ולכן הנה משמשת היא ע"ש החכמה, ונקרא בשם חכמתא סתימאה, והיא רישא לכל רישיה דשאר חכמות כמ"ש באד"ז (רפ"ח סע"א), כי היא נקרא ע"ש מוח החכמה הכלולה בו. והעיקר הוא כי משום שהרישא הא' שהוא רדל"א הוא נעלם מאד, לכן נחשב הרישא תניינא שהוא הגלגלתא לכתר, והרישא תליתאה מ"ס לחכמה, (ביאורים ח"ב פז ע"א).

²⁵ בראשית קמז (הערת הזהר).
²⁶ הוא נמשך לעיל (והנקודה המפסיק הוא טעות סופר), כי הרישא תניינא היא נקרא רישא דכל רישא וכן כתב הגר"א בספד"צ פ,א ד"ה עד דרישא דכיסופא כו', אבל הרישא הג' העליונה על כולם שהוא רדל"א, הי אנקרא רישא דלאו רישא כו' אמנם הרח"ו בע"ח שער א"א פרק ב' לא כתב כן אלא רישא דכל רישא קאי על רדל"א, ע"ש וכן במבו, שער א"א פרק ד', אמנם לקמן ע"ב כללא דעתיקא בתרין כו' מבואר כהגר"א ע"ש (לש,ו).
²⁷ ר"ל לפי שהפריסה מעכב והכל שהמחשבה אין יכול להשיג רדל"א ומ"מ אתנהיר מחשבה עילאה מרדל"א (בהגר"א בתז"ח יח ע"ד).
²⁸ עי' בהגר"א בתז"ח יח ע"ד: ר"ל מ"ס שנקרא חיות בסוד והחכמה תחיה בעליה ונקרא חיה כידוע והן ג' חוות וכ"א ד"פ שהן י"ב בסוד ג' היות שם של י"ב כידוע והכולל הוא האדם וכו' וז"ש והחיות רצוא ושוב ר"ל למרדף אבתרי' דהאי רדל"א.

²⁹ שבו במ"ס נהירו דרדל"א ואותו נהירו אקרי אין כנ"ל ולכן ע"ק נקרא ג"כ אין לפעמים אבל עיקר שמו א"ס וההוא נהירו אין ומאותו נהירו נמצאו כל הנמצאות (בהגר"א בתז"ח יח ע"ד). יחידה כתר, והוא נקרא אין, כמ"ש בזוה"ק (בשלח סד ע"ב) ובאד"ז (דף רפח ע"ב) (הקדו"ש יג ע"א), הרישא תניינא מהג' רישין, וכמו שמבואר בדבריו שם במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ז' ע"א) והרישא תניינא הנה הוא הגלגלתא והקד"א המכונה בשם אין, וכמ"ש באד"ז (רפח ריש ע"ב), והוא החכמה שברישא דא"א, והוא רחמים פשוטים, והוא שורש האבא שבא"ק. אבל המ"ס הרישא תליתאה היא הבינה שברישא דא"א, והיא הבוצד"ק שורש הדינין, והוא שורש האימא שבא"ק (דע"ה ח"א יב ע"א), והוא אוירא (דע"ה ח"ב ל ע"ג), אמר על הרדל"א, רעותא דלא אתיידע, וקורא אותו ג"כ בשם רעותא שהוא רצון, והוא במה שנודע כי הרדל"א הוא למעלה מהכתר כמ"ש בא"א (פרק ב), והוא ג"כ מכלל האור דא"ס, ולכן הוא מכונה ג"כ בשם רצון, כי הוא רק בבחי' הרצון דא"ס, ועל הרישא תניינא שהוא כללות הגלגלתא ואוירא²⁹, הנה אמר ולא אתפס כלל לעלמין, כי האוירא הגנוז בגלגלתא הוא נקרא (ז"ח דף ע ע"א, וס"י פ"ב מ"ו) אוירא דלא אתפס, כי אין שום תפיסה בו כי אינו מתלבש כלל, והוא אור בלתי כלי, ונקרא בשם אי"ן לגודל העלמו, כמ"ש בא"ז (רפח רע"ב) וכן באד"ר (קלה ע"ב) אמר, והאי אוירא טמיר דטמירין כו', ולכן נקרא הוא בשם אוירא דלא אתפס, והוא הרישא תניינא שהוא כללות הגלגלתא רישא חוורא (כללים ח"א סא ע"ב), העתיקא קדישא שאמר כאן כוונתו על א"א, שהוא הכתר הכללי דאצילות. והאי"ן שאמר, הוא על הארת המלכות דא"ק המתלבש בו, ואותו ההארה הנה הוא הרדל"א, שהוא הרישא קדמאה מהג' רישין שאמר באד"ז (דף רפח סע"א), וזהו שאמר כי נקרא עתיקא קדישא, שהוא א"א, ג"כ בשם א"ן, משום התלבשות הרדל"א שמתלבש בו. ועיקר האי"ן הוא באמת רק האוירא עלאה²⁹, אוירא דלא אתפיס (ז"ח דף ע ע"א וס"י פ"ב מ"ו) אשר

	<p>העתיק הקדוש נקרא "אין", לפי שבו תלוי אין.</p>
<p>וכל אינון נימין ממוחא סתימאה נפקין (תליין) וכלהו שעיעין (ס"א יתבין) בשקולא ולא אתהוי קדלא כלא הוא בנין דהאי עתיקא קדישא בחד הוי כלא בחידו ולא שניא מרחמי לעלמין</p>	<p>וכל אותם השערות, וכל אותם נימין יוצאים [תלויים] ממוחא סתימאה, וכלם רכים (יושבים) במשקל אחד, ואין העורף נראה. הכל הוא לפי שזה ההעתיק הקדוש באחת, הכל הוא בשמחה, ואינו משתנה מרחמים לעולם.</p>
<p>בתלת עשר מכילן דרחמין אשתכח בנין דהאי חכמתא סתימאה דביה מתפרש תלת זמנין לארבע ארבע³⁰ והוא עתיקא כליל לון³¹ ושליט על כלא³² חד ארחא דנהיר בפלגותא דשערי דנפקי ממוחא הוא ארחא דנהירין ביה צדיקיא לעלמא דאתי דכתיב (משלי ד &) וארח צדיקים כאור נוגה וגו' וע"ד כתיב (ישעיה נח &) אז תתענג על יי' ומהאי ארחא מתנהרין כל שאר ארחין דתליין בזעיר אנפין</p>	<p>בשלוש עשרה מדות הרחמים נמצא, לפי שזו החכמה הסתומה שבו, מתחלקת ג' פעמים לארבע ארבע, והוא העתיקא כולל אותם ושולט על הכל. שביל אחד שמאיר באמצע השערות שיוצאים מהמוח הוא השביל שמאירים בו צדיקים לעתיד לבא, שנאמר "וארח צדיקים כאור נוגה וגו'". ועל זה נאמר "אז תתענג על ה'" ומזה השביל מאירים כל שאר השבילין התלויים בז"א.</p>
<p>האי עתיקא סבא דסבין כתרא עלאה לעילא דמתעטרין ביה כל עטרין וכתרין מתנהרין כל בוצינין מניה ומתלהטין (ומתנהרין) והוא הוא בוצינא עלאה טמירא דלא אתידע (וכל שאר בוצינין מניה מתלהטין ומתנהרין)³³ האי עתיקא קדישא אשתכח בתלת רישין וכלילן בחד רישא וההוא (נ"א והוא) רישא עלאה לעילא לעילא</p>	<p>עתיקא זו, הוא זקן הזקנים, הכתר העליון למעלה שמתעטרים בו כל העטרות, והכתרים, מאירים ממנו כל הנרות ומתלהטים (ומאירים), והוא הוא הנר העליון הנסתר שאינו נודע, (וכל שאר מאורות ממנו מתלהטים ומאירים). זה העתיק הקדוש נמצא בג' ראשים, וכלולים בראש אחד. ואותו (והוא) הראש העליון למעלה למעלה.</p>
<p>ובנין דעתיקא קדישא אתרשים בתלת אוף הכי כל שאר בוצינין דנהרין מיניה כלילן בתלת</p>	<p>ולפי שהעתיק הקדוש נרשם בג', כמו כן כל שאר נרות המאירים ממנו נכללו אף הם בג'. עוד העתיק הקדוש נרשם</p>

בהגלגלתא, רישא חיוורתא, שהוא הרישא תניינא דא"א, והוא נמשך מרדל"א, דאחזי נהוריה בהאי גלגלתא (ע"ח א"א פרק ו) (ביאורים ח"א כח ע"א).

³⁰ הנה התחלנו לדבר מהרישא תליתאה דהא"ק, שהוא המ"ס שבו, כי המ"ס הוא הס"ג הכללי כמ"ש בתיקונים (קמא ע"ב) מוחא סתימא אתקרי אין סוף³⁰ דאתפליג לתלת מוחין דאינון י' י' י', דאתרמיזו בהאי שמא יר"ד ה"י וא"ו ה"י³⁰. והנה הוא הס"ג הכללי דהא"ק אשר יש לנו רשות לדבר בו, והנה הוא מוחא חדא דכליל תלת (ע' אד"ר קמ ע"א³⁰) שהוא חב"ד רזא דמתקלא. והוא מ"ש התיקונים הנז' דאתפליג לתלת מוחין, ור"ל שהוא כולל תלת מוחין, ואלין תלת הם מתפרשין לד' וכמו שאמרו באד"ז (רפח ע"ב) בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה מתפרש תלת זמנין לארבע ארבע, והן ג' הוי"ת, ע' הגר"א בספד"צ בתחילתו (א ע"ד) (כללים ח"ב ב ע"ב).

³¹ ר"ל שעמו הוא י"ג וכנז', ובאותן ה"ב מערכות הנה שם הוא הג' בחי' אשר הן בעקודים והן בהנקודות והן באצילות (כללים ח"א יח ע"ג). והוא המר"ס עצמה, וה"ב הם מתפשטים ממנו (כללים ח"א סא ע"ג).

³² הנה התיקון י"ג שהוא המזל תחתון, הנה הוא בסוד כתר מלכות כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בתחילתו (א ע"א) בענין סוד המתקלא עש"ה, כי הוא כתר משום שהוא עתיקא דכליל לון, וכמ"ש באד"ר (קלד ע"ב) והאי דתליסר כליל להון כו' דהאי תקונא כליל כלא³², ר"ל שהוא כולל כל ה"ג תקונין דנפקין ממ"ס שהוא א"א, והוא הכתר הכללי, ונקרא מלכות משום שהוא כליל כלא ושליט על כלא, ר"ל שכל הנהגת האצילות הוא ממנו כמ"ש באד"ז (דף רפט ושם רפח ע"ב) והתיקון הזה הנה הוא שורש המלכות הנשאר בז"א בעטרה שבו, והוא שייך להמלכות כי הוא שורשה העומד בז"א (כללים ח"ב ל"ב ע"ד).

³³ רצב ע"ב (הערת הזהר).

<p>עוד עתיקא אתרשים בתרין כללא דעתיקא בתרין הוא כתר א עלאה דכל עלאין רישא דכל רישי והוא דהוי לעילא מן דא דלא אתידע כך כל שאר בוצינין סתימין בתרין עוד עתיקא קדישא אתרשים ואסתים בחד והוא חד וכלא הוא חד כך כל שאר בוצינין מתקדשין מתקשרין ומתהדרין בחד ואינן חד</p>	<p>בב', (כי) הכלל של העתיקא בב', כתר עליון של כל העליונים, הראש של כל הראשים. זהו הראש שהוא למעלה ממנו, שכן לא נודע, כך כל שאר הנרות סתומים בשנים. עוד העתיק הקדוש נרשם ונסתם בא', והוא אחד והכל הוא אחד, כך כל שאר הנרות מתקדשים ומתקשרים וחוזרים לאחד, והם א'.</p>
<p>מצחא דאתגלי בעתיקא קדישא רצון אקרי דהא רישא עלאה דא סתים לעילא דלא אתידע פשיט חד טורנא בסימא יאה דאתכליל במצחא ובנין דאיהו (נ"א דההוא) רעוא דכל רעויין³⁴ אתתקן במצחא ואתגלייא בבוסטיא (ס"א אתגליף בפסימא) האי מצחא אקרי רצון וכד רצון דא אתגלייא רעוא דרעויין אשתכח בכלהו עלמין וכל צלותין דלתתא מתקבלין ומתנהרין אנפוי דזעיר אנפין וכלא ברחמי אשתכח וכל דינין אתמרון ואתכפיין</p>	<p>המצח שמתגלה בע"ק נקרא רצון, כי הראש העליון הסתום למעלה שלא נודע פשט שר א' מתוק כראוי, שנכלל במצח, ומפני שהוא [שאותו] הרצון של כל הרצונות נתקן במצח ונתגלה בתואר פנים (מתגלף בפסימא). זה המצח נקרא רצון, וכשרצון זה מתגלה אז הרצון של הרצונות נמצא בכל העולמות, וכל התפלות של מטה מתקבלות, ומאירים פניו של ז"א, ואז נמצאים כולם רחמים, וכל הדינים נחבאים ונכנעים.</p>
<p>בשבתא בשעתא דצלותא דמנחה דהוא עידן דכל דינין מתערין אתגלייא האי מצחא ואתכפיין כל דינין ואשתכחו רחמין בכלהו עלמין ובג"כ אשתכח שבת בלא דינא לא לעילא ולא לתתא ואפילו אשא דגיהנם אשתקע (ס"א אשתכך) באתריה ונייחין חייביא ועל דא אתוסף נשמתא דחדו בשבתא ובעי בר נש למחדי בתלת סעודתי דשבתא דהא כל מהימנותא וכל כללא דמהימנותא ביה אשתכח ובעי בר נש לסדרא פתורא ולמיכל תלת סעודתי דמהימנותא ולמחדי בהו</p>	<p>בשבת, בשעת תפילת המנחה, הרי הוא הזמן שכל הדינים מתעוררים, מתגלה זה המצח ונכנעים הדינים, ונמצאו רחמים בכל העולמות. ולכך נמצאת השבת בלא דין לא למעלה ולא למטה ואפילו אש הגיהנם נשקע (נשקט) במקומו, ונחים הרשעים. על זה נתוספת נשמה של שמחה בשבת, וצריך האדם לשמוח בשלש הסעודות של השבת, לפי שכל האמונה וכל כלל האמונה נמצאים בו, וצריך האדם לסדר את השלחן ולאכול את ג' סעודות האמונה ולשמוח בהם.</p>
<p>אמר רבי שמעון אסהדנא עלי לכל אלין דהכא דהא מן יומאי לא בטילנא אלין ג' סעודתי ובניניהון לא אצטריכנא לתעניתא בשבתא ואפילו ביומי אחרני לא אצטריכנא כ"ש בשבתא דמאן דזכי בהו זכי למהימנותא שלימתא חד סעודתא דמטרוניתא וחד סעודתא דמלכא קדישא וחד סעודתא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין ובההוא עלמא יזכי בהו לאלין</p>	<p>אמר רבי שמעון, אני מעיד על עצמי לכל אלה שכאן, שמימי לא ביטלתי את שלש הסעודות האלו, ובזכותם לא נצרכתי לתענית בשבת. אפילו בימים אחרים לא הייתי צריך, כל שכן בשבת. כי מי שזוכה בו, הוא זוכה לאמונה שלימה. אחת, סעודת המלכה. ואחת, היא סעודת המלך הקדוש. ואחת, סעודת העתיק הקדוש, סתום של כל הסתומים, ובאותו עולם יזכו בהם.</p>

³⁴ נגנז האור הראשון ביום הראשון עצמו, כי חזר ונגנז בתוך הקד"א שמקיפו בכל סביבו, והוא גנוז וטמיר בתוכו, והרי הוא נסתר ונעלם על ידו. והנה אינו מאיר מאז ולהלאה אלא רק דרך הקד"א, ונמשך הארתו ג"כ תמיד רק דרך המצח, והוא רעוא דרעויין הנזכר בכל מקום (בספד"צ פרק א ו ע"א, ובאד"ר קכט ע"א, ובאד"ז רפח ע"ב, ובדברי הרב בשער הכוונות דף עה ע"א בכוונת מנחת שבת) (כללים ח"א קב ע"א).

<p>האי רצון כד אתגלייא כל דינין אתכפיין משולשליהון תקונא דעתיקא קדישא אתתקן בתקונא חד כללא דכל תקונין והיא חכמה עלאה סתימאה כללא דכל שאר והאי אקרי עדן עלאה סתימא והוא מוחא דעתיקא קדישא והאי מוחא אתפשט לכל עיבר מניה אתפשט עדן אחרא ומהאי עדן אתגלף והוא</p>	<p>כשמתגלה הרצון הזה אזי כל הדינים נכנעים (מכח) השלשלאות. התיקון של העתיק הקדוש, נתקן בתיקון אחד, הכלל של כל התיקונים הרי היא החכמה העליונה הסתומה, הכלל של כל השאר, והוא נקרא העדן עליון הסתום, והוא המוח של ע"ק, ומוח זה מתפשט לכל הצדדים, וממנו מתפשט עדן אחר, ומעדן זה נחקקו. ואותו</p>
<p>רפ"ט/א</p>	
<p>רישא סתימא דברישא דעתיקא דלא אתידע כד פשיט חד טורנא (ס"א גוונא) דהוה מתתקן לאתנהרא בטש בהאי מוחא (נ"א מצהא) ואתגלף ואתנהיר בכמה נהירין ואפיק וארשים כבוסיטא דא בהאי מצהא ואתרשים ביה חד נהורא דאקרי רצון</p>	<p>הראש הסתום שבראש של העתיק שאינו נודע, כשפשט שר א' שהיה מתוקן להאיר, הכה במח [במצח] זה ונחקק, והאיר בכמה הארות, והוציא נרשם כתואר [אופן] זה במצח זו ונרשם בו אור א' הנקרא רצון.</p>
<p>והאי רצון אתפשט לתתא בדיקנא עד ההוא אתר דמתישבא בדיקנא ואקרי חסד עלאה ודא איהו נוצר חסד ובהאי רצון כד אתגלייא מסתכלין מארי דדינא ומתכפיין</p>	<p>וזה הרצון נתפשט למטה בזקן עד המקום ההוא שנתישב בזקן, ונקרא החסד העליון, וזהו "נוצר חסד". ובזה הרצון, כשמתגלה, מסתכלים בו בעלי הדינים ונכנעים.</p>
<p>עיניו דרישא דעתיקא קדישא תריין בחד שקילין דאשגחין תדירא ולא נאים דכתיב (תהלים קכא &) לא ינום ולא יישן שומר ישראל קדישא בנין כך לא אית ליה גבינין על עינא ולא כסותא</p>	<p>העינים של ראש ההעתיק הקדוש, הינן שתיים השקולות כאחת, והן משגיחות תמיד. והוא אינו ישן, שנאמר "לא ינום ולא יישן שומר ישראל" ישראל הקדוש. לכן אין לו גבות עינים ולא עפעפים.</p>
<p>ההוא מוחא אתגליף ונהיר בתלת חוורין דעילא (נ"א דעינא) בחוורא חדא מסתחיין עינין דזעיר אנפין דכתיב (שיר ה &) רוחצות בחלב דהוא (נ"א בההוא) חוורא קדמאה ושאר חוורין אסתחיין ונהירין לשאר בוצינין</p>	<p>זה המוח נחקק ומאיר בג' גווני הלובן העליון [העין]. בלובן אחד מתרחצות העינים של ז"א, שנאמר "רוחצות בחלב" שהוא (באותו) הלובן הראשון, ושאר גווני הלובן מרחיצים ומאירים לשאר הנרות.</p>
<p>מוחא אקרי גביעא דברכתא גביעא דכל ברכאן מניה אשתכחו ובגין דהאי מוחא להיט בג' חוורין דעינא בעינא תלא ביה ברכתא דכתיב (משלי כב) טוב עין הוא יבורך דהא במוחא תליין חוורו דעינא</p>	<p>המוח נקרא מעיין הברכות, המעיין שכל הברכות נמצאות ממנו. ולפי שהמוח הזה לוחט בג' גווני הלובן של העין, תלה הכתוב את הברכה (בעין) שנאמר טוב עין הוא יבורך, שכן במוח תלויים גווני הלובן של העין.</p>
<p>האי עינא כד אשגה בזעיר אנפין (עלמין) (ס"א אתנהרין אנפין כלהו בחדו) אנהרין כלהו בחדו עינא דא הוא כלא ימינא לית ביה שמאלא עיינין דתתא ימינא ושמאלא תרי בתרי גווינין</p>	<p>עין זו, כאשר היא משגיחה בז"א [העולמות] [מאירים כל הפנים בשמחה], (אז) כולם מאירים בשמחה. העין הזו היא כולה ימין ואין בה שמאל. העינים של מטה (יש בהם) ימין ושמאל, ב' (עינים) בב' אופנים.</p>
<p>בצניעותא דספרא אוליפנא דהא י' עלאה י' תתאה ה' עלאה ה' תתאה ו' עלאה ו' תתאה כל אלין עלאין בעתיקא תליין תתאין בזעיר אנפין</p>	<p>למדנו בספרא דצניעותא, כי יש י' עליונה וי' תחתונה, ה' עליונה וה' תחתונה, ו' עליונה וו' תחתונה. כל אלה</p>

<p>אינון לאו תליין אלא אינון ממש ובעתיקא קדישא תליין דהא שמא דעתיקא אתכסייא מכלא ולא אשתכח</p>	<p>העליונות תלויות בהעתיק, התחתונות בז"א הן אינון תלויות, אלא הן ממש, ובהעתיק הקדוש הן תלויות, שכן שמו של העתיק מכוסה מהכל ואינו נמצא.</p>
<p>אבל אלין אתוון דתליין בעתיקא בגין דיתקיימון אינון דלתתא דאי לאו הכי לא יתקיימון ובגין כך שמא קדישא סתים וגלייא³⁵ ההוא דסתים לקבליה דעתיקא קדישא סתימא דכלא וההוא (אתגלייא בגיניה דתלייא) (ס"א דאתגלי בגיני דההוא (דאתגלייא) דתלייא) בזעיר אפיין</p>	<p>אבל אלו האותיות תלויות בהעתיק כדי לקיים את אלה של מטה, שאם לא כן לא היו מתקיימות. לכן השם הקדוש הוא סתום וגלוי. זה שסתום, הוא כנגד ע"ק הסתום של הכל וזה [מתגלה בגללו שכן תלוי הוא] [שמתגלה בגלל שאותו [שהתגלה] שתלוי] בז"א.</p>
<p>ובגין כך כל ברכאן בעיין סתים וגלייא אלין אתוון סתימן דתליין (בעתיקא קדישא תליין אמאי תליין י' לקיימא י' דלתתא) (ס"א ודאי בגולגלתא במצחא בעיינין תליא י' (ס"א אמאי) אמאי תלייא לקיימא לי' דלתתא)</p>	<p>לכן כל הברכות צריכות להיות נסתרות ונגלות, הרי אלו האותיות הסתומות התלויות [תלוי בהעתיק הקדוש למה תלויים י' לקיים י' למטה] [ודאי בגולגולת במצח בעיניי תלויים י' [למה] אימא תלויה לעמוד לי' שלמטה].</p>
<p>חוטמא בהאי חוטמא בנוקבא דפרדשקא דביה נשיב רוחא דהיי לזעיר אפיין ובהאי חוטמא בנוקבא דפרדשקא³⁶ תלייא ה' לקיימא ה' אחרא דלתתא</p>	<p>החוטם. בזה החוטם, בנקב החוטם בו נושב רוח החיים לז"א, ובזה החוטם, בנקב החוטם, תלויה [האות] ה' כדי לקיים ה' אחרת של מטה.</p>
<p>ודא רוחא³⁷ נפיק ממוחא סתימאה ואקרי רוחא דהיי ובהאי רוחא זמינין למנדע חכמתא</p>	<p>וזו הרוח יוצאת ממוחא סתימאה, ונקראת רוח החיים. ועל ידי זו הרוח</p>

³⁵ עיקר האור [המ"ה] הנה הוא נשאר מבפנים והוא המ"ה שהוא יותר עיקרי מהב"ן, וכל גילוי הנה הוא רק ע"י הב"ן, אבל הוא עצמו הוא מתעלם. סתים וגליא, ר"ל ע"י הב"ן וכמ"ש בספד"צ רפ"ד (כט ע"ב) ובזוה"ק פ' נשא (קמו ע"ב ושם [ח"ג] עג ע"א קנט ע"א רפט ע"א) (כללים ח"ב יט ע"ב), אותן המ"ה והב"ן בסוד הוי"ה אדנ"י, שגילוי דהוי"ה ב"ה הוא ע"י אדנ"י, והוא סתים וגליא (כמ"ש בספד"צ רפ"ד (כט ע"ב) ובזוה"ק ח"ג עג ע"א, קמו ע"ב, קנט ע"א, רפט ע"א), כי הוא בעצמו סתים ומתגלה ע"י אדנ"י, וה' בהיכל קדשו (חבקוק ב כ) כנודע (תיקו"ז לג ע"ב). ולכן הנה הוה השם מ"ה הגם שהוא מלגו וכמ"ש אליהו ז"ל"ט (תיקו"ז יט ע"א) מלגו איהו יר"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו ארח אצילות, ר"ל שהוא פנימיות כל האצילות וכל האצילות מתנהג עליו, והרי הוא רק בפנימיותו, ועכ"ז הנה נקרא הוא שם המפורש כנודע (תיקו"ז ח ע"א), והוא משום כי הרי הוא מתגלה ע"י אדנ"י וכמ"ש הגר"א באד"א (דפורה"ח פ' תשא בסוד מסוה משה שמות לד לג) (כללים ח"ב לא ע"ג), הוא סתים מצד המשכתו והתפשטותו מבחי' א"ס והוא גלייא מצד התפשטותו בהגילוי דשם אלה"ם והוא ג"כ מה שאמרו כי הוא סתים מצד עצמו כי עצמותו ית"ש הוא בבחי' א"ס שהוא נעלם וגלייא מצד פעולתו (כללים ח"ב ככו ע"ד), השם הוי"ה ב"ה הוא שמו של א"ס עצמו, וכמו שאמרנו, שנתגלה להקרא בהשם הזה ע"י התלבשו באצילות, ולכן הוא נעלם ג"כ, ואי אפשר להזכירו אלא רק באתוון אחרנין, שהוא השם אדנ"י, משום שכל גילוי הוא רק ע"י המלכות, שהיא השם אדנ"י כנודע (ביאורים ח"א כו ע"ב).

³⁶ פרדשקא הוא עמוד חלול כמ"ש הר"ש ספ"ו דאהלות (מהגר"א ספד"צ פ"א דף ז ע"א ד"ה תרין נוקבין), ושם יש סוד ה', והוא רוח החיים שבו, וכמ"ש בספד"צ פ"ב (דף כא ע"א) ובאד"ז (דף רפט ע"א) (ביאורים [א לט ע"ב]).

³⁷ החוטם הנה שם הוא המלכות דרדל"א, ושם תלייא ה' לקיימא ה' דלתתא, שהיא המלכות דאצילות, כמ"ש באדרא זוטא קדישא (דף רפט ע"א), וע' שער א"א (פרק יב). והמלכות היא עטרה דגבורה, ועיקר הדינין בה מתגלין, והשורש לזה הוא בחוטם דא"א, וכמ"ש הרב במבשר"ש (שער א"א ספ"ז), ולכן אינו מתפשט החוורתא שם בכוון כדי שלא יתבטל שורש הדינין אשר שם (הקדו"ש צז ע"ב), והבל החוטם שאמר הרב הנה הוא מת"ת שהוא רוח, והוא יוצא מהחוטם ומתחבר עם רוח הכללי שהוא האויר, ושואב וממשיך אותו תמיד בתוכו. והרי הוה פעולת ההבל היוצא מכל א', כי על ידו הנה הוא מתחבר עם זולתו שהוא כלל העולם. וכן הוא למעלה למעלה, כי הנה הם הי' ספי'

<p>בזמנא דמלכא משיחא דכתיב (ישעיה יא &) ונחה עליו רוה יי' רוה חכמה ובינה וגו'</p>	<p>עתידיים ישראל לדעת חכמה בזמן המלך המשיח. שנאמר "ונחה עליו רוה ה' רוה חכמה ובינה וגו'".</p>
<p>האי חוטמא היין מכל סמריין חדו שלימא נחת רוה אסוותא בחוטמא דזעיר אנפין (כמה דאוקימנא) כתיב (שמואל ב כב &) עלה עשן באפו וגו' והכא כתיב (ישעיה מח &) ותהלתני אחטם לך³⁸</p>	<p>זה החוטם, חיים מכל הצדדים. שמחה שלימה, ונחת רוה, ורפואה. בחוטם של ז"א, [כמו שלמדנו] נאמר "עלה עשן באפו וגו'" וכאן נאמר "ותהלתני אחטם לך".</p>
<p>ובספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא אוקים ה' בפומא והכא לא מתקיימא הכי ולא אצטרפא (ס"א אצטרפא) אע"ג דבחד סלקא אלא בה' דינא תליא ודינא בחוטמא תליא דכתיב (&) עלה עשן באפו</p>	<p>ובספר האגדה שבבית מדרשו של רבי ייבא סבא העמיד ה' בפה, וכאן אינו מתקיים כך ואינו מצטרף (מצטרף), אף על פי שבאחת עולה, אלא באות ה' הדין תלוי, והדין תלוי בחוטם, שנאמר "עלה עשן באפו".</p>
<p>ואי תימא הא כתיב (&) ואש מפיו תאכל³⁹ עקרא דרוגזא בחוטמא תליא כל תקונין דעתיקא קדישא במוחא שקיא וסתים מתתקנן וכל תקונין דזעיר אנפין בחכמה תתאה מתתקנן דכתיב (תהלים קד &) כלם בחכמה עשית⁴⁰ וה' כללא דכלא ודאי מה בין ה' לה' ה' דהכא דינא אתער מנה ודהכא רחמי גו רחמי</p>	<p>ואם תאמר, הרי נאמר "ואש מפיו תאכל"? עיקר הרוגז תלוי בחוטם. כל התיקונים של העתיק הקדוש, במוח השקט והסתום נתקנים, וכל התיקונים של ז"א בחכמה התחתונה נתקנים. שנאמר "כלם בחכמה עשית" (ואות ה' כולל הכל ודאי. מה בין ה' לה' ה' של כאן, דין מתעורר ממנה, ושל כאן רחמים תוך רחמים.</p>
<p>בדיקנא דעתיקא קדישא תליא⁴¹ כל יקירו דכלא מזלא דכלא אקרי מהאי דיקנא מזלא יקירותא (נ"א מהאי מזלא יקירא) דכל יקירין מזלי עלאי ותתאי כלהו משגיחין להווא מזלא</p>	<p>בזקן של העתיק הקדוש תלוי כל הכבוד של הכל, והוא המזל של הכל נקרא. מזה הזקן, מזל הכבוד (מזה המזל המכובד) של כל הכבוד נוזלים עליונים ותחתונים, וכולם משגיחים על אותו</p>

דאור האזנים והי' ספי' דאור החוטם אשר בעולם העקודים, וכן בא"א דאצילות הנה הם הי"ג תיקוני דיקנא אשר הם יוצאים ג"כ מהאזניים וכמ"ש בספד"צ (ריש פרק ב יח ע"א) מאודנין נפקא. והבל החוטם הנה הוא מהז' תיקוני דגלגלתא, תרי נוקבין דפרדשקא ואתער רוחא לכלא כמ"ש בספד"צ פ"א ז ע"א) בא"א וספ"ב (כג ע"ב) בז"א, וכן באד"ר (קל רע"ב וקלז ע"ב ובא"ז רפט ע"א ורצד ע"א) (ביאורים ח"ב פ ע"א).

³⁸ כבר נתבאר בהקדמת ביאור אדרת האזינו כי מלכות דעת"י הנקרא' תהלה מתלבשת בחוטמא דא"א וע"ש (שער מאמרי רשב"י).

³⁹ הפה הוא ג"כ לטב ולביש, וכמ"ש (ישעיה מה כג) יצא מפיו צדקה, וכתב (שמואל ב' כב ט), תהלים יח ט) ואש מפיו תאכל, וע' אד"ר (קלז ע"ב) ואד"ז (רפט ע"א). והרי לנו כי גם כל הז' נקבי הראש הם כולם משמשים ג"כ בטובה ובתמורה, והוא משום כי הם ג"כ מהאותיות בג"ד כפר"ת שהם בדגש ורפה, דינא ורחמי (ביאורים ח"א פא ע"א).

⁴⁰ שם הו"ה אינו מתחיל אלא מחכמה ולמטה - הוא בזוה"ק ויקרא (דף י ודף יא) ע"ש כל הענין, ובפ' בראשית (דף ל"א רע"ב) כי חכמה אקרי ראשית בגין דהאי כתרא עלאה טמירא היא כו', ועל דלא עייל בחושבנא תניינא הוה ראשית. וכן בפ' ויצא (קנ"ד רע"ב) דחכמה עלאה הוא שירותא דכלא, וכן באד"ז (רפט ור"צ) שהתחלת הגילוי הוא מחכמה, והוא הי' דהשם הו"ה ב"ה (ביאורים ח"ב נג ע"ב).

⁴¹ התיקון י"ג שהוא המזל תחתון, הנה הוא בסוד כתר מלכות כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א בתחילתו (א ע"א) בענין סוד המתקלא עש"ה, כי הוא כתר משום שהוא עתיקא דכליל לון, וכמ"ש באד"ר (קלד ע"ב) והאי דתליסר כליל להון כו' דהאי תקונא כליל כלא, ר"ל שהוא כולל כל הי"ג תקונין דנפקין ממ"ס שהוא א"א, והוא הכתר הכללי, ונקרא מלכות משום דהוא כליל כלא ושליט על כלא, ר"ל שכל הנהגת האצילות הוא ממנו כמ"ש באד"ז (דף רפט ושם רפח ע"ב) והתיקון הזה הנה הוא שורש המלכות הנשאר בז"א בעטרה שבו, והוא שייך להמלכות כי הוא שורשה העומד בז"א (כללים ח"ב לב ע"ז).

<p>בהאי מזלא תלייא היי דכלא מזוני דכלא בהאי מזלא תליין שמיא וארעא גשמיין דרעוא בהאי מזלא אשנחותא דכלא בהאי מזלא תליין כל היילין עלאין ותתאין</p>	<p>המזל. בזה המזל תלויים החיים של הכל והמזונות של הכל. בזה המזל תלויים שמים וארץ, גשמי רצון. בזה המזל [תלויה] ההשגחה של הכל, ובזה המזל תלויים כל הצבאות העליונים והתחתונים.</p>
<p>רפט/ב⁴²11646</p>	
<p>תלת עשר נביעין דמשחא דרבותא טבא תליין בדיקנא דמזלא יקרא דא⁴³ וכלהו נפקין לזעיר אנפין לא תימא בלהו אלא תשעה מנייהו משתכחן בז"א לאכפייא דינין</p>	<p>שלוש עשרה מעיינות של שמן המשחה הטוב תלויות בזקן מזל הכבוד הזה, וכולן יוצאות לז"א. אל תאמר שכולן, אלא תשעה מהם נמצאים בז"א, כדי להכניע את הדינים.</p>
<p>(וכד) האי מזלא תלייא בשקולא⁴⁴ עד טבורא כל קדושי קדושין דקדושא ביה תליין בהאי מזלא פשיט פשיטותא דקוטרא עלאה⁴⁵ הוא רישא דכל רישין דלא אתידע ולא אשתמודע ולא ידעין עלאין ותתאין בגין כך כלא בהאי מזלא תלייא בדיקנא דא ג' רישין דאמינא מתפשטין וכלהו מתחברין</p>	<p>(וכאשר) המזל הזה תלוי במשקל עד טבור כל קדושי הקידושים של הקדושה, בו היא תלויה, בזה המזל פשט התפשטות הקשר העליון, אותו הראש של כל הראשים, שלא ידוע ולא נודע, שכן אינו מושג לעליונים ולתחתונים, ולכן כולם תלויים במזל הזה.</p>
<p>בהאי מזלא ומשתכחין ביה ובגין כך כל יקירו דיקירותא בהאי מזלא תלייא כל אלין אתוון דתליין בהאי עתיקא כולהו תליין בהאי דיקנא ומתחברין בהאי מזלא ותליין ביה לקיימא אתוון אחרנין דאלמלי לא סליק אלין אתוון בעתיקא לא קיימין אלין אחרנין</p>	<p>בזה הזקן, ג' ראשים שאמרת מתפשטים, וכולם מתחברים בזה המזל ונמצאים בו. לכן כל הכבוד שבכבוד תלויים במזל זה. כל אלו האותיות התלויות בזה העתיק, כולם תלויות בזה הזקן ומתחברות בזה המזל, ותלויות בו לקיים אותיות אחרות. שכן אם אלו האותיות לא היו עולות בהעתיק, לא היו מתקיימות אלה האחרות.</p>
<p>ובגין כך אמר משה כד אצטריך יי' יי' תרי זימנא ופסיק טעמא בגווייהו דהא במזלא תלייא כלא מהאי מזלא מתכספי עלאי ותתאי ומתכפייין קמיה זכאה חולקיה מאן דזכי להאי</p>	<p>לכן אמר משה כשהיה צריך, "י"י י"י" ב' פעמים, ויש טעם מפסיק ביניהם, כי הכל תלוי במזל, מזה המזל מתביישים העליונים והתחתונים ונכנעים לפניו, אשרי חלקו מי שזכה לזה.</p>
<p>האי עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין לא אדכר ולא אשתכח ובגין דאיהו רישא עלאה לכל עלאין לא אדכר בר רישא חדא בלא גופא לקיימא בלא⁴⁶ והאי (נ"א דכל סתימין (ס"א בגין</p>	<p>זה העתיק הקדוש, הסתום של כל הסתומים, אינו נזכר ואינו נמצא. ולפי שהוא הראש העליון לכל העליונים, אינו נזכר רק ראש אחד בלי הגוף כדי</p>

⁴² כל המציאות דאימא הנה הוא ג"כ רק ע"י אבא, וכמו שמבואר באדר"ז (רפט ע"ב, ורצ ע"א וע"ב) ע"ש הטיב (וע' עוד בתיקונים בתנ"י"ח סמוך לסופו, ובזוהר בראשית טו ע"א לח ע"א קע"ב ע"א ורנ"א ע"א סי' ב' שם) (דע"ה ח"א יא ע"א).

⁴³ תשעה הם עיקרין בו, והשאר הם מאירין בו רק בעת רצון וכמ"ש באדר"ר (קלט רע"א), וע' שעה"כ (דף מג ע"ב ד"ה ועתה) (כללים ח"ב לה ע"ד).

⁴⁴ עי' שער מאמרי רשב"י נב ע"א (לש"ו). כאשר יורד ומתפשט עד הטבור (דע"ה ח"ב קי ע"ד).

⁴⁵ קוטרא הוא לשון קשר וכללות והכוונה הוא על הקד"א שבו נתלבש הכללות דרדל"א עי' בהגר"א בספד"צ פרק א' בד"ה מתקלא קאים (לש"ו).

⁴⁶ גם זה נתבאר בהקדמת ביאור אדרת האזינו כי א"א הוא פרצוף שלם אבל לא אדכר אלא רישא בלא גופא כי גופא אתלבש בכל פרצופי האצילות בגין לקיימא יתהון זמ"ש בגין לקיימא כולא ולא

<p>דאיהו) רישא עלאין לכל עלאין לא אדכר אלא רישא חדא בלא גופא לקיימא כלא והוא) טמיר וסתים ונגיזי מכלא</p>	<p>לקיים את כלם. וזה [נ"א שכל הסתומים [לפי שהוא] ראש עליונים לכל העליונים לא נזכר אלא ראש אחד ללא גוף קיים הכל והוא] נסתר וסתום וגנוז מכלם.</p>
<p>תקוניו אתתקן בההוא מוחא סתימאה דכלא דאתפשט ואתתקן כלא ונפיק חסד עלאה ותתאה וחסד עלאה אתפשט ואתקן ואתכליל כלא במוחא סתימאה דא כד אתתקן חוורא דא בנהירו דא בטש מאן דבטש בהאי מוחא ואתנהיר ותליא ממזלא יקירא מוחא אחרא דאתפשט ונהיר לתלתין ותרין שבילין כד אתנהיר נהיר ממזלא יקירא</p>	<p>תקוניו נתקנו באותו מוח הסתום מכל שנתפשט ונתקן הכל ויצאו החסד העליון והתחתון, והחסד העליון נתפשט ונתקן, ונכללו הכל במוחא סתימאה זה. וכאשר נתקן הלבן הזה באור הזה, הכה מי שהכה במוח הזה, והאיר ונתלה מהמזל המכובד מוח אחר, שנתפשט והאיר ל"ב שבילין, וכשמאירים, מאירים מהמזל המכובד.</p>
<p>אתנהירו ג' רישין עלאין תרין רישין⁴⁷ וחד דכליל לון⁴⁸ ובמזלא תליין ואתכלילין ביה⁴⁹</p>	<p>האירו ג' ראשים עליונים שני ראשים, וראש אחד הכולל אותם. והם תלויים במזל ונכללים בו. מכאן מתחיל</p>

נשאר בגילוי בלי התלבשות אלא ראשו לבד שהם שלשה ראשונות שבו זמ"ש לא אדכר ולא אמר לא הוי (שער מאמרי רשב"י).

⁴⁷ או"א (כללים ח"א כח ע"ג).

⁴⁸ דעת וכו' הלשון הזה הוא מורה כי הדעת שביניהם הכולל אותם הוא זולת המזלא, ומזה הוא סברת האריז"ל שבתחילה, כי ישנו בחי' דעת בין או"א זולת המזלין. אמנם אח"כ הנה הכריע האריז"ל ואמר שם כי יותר נראה שמה שאמר ובמזלא תליין הנה הוא עצמו החד דכליל לון ע"ש במאמרי רשב"י (דף כג סע"ג) (כללים ח"א כח ע"ג).

⁴⁹ ענין זה יובן במ"ש לקמן דף רצ"א ע"א בענין כי אל דעות ה' וביאור הענין הוא כי שני דעות הם הא' היא הדעת שבא"א שהוא למעלה מאבא ואימא. והשנית היא הדעת אשר למטה מאבא ואימא וכבר הודעתין בביאור הקדמת אדרת האזינו כי אבא ואימא נעשו מן הבינה הראשונה השורשית והמקורית מעשר ספירות השרשיית ובא"א לא יש בו רק ספירת הכתר והחכמה שהם גלגלתא ומוחא סתימאה די ביה ונמצא כי בין אותה החכמה לזו הבינה צריך שיהיה ביניהם בחינת הדעת והנה הוא מזל ה"ג דדיקנא דא"א זמ"ש כאן שהם תלת רישין באופן זה תרין רישין שהם אבא ואימא וחד דכליל לון הוא זה המזל ה"ג דדיקנא הנקר' דעת והוא עליהן וגבוה מהם. זמ"ש ובמזלא תליין ואתכלילין ביה כי להיותו גבוה ועליון מהם לכן הם נכללים בו. וזהו הטעם שנמצא בספרי המקובלים שקוראים אל הדיקנא בינה והבן זה והוא לפי שאבא ואימא הם סוד הבינה השרשית כנז' והנה היא נכצלת במזלא כנז' ובביאור הקדמת אדרת האזינו נתבאר לשון זה היטב יע"ש ושם תראה ג"כ איך אבא ואימא התחלתם הוא מן הגרון דא"א עד טיבורא דלבא דא"א והאי מזלא דדיקנא מתפשט ונמשך וחופה ומכסה עליהם ואורכו גם כן הוא בשיעור ארכה ממש (שער מאמרי רשב"י).

עי' רצב ע"א (כללים ח"א כא ע"א), המזלין שהם הדעת עלאה הדעת הכללי, והם הדעת בין או"א המיוחדם, כי הם החד דכליל לון וכנודע. והקשינו בזה, כי הרי הדעת הוא לעולם למטה מהח"ב ובפנימיותם, אבל המזלין הרי הם למעלה מהם ומקיפים עליהם, אך לפי מה שאמרנו עתה הנה שניהם אמת ושניהם ישנם והם שניהם אחד, כי מה שנקראו המזלין בשם דעת עלאה דעת הכללי, הוא משום כי הם נמשכים מדעת דרדל"א, והם עטרין דחור"ג הכלליים לכל האצילות כולו, ובזה הנה הם למעלה מאו"א ומקיף עליהם. אך מה שהם הדעת בין או"א ומיוחדם, הנה הוא משום שהם נמשך תמיד בהאו"א עצמן בפנימיותם, והוא אשר נעשה בהם לדעת המיוחדם תמיד. ומשום שכ"ז הוא באמת הכל רק אור אחד אלא שהוא בבחי' ב' פעולות וכו', וזהו מה שחלקם האד"ז (רפט ע"ב) בתרי בבי ואמר וחד דכליל לון (ור"ל על הדעת המיוחדם שבפנימיותם) ובמזלא תליין ואתכלילין ביה, ור"ל על הדעת הכללי המקיפם הגם שהם שניהם אחד, עכ"ז הנה חלקם לתרי בבי משום השני פעולות שבו (כללים ח"א כח ע"ד), עי' אנ"כ ט (ביאורים ח"א כו ע"ד), או"א הגם שהם החור"ב אשר הם השורש דקוי הקצוות, אך עכ"ז הנה הם לא נגלו כלל כי הם אתכלילין במזלא (אד"ז רפט ע"ב) שהדיקנא מכסה את כל גופם ובו נכללין, וכמ"ש הגר"א בס"ד (פרק א בדף כא ע"ב ע"ג ד"ה בעמר עד אתוון) דלכך אין להם שם מיוחד בהתגלות משום דנכללין במזלא וכו' וידוע הוא כי המזלין הם בחי' דעת עלאין (וכמ"ש בהולדת או"א פרק ו', דעת עלאה שהוא מזל ה"ג כו', ובנסירה ספ"ג הדעת שהוא מזל ח' כו', וכן הוא בדרושי מ"ן דרוש י', ובכללי חור"ג ריש כלל ט"ו במזל הראשון דעתיקא דעת העליון כו', ובספר זוהר הרקיע דף קט ע"א, וכן בשער מאמרי רשב"י פ' תרומה דף ט' ע"ב (ביאורים ח"ב קו ע"ג).

<p>מכאן שארי לאתנגלייא יקירו דדיקנא דאיהו מזלא סתימאה ואינון מתתקנן כמה דעתיקא קדישא תלת רישין מתעטרין ביה הכי כלא בתלת רישין וכד אתנהרין תליין כלהו דא ברא בתלת רישין תרין מתרין סמריין וחד דכליל לון</p>	<p>להתגלות כבודו של הזקן, הרי הוא המזל הסתום, והוא נתקן. וכמו שהעתיק הקדוש, ג' ראשים מתעטרים בו, כך כולם בג' ראשים, וכשהם מאירים תלויים כלם זה בזה, בג' ראשים. שנים מב' צדדים, ואחד הכולל אותם.</p>
<p>ואי תימא מאן עתיקא קדישא ת"ח לעילא לעילא אית דלא אתידע ולא אשתמודע ולא אתרשים והוא כליל כלא ותריין רישין ביה כלילן (ס"א תליין) וכדין כלא (חדא) הכי אתתקן וההוא לאו במניינא ולא בכללא ולא בחושבן אלא ברעותא דלבא</p>	<p>ואם תאמר, מי הוא העתיק הקדוש? בא וראה למעלה למעלה יש מי שאינו נודע ואינו מושג⁵⁰ ואינו נרשם והוא כולל את הכל, ושני ראשים נכללים (תלויים) בו. ואז כולם (אחד) נתקנות כך, וההוא אינו במנין ואינו בכללות ואינו בחשבון אלא ברצון בלב.</p>
<p>על דא אתמר (תהלים לט &) אמרתי אשמרה דרכי מחטא בלשוני אתר דשירותא אשתכח⁵¹ מעתיקא קדישא דאתנהיר ממזלא הוא נהירו דחכמתא דאתפשט לתלתין ותריין עיבר ונפקא מההוא מוחא סתימאה מנהירו דביה</p>	<p>על זה נאמר "אמרתי אשמרה דרכי מחטא בלשוני". מקום שהתחלה נמצאת, [דהיינו] מהעתיק הקדוש המאיר על ידי המזל, הוא אור החכמה המתפשט לל"ב צדדים, ויוצא מאותו המוח הסתום, מהאור שבו.</p>
<p>ומה דעתיקא קדישא נהיר בקדמיתא (ס"א בחכמתא) דא היא ושירותא ממה דאתנגלייא (הוי) ואתעביד לתלת רישין ורישא חדא כליל לון ואלין תלת מתפשטין לזעיר אנפין ומאלין נהרין כלא</p>	<p>מה שהעתיק הקדוש מאיר בתחילה, (בחכמה) זוהי ההתחלה ממה שמתגלה [הוי] ונעשה לג' ראשים, וראש אחד הכולל אותם. ואלו הג' מתפשטים לז"א, ומאלו מאירים הכל.</p>
<p>אתגליף האי חכמתא ואפיק חד נהרא דנגיד ונפיק לאשקאה גנתא⁵² ועייל (נ"א ועיילן)</p>	<p>נחקה חכמה זו והוציאה נהר אחד, הנמשך ויוצא להשקות את הגן, ונכנס</p>

50

⁵¹ המלכות שהיא עתה סוף האצילות והיא קץ הימין, משום שהוא הסוף והקץ למדרגת האצילות, היא היתה אז לראש וראשון כי היתה במדרגת אבא שהוא ההתחלה, וכמ"ש באדר"ז (רפט ע"ב) אתר דשירותא אשתכח כו' הוא נהירו דחכמתא, וכן שם (רצ ע"א) האי חכמתא כו' מיניה הוי שירותא ואקרי אב כו', והוא משום כי הכתר הוא נעלם לכך הוה החכמה הראשית, וכמ"ש בזוה"ק (בראשית לא רע"ב) (דע"א ח"ב נא ע"ג).

⁵² מאמר זה נתבאר היטב בביאור הקדמת אדרת האזינו בענין נה"י דאבא ואימא הנעשין בסוד תלת מוחין ברישא דז"א וע"ש היטב. ועוד נבאר לשון זה בענין מציאות אר"א עצמה אשר יש להם שלשה בחי' האחת היא בסוד אות היר"ד של ההוי"ה כי היר"ד רומזת אל אבא ובקוץ התחתון של היר"ד שם היתה אימא נכללת בו ושתי אותיות ו"ד שבמילוי יו"ד הם ברא וברתא ז"א ונוקביה הרי כי כולם רמוזים באות היר"ד במילואה והרי זו בחי' אחת אל אר"א באות היר"ד כי שם נכללו שניהם. הבחינה השנית היא באות הה"א ראשונה של ההוי"ה כי אז נאצלה אימא במקומה ואז נעשה בנין גופא משתי אותיות ו"ד שבמילוי היר"ד אשר נרמזו בהם ברא וברתא כנז' ונעשו שתיהן צורת ה' אחת הראשונה הכוללת שתי אותיות ו"ד. ובזה תבין מ"ש בפ' אחרי מות דס"ה ע"ב וז"ל דבקדמיתא ינקא להו {נ"ט ע"א} ולבתר אתעברת מינייהו והוא דבר שלכאורה אין השכל סובלו והכי הול"ל בקדמיתא אתעברת ולבתר ינקא להו. אבל סוד הענין הוא כי בהיות אימא בקוץ התחתון של היר"ד כנז' אז הוה ינקא אימא להו לברא וברתא הרמוזים בשתי אותיות ו"ד של המילוי כנז' ולבתר רוצה לומר כשנאצלה אימא ונתישבה במקומה הראוי לה שהוא באות ה' ראשונה של הוי"ה כנז' אז אתעברת מינייהו כי מאותם שתי אותיות ו"ד דמילוי היר"ד שהם ברא וברתא אתעברת מינייהו ממש ונעשית צורה ה' כנז' ולכן נקרא' בינה ר"ל בן י"ה כי הבינה היא עצמה מציאות הבן האמנם להיותה בחי' נקבה לכן גבר בה כח הבת שהיא ד' ומה שהיה בתחי' ו"ד נעשו עתה ד"ו ד' על ו' כי הברתא שהיא ד' עלתה על הבן הנק' ו' ונעשית ד"ו שהיא הה"א (ע"ב) עצמה שצורתה ד"ו אבל בתחי' בהיותה בסוד אבא היה להפך דכורא על נוקבא וזהו סוד מ"ש בפ' ויקרא ד"י ע"ב ו"ד מעילא לתתא ד"ו מתתא לעילא והנה גם שם כשנאצלה אימא במקומה בסוד ה' ראשונה גם אבא אתגליף תמן עמה

<p>ברישא דזעיר אנפין ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופא ואשקי כל אינון נמייעאן הה"ד (בראשית ב &) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו' תו אתגליף האי חכמתא ואתמשך ועייל ברישא דזעיר אנפין ואתעביד מוחא אחרא (ההוא אחרא)</p>	<p>[ומכניסים] בראש ז"א ונעשה למוח א' ומשם הוא נמשך ויוצא בכל הגוף, ומשקה את כל אלו הנטיעות. זהו שנאמר "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וכו'". ועוד נחקקת חכמה זו ונמשכת ונכנסת בראש ז"א, ונעשית למוח אחר [אותו אחר].</p>
<p>ההוא נהירו דאתמשכא מניה אלין תרין משיכין אתגליפו מתחברין בחד רישא דעמיקא דבירא דכתיב (&) בדעתו תהומות נבקעו ועייל ברישא דזעיר אנפין ואתעביד מוחא אחרא ומתמן אתמשיך ועייל לגו גופא ומלייא כל אינון אדרין ואכסדרין דגופא הה"ד (& כד) ובדעת חדרים ימלאו</p>	<p>אותו האור הנמשך ממנו, אלו הב' המשכות נחקקים ומתחברים בראש אחד של עומק הבאר, שנאמר "בדעתו תהומות נבקעו", ונכנסו בראש ז"א ונעשה למוח אחר (אותו אחר), ומשם נמשך ונכנס תוך הגוף, וממלא את כל אלו החדרים ואכסדראות הגוף. וזהו שנאמר "בדעת חדרים ימלאו".</p>
<p>ואלין נהרין מנהירו דההוא מוחא עלאה סתימאה דנהיר במזלא (עתיקא קדישא) וכלא דא בדא תליין ואתקשר דא בדא ודא בדא עד דישתמודע דכלא חד וכלא הוא עתיקא</p>	<p>ואלו מאירים מההארה של אותו מוח עלאה סתימאה שמאיר במזל [ע"ק], וכולם תלויים זה בזה ומתקשרים זה בזה וזה בזה, עד שנודע שכולם אחד, וכולם הם העתיק</p>
<p>רצ"א⁵³</p>	
<p>ולא אתפרש מניה כלום⁵⁴</p>	<p>ואין שום דבר נפרד ממנו.</p>
<p>אלין תלת נהורין נהרין לתלת אחרנין דאקרין אבהן ואלין נהרין לבנין וכלא נהיר מאתר חד כד אתגלייא האי עתיקא רעווא דרעוון כלא נהיר וכלא אשתכח בחדו שלימתא האי חכמתא אקרי עדן והאי עדן אתמשך מעדן עלאה סתימאה⁵⁵ דכל סתימין ומהאי עדן אקרי שירותא</p>	<p>אלו ג' האורות מאירות לג' אחרות הנקראות אבות, ואלו מאירים לבנים, והכל מאיר ממקום אחד כשמתגלה העתיק הזה, רצון הרצונות. הכל מאיר והכל נמצא בשמחה שלימה. חכמה זו נקראת עדן. והעדן הזה נמשך מהעדן העליון הסתום מכל הסתומים, ומהעדן הזה נקרא תחילה.</p>
<p>דבעתיקא לא אקרי ולא הוי שירותא וסיומא ובנין דלא הוי ביה שירותא וסיומא לא אקרי אתה בנין דאתכסיא ולא אתגלייא ואקרי הוא</p>	<p>בהעתיק אינו נקרא, אין בו התחלה וסוף. ולפי שלא היו בו התחלה וסוף, לכן אינו נקרא "אתה", לפי שהוא מכוסה ואינו מתגלה ונקרא</p>

בסוד צורת היר"ד העומדת בעוקץ הה"א שלאחוריה כמו שביארנו בפ' ויקרא ד"א ע"ב בסוד כתיבת שם ההו"ה כי בכותבו אות ה' ראשונה יכתבנה כצורה י"ה כנז' שם והרי איך גם בסו' הה"א נכללו שניהם או"א והנה בעת שנתפשט ונאצל גם כן הבן אז יצאה אותה הוא"ו שבתוך הה"א ראשונה הנק' אימא ונשארה אימא בסוד ד' לבד לפי שעיקר' היא מן ברתא שהיא נקבה והיא ד' כנ"ל ובסוף סיום המשך ו' זו של שם ההו"ה יצתה שם ברתא כלילא בברא באברא בסוד אושיט פסיעה לבר שביארנו בפ' בלק ד"ג ע"ב. הרי נתבארו שלשה בחינות שהיו לאבא ואימא האחת בסוד היר"ד כי שם נכללו שניהם ושנית בסוד הה"א ראשונה כי גם שם נכללו שניהם ואח"כ אתגליפו ואתקריאו אבא ואימא (שער מאמרי רשב"י).

⁵³ עי' לעיל רפט ע"ב הערה בשם דע"ה ח"א יא ע"א.
⁵⁴ גם זה יובן ממ"ש לעיל דרפ"ח ע"א. במ"ש ואינון נהורין דמתפשטין כו' לא שכיח אלא בוצינא חדא בלחודוי כו' וע"ש ששער מאמרי רשב"י).

⁵⁵ הע"ב דהמ"ס, הנה הוא שורש העיקרי דהאבא, וכמ"ש באדר"ז (רצ ע"א) האי חכמתא (ר"ל אבא) אקרי עדן (דע"ה ח"א ט ע"א), או"א שבא"ק אשר עיקרם הם בו ג"כ מהגרין עד הטבור, אבא עד החזה, ואימא מהחזה עד הטבור, והנה הם נמשכים ויוצאים מהמ"ס כמ"ש באדר"ז (רצ ע"א) האי עדן אתמשך מעדן עלאה סתימאה ע"ש⁵⁵. והנה הגם ששרשם הנעלם דהאו"א הנה הוא בהב' רישין אוריא ומ"ס, אך גילויים הנה הם שניהם רק מהמ"ס ומהמ"ה וב"ן שבו (כללים ח"ב טל ע"ג).

<p>ומאתר דשירותא אשתכח אקרי אתה ואקרי אב דכתיב (ישעיה סג &) כי אתה אבינו</p>	<p>"הוא". וממקום שנמצא התחלה נקרא אתה, ונקרא אב, שנאמר "כי אתה אבינו".</p>
<p>באגדתא דבי רב ייבא סבא כללא דכלא זעיר אנפין אקרי אתה עתיקא קדישא דאתכסייא אקרי הוא ושפיר⁵⁶ והשתא קרינן באתר דשירותא אשתכח אתה אע"ג דאתכסייא מניה הוי שירותא ואקרי אב⁵⁷ והוא אב לאבהן והאי אב נפיק מעתיקא קדישא דכתיב (איוב כח &) והחכמה מאין תמצא ובג"כ לא אשתמודע</p>	<p>בספר האגדה של רב ייבא סבא כלל הכל, ז"א נקרא "אתה", העתיק הקדוש שהוא מכוסה, נקרא "הוא", ויפה. ועתה אנו קוראים במקום שהתחלה נמצא "אתה". אף על פי שמכוסה ממנו, הוא ההתחלה ונקרא אב, והוא האב של האבות. וזה האב יוצא מע"ק שנאמר "והחכמה מאין תמצא", לכן אינו נודע.</p>
<p>ת"ח כתיב (&) אלהים הבין דרכה דרכה ממש אבל והוא ידע את מקומה מקומה ממש וכ"ש דרכה (ס"א מקומה ממש ולא דרכה מקומה ממש וכ"ש דרכה) וכ"ש ההוא חכמה דסתימא ביה בעתיקא קדישא</p>	<p>בא וראה נאמר "אלוקים הבין דרכה" "דרכה" ממש. אבל "והוא ידע את מקומה" "מקומה" ממש, וכל שכן דרכה [מקומה ממש ולא דרכה מקומה ממש וכ"ש דרכה], וכל שכן היא חכמה הסתומה בו בע"ק.</p>
<p>האי חכמה שירותא דכלא⁵⁸ מניה מתפשטן תלתין ותרין שבילין⁵⁹ (שבילין ולא ארחין) ואורייתא בהו אתכלילת בעשרין ותרין אתוון ועשר אמירן האי חכמה אב לאבהן ובהאי חכמה שירותא וסיומא אשתכח ובג"כ חכמה עלאה חכמה תתאה כד אתפשט חכמה אקרי אב לאבהן כלא לא אתכליל אלא בהאי (ס"א כד מתפשטא חכמות אתקרי אב לאבהן כלא לא אשתכלל אלא בהאי) דכתיב (תהלים קד &) כלם בחכמה עשית</p>	<p>חכמה זו היא ההתחלה לכל, ממנו היא מתפשטת ל"ב שבילים [שבילים ולא דרכים]. והתורה בו בכ"ב אותיותיה נכללה ועשרה מאמרות. חכמה זו, שהיא אבא לאבות, ובחכמה זו נמצא תחילה וסוף, ולכך יש חכמה עליונה וחכמה תחתונה, וכשנתפשטה החכמה נקראת אבא לאבות, כולם אינם נכללים אלא בזה. [ס"א כאשר מתפשט חכמות נקרא אב לאבות הכל לא נתקן אלא בזה] שנאמר "כלם בחכמה עשית".</p>
<p>זקף ר"ש ידוי וחדוי אמר ודאי עידן הוא לגלאה וכלא אצטריך בשעתא דא תאנא בשעתא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין בעא לאתקנא כלא אתקין כעין דכר ונוקבא⁶⁰ באתר</p>	<p>זקף רבי שמעון את ידיו, ושמת. אמר, ודאי עתה הוא זמן לגלות, והכל צריכים בשעה זו. למדנו בשעה שהעתיק הקדוש, שהוא הסתום של כל</p>

⁵⁶ יש מאמרים מורים כי חכמה נקרא ז"א כאשר כתבו קצת מקובלי' אבל הענין הוא זה דע כי ז"א אינו רק ז"א הנק' ת"ת וגם המלכות לבדם אבל חכמה ובינה הם בחינת א"א כי הנה מקומם הקדום הוא בעתיקא קדיש' שהוא הכתר הנק' א"א אבל אחר אשר עלה ברצון הכתר להאציל את ז"א שהוא הת"ת רצה להשלים תיקונו ולכן האציל ממנו עצמו תרין כתרין קדישין אלין שהם חכמה ובינה ואיתגליפו ברישיה דז"א הנקרא ת"ת כדי להדריכו כאב את בן ירצה כנז' סוף דרפ"ט ע"ב ובהיו' שירדו ונתלבו בז"א לכן אזדעיר ונתמעט נהוריהו ואיקרון אוף אינון ז"א כמוהו. זמ"ש והשתא קרינן באתר דשירותא כו' כלומר עתה אשר נתלבו בז"א ואשתכח ביה בז"א שירותא שהיא חכמה הנקראת ראשית השתא אקרי אתה לנוכח וגם אקרי ז"א אבל בהיותם למעלה בא"א במקומם לא אקרי אתה ולא אקרי ז"א (שער מאמרי רשב"י).

⁵⁷ הוא משום כי הכתר הוא נעלם לכך הוה החכמה הראשית, וכמ"ש בזה"ק (בראשית לא רע"ב) (דע"ה ח"ב נא ע"ג).

⁵⁸ עי' לעיל דף רפט הערה בשם הביאורים.

⁵⁹ המ"ס הנה היא רק העדן עלאה, החכמתא סתימא דכל סתימין. אבל החכמה אבא הרי הוא מתפשט ל"ב שבילין וממנו הוא התחלת הגילוי דאצילות והמוחין דז"א (וע' לקמן ורצ"ב ע"א) (דע"ה ח"א ט ע"ד).

⁶⁰ רדל"א, והכוונה הוא על אור א"ס ית"ש המתלבש ומיוחד ברדל"א, וכאשר עלה ברצונו להתגלה באורו בהמציאות כולו אשר הוא נעשה רק ע"י האורות דחו"ג, ורצה לתקנם שהוא לעשות כלים להם⁶⁰, כדי להוציאם מההעלם אל הגילוי, ומהכח אל הפועל וכו' (דע"ה ח"א ו ע"ג).

<p>דאתכלילו דכר ונוקבא לא אתקיימו אלא בקיומא אחרא (ס"א כעין דכר) דדכר ונוקבא</p>	<p>הסתומים, רצה ליתקן, הכל נתקן כעין זכר ונקבה. במקום שנכללו זכר ונקבה, לא נתקיימו, אלא במקום אחר, [כעין זכר] שזכר ונקבה.</p>
<p>והאי חכמה כללא דכלא כד נפקא ואתנהיר מעתיקא קדישא לא אתנהיר אלא בדכר ונוקבא דהאי חכמה אתפשט ואפיק מיניה בינה ואשתכח דכר ונוקבא הוא חכמה אב בינה אם אימא.</p>	<p>וחכמה זו היא כלל הכל, כאשר יצא וקבל הארה מע"ק לא קבל אורות אלא בזו"נ. זו החכמה נתפשטה, ונמצא שהם זכר ונקבה. חכמה הוא אבא, ובינה היא אימא.</p>
<p>חכמה ובינה בחד מתקלא אתקלו דכר ונוקבא⁶¹ ובגיניהו כלא אתקיים בדכר ונוקבא דאלמלא האי לא מתקיימין שירותא דא אב לכלא אב לכלהו אבהן אתחברו דא בדא ונהירו דא בדא (חכמה אב בינה אם דכתיב (משלי ב &) כי אם לבינה תקרא) כד אתחברו אולידו ואתפשטת מהימנותא</p>	<p>חכמה ובינה במשקל אחד נשקלו, כזכר ונקבה ובשבילם כולם נתקיימו (בבחינת) זכר ונקבה, שאם לא זה לא היו יכולים להתקיים. זו ההתחלה, אב לכל, אב לכל האבות, נתחברו זה בזה והאירו זה בזה (חכמה אב בינה אם שנאמר "כי אם לבינה תקרא"), וכאשר נתחברו, הולידו, ונתפשטה האמונה.</p>
<p>באגדתא דבי רב ייבא סבא הכי תאני מהו בינה אלא כד אתחבר דא בדא יו"ד בה"א אתעברת ואפיקת בן ואולידת ובג"כ בינה אקרי בן י"ה שלימותא דכלא אשתכחו תרווייהו דמתחברן ובן בגוייהו</p>	<p>בספר אגדתא של רב ייבא סבא למדנו כך מהו בינה? אלא כשנתחברו זה בזה יו"ד בה"א, ונתעברה והוציאה בן והולידה. ולכן נקראת בינה בן י"ה, שלימות הכל. נמצא ששניהם נתחברו ובן בתוכם.</p>
<p>כללא דכלא בתקונייהו אשתכח שלימותא (נ"א בן י"ה תרווייהו דמתחברן ובן בגוייהו בתקונייהו אשתכח שלימותא דכלא כללא) דכלא אב ואם בן ובת</p>	<p>כלל הכל, בתיקונים נמצא שלימות [בן י"ה שניהם שמתחברים ובן בתוכם, בתיקונם נמצא שלימות של הכל בכלל] הכל, אב ואם, בן ובת.</p>
<p>מלין אלין לא אתייהבו לגלאה בר לקדישי עליונין דעאלו ונפקו וידעין ארהוי דקב"ה⁶² דלא סטאן בהו לימינא ולשמאלא דכתיב (הושע יד &) כי ישרים דרכי יי' וצדיקים ילכו בם וגו' וכאה חולקיה דמאן דזכי למנדע אורחוי ולא סטי ולא יטעי בהו</p>	<p>הדברים האלו לא ניתן לגלותם כי אם לקדושים העליונים שנכנסו ויצאו ויודעים דרכי הקב"ה, שאינם נוטים בהם לימין או לשמאל. שנאמר "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בם וגו'", אשרי חלקו של מי שזוכה לדעת את דרכיו ולא סטה ולא טעה בהם.</p>
<p>דמלין אלין סתימין אינון וקדישי עליונין נהירין בהו כמאן דנהיר מנהירו דבוצינא לא אתמסרו מלין אלין אלא למאן דעאל ונפיק דמאן דלא עאל ונפק טב ליה דלא אברי דהא גליא קמי עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין דמלין אלין נהירין בלבאי באשלמותא דרחימותא ודחילו דקב"ה ואלין בני דהכא ידענא בהו דהא עאלו ונפקו ואתנהירין באלין מלין ולא בכלהו והשתא</p>	<p>כי אלו הדברים הם סתומים, וקדושי עליון מאירים בהם כמי שמאיר מאור הנר, לא נמסרו אלו הדברים אלא למי שנכנס ויצא. כי מי שלא נכנס ויצא, טוב לו שלא נברא. שכן גלוי לפני העתיק הקדוש, הסתום מכל הסתומים, כי הדברים האלו מאירים בלבי, בשלימות אהבת ויראת הקב"ה. ואלו בני שכאן, וידעתי בו שנכנסו ויצאו</p>

⁶¹ כי אין חכמה ובינה כז"א ונוקבא. כי הנקבה דז"א ירדה ממנו שלשה מדרגות כי מקומה בזרועותיו מאחורוי כמבואר באדרא דנשא. אבל חכמה ובינה שוין בחד מתקלא אתקלו. ומכל מקום זה זכר וזו נקבה כי היא צריכה לקבל שפע ואור מהזכר. וזהו שחזר ואמר דכר ונוקבא כלומר כדרך זכר ונוקב' (שער מאמרי רשב"י כא ע"א).

⁶² ר"ל שיודעין שהם מהדברים הנעלמים מעיני כל בריה (ביאורים ח"א ה ע"ד).

<p>אתנהירו בשלימותא כמה דאצטריך זכאה חולקי עמהון בההוא עלמא</p>	<p>ומאירים באלו הדברים ולא בכלם, ועתה הם מאירים בשלימות כראוי. אשרי חלקי עמהם לעולם ההוא.</p>
<p>אמר ר' שמעון כל מה דאמינא דעתיקא קדישא וכל מה דאמינא דזעיר אנפין כלא חד כלא הוא חד מלה⁶³ לא</p>	<p>אמר רבי שמעון, כל מה שאמרתי בע"ק וכל מה שאמרתי בז"א, כולם אחד. הכל הוא דבר אחד, לא</p>
<p>רצ/ב⁶⁴11154</p>	
<p>תלייא ביה פירודא בריך הוא בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמין</p>	<p>תלוי בו פירוד, ברוך הוא ברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים.</p>
<p>ת"ח שירותא דא דאקרי אב אתכליל ביו"ד דתלייא ממזלא קדישא⁶⁵ ובג"כ יו"ד כליל אתוןן אחרנין י' סתימא דכל אתוןן אחרן י' רישא וסיפא דכלא⁶⁶ וההוא נהר דנגיד ונפיק אקרי עלמא דאתי דאתי תדיר ולא פסיק והאי הוא עדונא דצדיקיא לזכאה להאי עלמא דאתי דאשקי תדיר לגנתא ולא פסיק עליה כתיב (ישעיה נח &) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו וההוא עלמא דאתי אברי ביו"ד הה"ד (בראשית ב &) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן</p>	<p>בא וראה התחלה זו שנקראת אב נכללת בי' התלויה מהמזל הקדוש, ולכן (האות) י' כוללת אותיות אחרות, י' סתומה של כל אותיות אחרות י' ראש וסוף הכל. והנהר ההוא הנמשך והיוצא, נקראת "עולם הבא", שבא תמיד בלי הפסק, וזו היא עדן הצדיקים, לזכות לזה בעולם הבא שמשקה תמיד את הגינה ואינה נפסקת. עליה נאמר "וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו", ואותו העולם הבא נברא בי', זהו שנאמר "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן".</p>
<p>י' כליל תרין אתוןן ו"ד באגדתא דבי רב ייבא סבא תנינן אמאי ו"ד כלילין ביו"ד אלא נטיעה דגנתא (ס"א ודאי) דא"א אקרי ו"ד⁶⁷ אית גנתא אחרא דאיהי ד' ומהאי ו' אשתקייא ד' (דאיהי ארבעה) (ס"א ראשים) והיינו רזא דכתיב (&)</p>	<p>יו"ד כוללת ב' אותיות ו' ד'. בספר האגדה של בית רב ייבא סבא למדנו מפני מה ו' ד' כלולות ביו"ד? אלא הנטיעה של הגן [ודאי] זה נקראת ו', ויש גן אחר, שהיא האות ד'. ומזו הו' נשקה הד' [שהיא ד'] [ראשים], וזהו סוד</p>

⁶³ באד"ר קמא סע"א ורע"ב וע"ש קמג סע"א ולקמן רצא ע"ב (לש"ו). גם באצילות גופה הנה אנו מחויבים ג"כ ליתן הבדל בגילויי ית"ש, בין הקודש לקודש הקדשים וכו' אלא שזה הוא בהעלם וזה הוא בגלוי (דע"ה ח"א נד ע"א), כמה אמצעיים הם בין א"א ובין ז"א, אלא שהם כלילין זה בזה, ומתלבשים זב"ז בבחי' פנימי ופנימי לפנימי, ותלויים זב"ז לעולם, והם כולם אחד (דע"ה ח"ב קלח ע"א), העצמות הוא אחד בכולם, מהמלכות דא"ס עד המלכות דאצילות, וכל החילוקים הוא רק בבחי' הגילויים, כי התפשט בה מגילוי לגילוי, אבל כולם הוא רק אור המלכות (כללים ח"א כ ע"א), לכן כאשר עולה פעולת המצוה בז"א, הנה ע"י יחודו בז"א מעורר ז"א בא"א, ונמשך מא"א לז"א ומתגלה אותו הזיו והנועם בז"א ג"כ, וממנו נמשך למטה (כללים ח"ב כב ע"א), ועי' ביאורים ח"א סג ע"ב.

⁶⁴ עי' לעיל רפט ע"ב הערה בשם דע"ה ח"א יא ע"א.
⁶⁵ זה יובן במה שהודעתיק בביאור הקדמת אדר' האזינו כי המזל השמיני דדיקנא דעתיקא הוא צורת א' דיר"ד וי"ו יר"ד יר"י ומההיא יר"ד תתאה נמשך אבא ואתכליל ביה אבל אימא נכללה במזל הי"ג שהוא צורת א' של יר"ד וי"ו דל"ת כזה יר"ד ומן אותה הדלת נכללת אימא כנלע"ד (שער מאמרי רשב"י).

⁶⁶ ר"ל חכמה שהיא כלל כולם הוא רישא שירותא וסיפא מלכות שנק' ג"כ חכמה וההוא נהר דנגיד ונפיק אקרי עלנוא דאתי כו' והכל נכלל בי' עצמו כו' היא כלולה בקוצא תתאה דיו"ד כמ"ש (&) בפ' ויקרא (בהגר"א בתז"ח כד ע"א ד"ה ובסתרי).

⁶⁷ ור"ל עד"א כמ"ש (&) בפ' בראשית ואינון נטיען דנטען כו' אית גנתא דאיהי ד' ומהאי ו' אתשקייא ד' דאיהי ארבעה והיינו רזא דכתיב ונהר יוצא מעדן מאן הוא עדן דא חכמה עלאה ודאי י' להשקות את הגן כו' לארבעה ראשים דא הוא ד' וזהו אלין קשרין חיך וגרון חו"ב כלילין בי' לישן כו' גנתא רתיכא שהוא בארבעה מגדלא דשינין ד' והכל יר"ד עלאה ו"ד הן סמכין ורתיכא של י' והן מילואו וכאן נכלל כל השס ביו"ד כי בי' נכלל ג"כ ה"א עלאה כנ"ל (&) בשביל שבו קוש' התחתון וכמ"ש (&) בפ' ויקרא שם ו"ד ז"נ ד"ו פרצופים והן סוד מחשבה וקול ודיבור (בהגר"א על תז"ח).

<p>ונהר יוצא מעדן וגו' מאן עדן דא חכמה עלאה ודא י'</p>	<p>(מה) שנאמר "ונהר יוצא מעדן וכו'" מי הוא זה העדן? החכמה העליונה, וזהו י"ד.</p>
<p>להשקות את הגן דא הוא ו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים דא הוא ד' וכלא כליל ביו"ד ובנין כך אקרי אב לכלא אב לאבהן שירותא דכלא (אקרי) ביתא דכלא דכתיב (משלי כד &) בחכמה יבנה בית (מהאי יו"ד שירותא וסיומא דכלא) וכתביב (&) כלם בחכמה עשית באתריה לא אתגלייא ולא אתידע מדאתחבר באימא אתרמזי באימא ובג"כ אימא כללא דכלא בה אתידע ובה אתרמזי שירותא וסיומא דכלא (חכמה אקרי) דבה סתים כלא כללא דכלא שמא קדישא</p>	<p>"להשקות את הגן" זו היא האות ו', "ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" זו היא אות ד', וכלם נכללים באות י"ד. ולפי זה נקרא אב לכל, אב לאבות, התחלת הכל, [נקראת] הבית של הכל, דכתיב (משלי כד) בחכמה יבנה בית [ומזה היו"ד התחילה סיום הכל], ונאמר, "כלם בחכמה עשית". במקומו לא מתגלה ולא נודע. משנתחבר עם אימא, נרמז באמא. ולכן, שאימא כלל הכל, בה נודעת ונרמזת ההתחלה, וסיום הכל [נקרא חכמה], ובה סתום הכל, כלל הכל הוא השם הקדוש.</p>
<p>עד השתא רמזנא ולא אמינא כל אלין יומין והאינדא מתגלפין סטרין י' כליל בהאי חכמה ה' דא אימא וקרנין בינה ו"ה אלין תרין בנין דמתעטרן מאימא והא תנינן דבינה אתכליל מכלא יו"ד דמתחברא באימא ומפקין ב"ן והיינו בינה א"ב וא"ם דאינון י"ה בן בגווייהו</p>	<p>עד עתה רמזתי ולא דיברתי (בגלוי) על כל אלה הימים, ועתה נחקקים צדדי (האות) י' הנכללת בחכמה זו. ה' היא אימא, וקוראים לה בינה. ו"ה אלו הם שני בניו שמתעטרים מאימא. הרי למדנו, שבינה נכללת מכלם (על ידי) יו"ד שמתחברת באימא ו(ביחד) מוציאים את הבן זו היא בינה, אב ואם, שהם י"ה, וכן בתוכם.</p>
<p>השתא אית לאסתכלא בינה ואקרי תבונה אמאי אקרי תבונה ולא בינה אלא תבונה אקרי בשעתא דינקא לתרין בנין ב"ן וב"ת⁶⁸ דאינון ו"ה וההיא שעתא אקרי תבונה דכלא כליל באלין אתוון ב"ן וב"ת אינון ו"ה וכלא חד כללא והיינו תבונה</p>	<p>עתה יש להתבונן בינה, ונקראת תבונה. למה היא נקראת תבונה ולא בינה? אלא נקראת תבונה בשעה שהיא מניקה ב' בניו, ב"ן וב"ת שהם ו"ה. ובשעה ההיא, נקראת תבונה, כי הכל נכלל באלו האותיות ב"ן וב"ת, הרי הם ו"ה, וכלם נכללים יחד, והיינו תבונה.</p>
<p>בספרא דרב המנונא סבא אמר דשלמה מלכא תקונא קדמאה דגלי ואמר (שיר א &) הנך יפה רעיתי מהאי הוא ותקונא תניינא אקרי כלה דאיה נוקבא דלתתא⁶⁹ ואינון דאמרי דתרווייהו</p>	<p>בספרו של רב המנונא סבא אמר, כי שלמה המלך, תיקון הראשון שגלה ואמר "הנך יפה רעיתי" מזה הוא. והתיקון השני נקרא "כלה" שהיא</p>

⁶⁸ ע' שער הזווגים (סוף פרק ד) (ביאורים ח"א מג ע"ג).

⁶⁹ הנה הזווג נמצא בארבעה ספירות לבד והם חכמה ובינה ת"ת ומלכות ונמצא לרשב"י ע"ה הפרש גדול בין זוג לזווג כי חכמה ובינה לא מתפרשן לעלמין משא"כ בת"ת ומל' וצריכין אנו לדע' מפני מה זווג חכמה ובינה תדירי ואין כן בזווג ת"ת ומלכות. ועוד לעיקר הענין מה הוא הזווג של חכמ' ובינה ומה הויה היא מתחדשת ממנו כי בשלמא זווג ת"ת ומלכות נותן נשמה לעם בני ישראל כדכתיב ונשמות אני עשיתי. אבל זווג חכמה ובינה מה יתן ומה יוסיף שמא תאמר להעמיד ההויה"ת שהם הספי' על זירוזם. וכדי שיתעטרו ת"ת ומלכות באותם עטרות המשובחות ויתייחדו וכמו שכת' מורינו נר"ו שער מהות והנהגה פרק ז' ליתא. שאם כן לא היה ראוי להיות זווגם אלא בשעת זווג ת"ת ומלכות כדי לעטרם באותם עטרות כי כן נראה מדברי הזוהר בפ' שעטרות אלו לצורך זווג ת"ת ומלכות הם שהרי אמר בפ' אחרי מות דס"א ע"ב שורה ל"ה וז"ל. ותאנא בשעתא דמלכא עלאה בתפנוקי מלכין יתיב בעטרוי כדין כתיב עד שהמלך במסיבו נרדי נתן ריחו דא יסוד דאפיק ברכאן לאזווגא מלכא קדישא במטרוניתא כהאי דרגא כו'. הרי בפירוש שעטרות אלו הם לצורך זווג ת"ת במלכות והיה אם כן מן הראוי שלא יהיה זווגם אלא בשעת זווג ת"ת ומלכות לא שיהיה לעולם וכבר הרגיש בקושיא זו מורינו נר"ו וכתב וז"ל ובהו' ייחודם תמידי יהיה העטרה אל הבנים בעת

<p>להאי נוקבא דלתתא אינון לאו הכי דה"א קדמאה לא אקרי כלה וה"א בתראה אקרי כלה לזמנין ידיעין (לזמנין סגיאין) דהא זמנין סגיאין אינון דדכורא לא אתחבר עמה⁷⁰ ואסתלק מינה</p>	<p>הנקבה של מטה. ואותם שאמרו ששניהם (מכוונים) על נקבה של מטה, אינו כן, כי ה' הראשונה לא נקראת כלה וה' אחרונה נקראת כלה בעתים ידועים [הרבה פעמים], כי הרבה פעמים יש שהזכר אינו מתחבר עמה ומסתלק ממנה.</p>
<p>בההוא זמנא כתיב (ויקרא יח &) ואל אשה⁷¹ בנדת טומאתה לא תקרב בשעתא דאתדכאת נוקבא ודכורא בעי לאתחברא עמה כדין אקרי כל"ה ככל"ה ממש אתייה (אבל) האי אימא לא אפסיק רעותא⁷² דתרווייהו לעלמין בחד נפקין בחד שריין⁷³</p>	<p>ועל הזמן ההוא נאמר "ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב" בשעה שנטהרת הנקבה והזכר רוצה להתחבר עמה, אז היא נקראת כלה, היא באה ככלה ממש. [אבל] אימא זו, לא נפסק הרצון של שניהם לעולם, ביחד יצאו וביחד הם שרויים.</p>

הצורך. ואין תירוץ זה כלום. והנראה אלינו בזה הוא כי שני מיני זווגים אלו צריכים להוות מלאכים ורוחין קדישין ולהיות נשמות לעליונים ולתחתונים ועל ידי זווג חכמה ובינה מתהוין מלאכים ורוחין קדישין. ומתהוין נשמות המלאכים העליונים ואין כונתנו נשמות ממש כי אם חיותם והוא האור השופע בהם להחיותם וכמו שאמרו ואתה מחיה את כולם מחיה לכולם וזה תמידי כמ"ש בזוהר בפ' בלק וז"ל ת"ח כל אינון מלאכים דלעילא לא קיימין ולא יכלי למיקם כד בנהורא עלאה דנהיר לון וקיים לון ואי אפסיק מנייהו ההוא נהורא דלעילא לא יכלי למיקם כו'. ולפיכך לא מתפרשן לעלמין כי הם צריכי' לתת מחיה ומזון לעליונים לעולם ועד ולהיות מלאכים חדשים לבקרים. האמנם זווג ת"ת ומלכות להיות נשמות לתחתונים וזה לפרקים ולעתים מזומנים ובזה הרוחנו שאין פירוש דלא מתפרשן לעלמין בשעת שלום לבד כמו שפירש מורנו נר"ו כי זה דוחק ועוד שבפירו' נרא' מדברי הרשב"י ז"ל באדרת האזינו כנ"ל שגם בעת הגלות לא מתפרשן וז"ל. בספרא דרב המנונא סבא אמר דשלמה מלכא תיקונא קדמאה כו'. אבל האי אימא לא אפסיק רעותא דתרווייהו לעלמין כו'. אלא לעולם ועד אין זווג זה חסר אפי' רגע כי הוא חיי המלאכים העליונים ואין להם חיות כי אם על ידי זווג זה. ודע כי אין כונתנו באומרנו שזווג חכמה ובינה לצורך המלאכים העליונים לשלול שאין בו צורך לתחתונים כי מבואר בזוהר בכמה מקומות כי מזוג חכמה ובינה נעשים עטרות לבנים ועל ידי כן מזדווגים ומתייחדים ת"ת ומלכות. אבל כונתנו לו' כי זווג חכמה ובינה הוא צריך לעליונים ולתחתונים (ע"ד) משא"כ בת"ת ומלכות שאינו כי אם להוות נשמו' לתחתו' ועם זה נעלה לנו תירוץ למה שנמצא בתקונין שנשבע הש"ת שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שיכנס בירושלים של מטה ובכמה מקומות נזכר שם דאתתרכ' אימא עלאה וכיוצא בדברים אלו. והענין הוא כי להנחיל עטרות לבנים לייחדם לשיתייחדו חסר בעו"ה בזמן הגלות וזמ"ש אימא עלאה כי בערך שהיא אימא להנחיל לבניה אתתרכת כי אינה מזדווגת להנחיל עטרות אל הבנים לייחדם וזהו ענין קרבן עולה ויורד כי אינה מתחברת וי"ד בה"א עד שתתחבר וא"ו בה"א כי ענין יו"ד בה"א מורה שהזווג לצורך הבנים. כי יו"ד מילואו וי"ד שהם ד"ו פרצופים וה"א צורתם גם כן ד"ו ונמצינו למדים שהזווג חכמה ובינה לא יחסר תמיד אלא שבזמן הגלות אינו זווג שלם כי אינו צורך הבנים ואינו כל כך משובח כדי שיגיע ממנו עטרות אל הבנים כדי שיוכלו להזדווג ולהתייחד אבל יש זווג לצורך העליונים להחיותם וזה לא יפסק. ובזה יובן מ"ש בזוהר בפ' אחרי מות דס"א ע"ב שו' כ"ח וז"ל ת"ח כתיב ונהר יוצא מעדן כו', וראוי לעורר בו קצת הערות ומתוכן נבא אל מבוקשינו. ראשונה מאי אתפשט בסטרוי דקאמר ומהו אתפשטותיה. שנית מאי קאמר בזווגא שלים מכלל דאיכא זווגא דלא הוי שלים ועוד שאמר אח"ך זווגא בההוא נתיב כו' למה לו להזכיר שם זווגא פעם שנית. ועוד מהו דלא אתידע לעילא ולתתא. ואם לא אתידע לעילא כ"ש דלא אתידע לתתא. עכ"מ ולא נמצא עוד במאמר הזה (שער מאמרי רשב"י).

⁷⁰ לעיל עד ע"א, עט ע"א קצז ע"א בשלח ס סע"ב (לש"ו).

⁷¹ ע' עוד שם [ח"ג] (עט ע"א) ופ' נח (סד ע"א) ופ' בשלח (ס סע"ב) ופ' תשא (קצד ע"ב) ויקהל (דף קצה רע"ב ודף רג ע"ב) בלק (קצז ע"א) אד"ז (רצ ע"ב) (דע"ה ח"ב קנה ע"א).

⁷²

⁷³ ע' בספד"צ פ"א (יד ע"א), ובאד"ז ר"צ ע"ב, ופ' ויקרא דף ד' ע"א, וע' בשער או"א (סוף פרק ז') ה' חילוקים בין או"א לזו"ן (הקדו"ש נו ע"ד), עכ"ז הוה אימא למטה מאבא עכ"פ וכנ"ל סי' ט', וכן הוא נודע, כי שורש אבא הוא במזל עליון ואימא במזל תחתון (דע"ה ח"ב קנח ע"ד), ע"י בפ' בשלח נ' ע"ב נ"ה ע"א ופ' ויקרא ד' ע"א ס"א ע"ב (כללים ח"ב קנב ע"א).

<p>לא אפסיק דא מן דא⁷⁴ ולא אסתלק דא מן דא ובג"כ כתיב (&) ונהר יוצא מעדן יוצא תדיר ולא אפסיק⁷⁵ הה"ד (&) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ובג"כ כתיב רעיתי ברעותא דאחיה שריין באחדותא שלימותא אבל הכא אקרי כלה דכד אתא דכורא לאתחברא עמה היא כלה ככלה איהי אתייתא ממש ובג"כ תרי⁷⁶ תקונין דנוקבי</p>	<p>אין נפסקים זה מזו, ואינם מסתלקים זה מזה. ולכך נאמר "ונהר יוצא מעדן" יוצא תדיר ואינו נפסק. וזהו שנאמר וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. ולכך נאמר "רעיתי" [שכן] שרויים ברצון של אחיה ובאחדות שלימה. אבל כאן היא נקראת כלה, שכן כאשר בא הזכר להתחבר עמה, כזאת (קרויה) "כלה", כ"כלה" ממש באה ולכך הינם ב' תיקונים, של ב' נקבות.</p>
<p>פריש שלמה תקונא דקדמיתא סתימא בגין דאיהי סתימא ותקונא תניינא פריש יתיר ולא סתים כולי האי ולבתר תליא כל שבהא בההיא דלעילא דכתיב (שיר ו &) אחת היא לאמה ברה היא ליולדתה ובגין דאיהי אימא מתעטרא בעטרא דכלה ורעותא דיו"ד לא אפסיק מנה לעלמין אתיהיב ברשותה כל חירו דעבדין כל חירו דכלא</p>	<p>שלמה פירש את התיקון הראשון הסתום, לפי שהיא סתומה, ואת התיקון השני פירש יותר, ולא סתם כל כך. ואחר כך תלה את כל השבח באותו שלמעלה, שנאמר "אחת היא לאמה ברה היא ליולדתה". ולפי שהיא אימא, מתעטרת בעטרת הכל, והרצון של י' אינו נפסק ממנו לעולם, ניתן בידה כל החירות של העבדים, (וגם) כל החירות של כלם.</p>
<p>כל חירו דחייביא לדכאה לכלא דכתיב (ויקרא טז &) כי ביום הזה יכפר עליכם וכתוב (שם כה &) וקדשתם את שנת החמישים שנה יובל היא מאי יובל כמד"א (ירמיה יז &) ועל יובל ישלח שרשיו משום ההוא נהר דאתי ונגיד ונפיק ואתי תדיר ולא פסיק</p>	<p>כל החירות של הרשעים לטהר את כולם, שנאמר "כי ביום הזה יכפר עליכם" ונאמר "וקדשתם את שנת החמישים שנה יובל היא". מאי (פירושה) של מלת "יובל"? כמו שנאמר "ועל יובל ישלח שרשיו" משום אותו הנהר שבא ויוצא ונמשך, ובא תמיד ואינו נפסק.</p>
<p>כתיב</p>	<p>נאמר</p>
<p>רצא/א11233</p>	
<p>(משלי ב &) כי אם לבינה תקרא לתבונה תתן קולך כיון דאמר כי אם לבינה תקרא אמאי לתבונה אלא כלא כמה דאמינא</p>	<p>"כי אם לבינה תקרא לתבונה תתן קולך" כיון דאמר "כי אם לבינה תקרא", למה "לתבונה"? אלא הכל הוא כמו שאמרתי.</p>
<p>הי מנייהו עלאה בינה עלאה מתבונה בינה אב ואם ובן י"ה אב ואם ובן בגווייהו⁷⁷ תבונה כלא כללא דבנין בן ובת⁷⁸ ו"ה ולא אשתכח אב ואם אלא באימא דאימא ודאי (ס"א אלא בבניה ובתבונה ודאי אימא) רביעא עלייהו ולא אתגלייא</p>	<p>איזו מהן עליונה? בינה עליונה מתבונה. בינה אב ואם ובן, י"ה אב ואם, וב"ן מביניהם. תבונה כלה כלל הבנים, ב"ן וב"ת, ו"ה. ולא נמצאים אב ואם אלא באמא, שאימא ודאי [ס"א אלא בבניה ובתבונה ודאי אמא] היא רובצת עליהם והיא אינה מגולה.</p>

⁷⁴ לעיל סא ע"ב ועי' בשלח נה ע"א (לש"ו).

⁷⁵ עי' אריכות בשער מאמרי רשב"י, ועי' עוד שם כא ע"א.

⁷⁶ ויחי רמב (הערת הזהר).

⁷⁷ ה"ד דמילוי י"ד שבאבא הם שורש הז'ן שבאבא, והה' ראשונה דהאימא שהוא צורת ד"ו הם שורש הז'ן שבאימא, וכמ"ש בספד"צ (פרק ד כט ע"ב), ובזוה"ק ויקרא (דף י ע"ב) (כללים ח"ב נ ע"ד).

⁷⁸ עי' בע"ח בשער הזווגים (סוף פרק ד) (כללים ח"א יט ע"ב), בגין האימא ותיקונה הוא להיות שורש לז'ן (כללים ח"ב פ ע"ג).

<p>אשתכח דכללא דתרין בנין אקרי תבונה וכללא דאב ואם ובן אקרי בינה וכד בעי לאכללא כלא בהאי אתכליל והאי אב ואם ובן אקרו חכמה בינה ודעת בנין דהאי בן נטיל סימנין דאבוי ואמיה אקרי דעת דהוא סהדותא דתרווייהו והאי בן אקרי בוכרא דכתיב (שמות ד &) בני בכורי ישראל</p>	<p>נמצא, שכללות שני הבנים נקראת תבונה, וכללות אב ואם ובן נקראת בינה, וכשרוצה לכלול כלם, בזה נכללים. ואלו האב ואם ובן, הם נקראים חכמה ובינה ודעת. לפי שהבן הזה לוקח הסימנים של או"א ונקרא דעת, שכן הוא עדות על שניהם, וזה הבן נקרא בכור, שנאמר "בני בכורי ישראל".</p>
<p>ובנין דאקרי בוכרא נטיל תרין חולקין וכד אתרבי בעטרוי נטיל תלת חולקין ובין כך ובין כך תרין חולקין ותלת חולקין כלא חד מלה והאי והאי הכי (ס"א חד) הוי ירותא דאבוי ואמיה ירית מאי ירותא דא אחסנתא דאבוי ואמיה ותרין עטרין דהוו גניזין בגווייהו⁷⁹ ואחסינו לבן דא מסטרא דאבוי הוה גניז בגווייה חד עטרא דאקרי חסד ומסטרא דאימא חד עטרא דאקרי גבורה וכלהו מתעטרין ברישיה ואחיד לון</p>	<p>ולפי שנקרא בכור, הוא לוקח שני חלקים, וכשנגדל בעטרות הוא לוקח שלשה חלקים. ובין כך ובין כך, שני חלקים וג' חלקים והכל הוא דבר אחד, זה וזה כך (אחד) הוא ירושת או"א ירשו. מהו ירושה? זהו נחלת אביו ואמו וב' העטרות שהיו גנוזות בתוכם והורישו אותם לזה הבן, מצד אביו היתה גנוזה בו עטרה אחת הנקראת חסד, ומצד אמו (היתה גנוזה בו) עטרה אחת הנקראת גבורה, וכולם מתעטרים בראשו ואוחז אותם.</p>
<p>וכד נהרין אלין אב ואם עליה כלהו אקרון תפילין דרישא וכלא נטיל בן דא וירית כלא ואתפשט בכל גופא והאי בן יהיב לברתא וברתא מניה אתזון ועכ"פ מכאן ברא ירית ולא ברתא ברא ירית לאבוי ולאמיה ולא ברתא ומניה אתזון ברתא כמה דכתיב (דניאל ד &) ומזון לכלא ביה</p>	<p>וכשמאירים אלה או"א עליו, כלם נקראים תפילין של ראש. והבן הזה לוקח את כולם ויורש את הכל, והתפשט בכל הגוף ובן זה הוא מוריש לבת, והבת ממנו נזונית. ועל כל פנים (נשמע) מכאן שהבן יורש ולא הבת, הבן יורש את אביו ואמו ולא הבת, וממנו נזונית הבת כמו שנאמר "ומזון לכלא ביה" [מזון לכל בן].</p>
<p>(ואי תימא כל האי והאי אקרון צדיק וצדק בחד אינון וחד כלא) הני אב ואם כלילין ומתחברין דא בדא ואב טמיר יתיר וכלא אחיד מעתיקא קדישא ותליא ממזלא קדישא יקירו דכל יקירין</p>	<p>(ואם תאמר כל זה וזה נקרא צדיק וצדק, באחד הם ואחד הכל) אלו האב והאם נכללים ומתחברים זה בזה ואבא הוא נעלם יותר. והכל כלול בהעתיק הקדוש, ותלויים מהמזל הקדוש המכובד מכל המכובדים.</p>
<p>ואלין אב ואם מתקנין ביתא כמה דאמינא דכתיב (משלי כד &) בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים וכתיב (שם כב &) כי נעים כי תשמרם בבטנך (הני כללא דכלא כמה דאמינא ותליין ממזלא קדישא יקירא)</p>	<p>ואלו האב והאם מתקנים את הבית כמו שאמרתי, שנאמר "בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים" ונאמר "כי נעים כי תשמרם בבטנך" (אלה כלל הכל כמו שאמרנו ותלויים ממזל הקדוש המכובד).</p>
<p>אר"ש באדרא לא גלינא כלא וכל הני מלין טמירין בלבאי הוו עד השתא ובעינא לאטמרא לון לעלמא דאתי משום דתמן שאלתא שאיל לנא כמה דכתיב (ישעיה לנ &) והיה אמונת</p>	<p>אמר רבי שמעון באדרא (רבא) לא גיליתי הכל, וכל אלו הדברים היו נסתרים בלבי עד עתה, ורצייתי להסתירם לעולם הבא לפי ששם שואל</p>

⁷⁹ אלו השני עטרין נתבארו היטב בביאור ההקדמה אדרת האזינו וע"ש (שער מאמרי רשב"י).

<p>עתך הוסן ישועות חכמת ודעת וגו' וחכמה בעיין מיני</p>	<p>אותנו. כמו שנאמר "והיה אמונת עתך חוסן ישועות חכמת ודעת גו" החכמה ישאלו ממני.</p>
<p>והשתא רעותא דקב"ה בהאי הא בלא כסופא איעול קמי פלטריוו כתיב (שמואל א ב &) כי אל דעות יי⁸⁰ דעות ודאי הוא הדעת⁸¹ בדעת כל</p>	<p>אבל עתה שרצון הקב"ה בזה בלא בושה אכנס לפני הארמון שלו. נאמר "כי אל דעות ה" "דעות" ודאי, הוא</p>

⁸⁰ תואר הקב"ה הוא מכונה ע"פ רוב על ז"א, שהוא הדעת הכללי דאצילות (דע"ה ח"ב נו ע"א).
⁸¹ ענין זה נתבאר לעיל בדרפ"ט ע"ב במ"ש אתנהירו תלת רישין עלאין תרין רישין וחד דכליל לון כו' וע"ש ביאור ענין שתי דעות אלו. עוד יש לפרש לשון בענין דעות דז"א (ע"ח שכ"ה פ"ב כלל י"ז) והענין יובן במה שהודעתך בהקדמת ביאור אדרת האזינו ענין ארבע' המוחין דז"א כי הם חכמה ובינה שבו ועוד דע' שבו המתחלק לתרין עטרין הנקראים חסד וגבורה וצריך שתדע כי בשני המוחין הראשונים חכמה ובינה הנק' אחסנתא דאבוי ואימיה יש בהם בינתים בחינת דעת המזוגם וגם למטה בין תרין עטרין הנז' יש בחינת דעת שני המכריע בין שני העטרין ההם. וכנגד שתי דעות אלו נאמר כי אל דעות ה' בלשון רבים. אבל יש הפרש ביניהם כי הדעת הראשון נשאר למעל' ואינו יורד ומתפשט כמו הדעת השני המתפשט לכמה אדרין ואכסדראין כנז' באדרת נשא דקכ"ו ע"א ולכן ולו נתכנו עלילות כתיב באלף וקרין בואו כי כנגד הדעת הראשון שאינו מתפשט כתיב באלף ולא נתכנו עלילות שאינו מתפשט בעלילות תוך ז"א. וכנגד הדעת השני המתפשט ויורד בעקמימות ובארחות עקלקלות לכמה אדרין ואכסדראין מכאן ומכאן בחסד ובגבורה והוא סוד יעקב דכתיב ביה עם חסיד תתחסד כו' דנקיט לתרין סטרין ואחיד לון לכן כתיב ביה ולו נתכנו עלילות שהם אלו העלילות והערמומיות שנתכנו לו. ונחזור לבאר ענין אלו השתי דעות מה ענינם דע כי הדעת הראשון מקורו הוא למעלה בתרין תפוחין קדישין שהם תרין אנפין דא"א שהם התיקון השביעי מ"ג תקוני דיקנא דא"א כנז' (ע"ב) באדרת נשא דקל"ג ע"ב. תיקונא שביעאה פסיק שערא וכו' הה"ד ישוב ירחמנו {ע"ד} כו' ובהאי דלתת' הוא אמת כו' פירוש כי אלו הי"ג תיקונין נרמזו בפסוקים מי אל כמוך כו' והמידה השביעית הוא ישוב ירחמנו וגם נרמזו בה' ה' אל רחום וחנון כו'. והמדה הז' היא ואמת כמבואר אצלנו בסוד ויעבור והי"ג מידות הוא כי להיותו שביעי הוא כולל כל שית תיקונין הראשונים והוא השביעי להם ולכן יש בזה התיקון השביעי שבעה הויות דס"ג כזה יר"ד הי"ו וא"ו הי". והם בגמטריא אמת. ואח"כ מאלו שבעה הויות דס"ג אשר בזה התיקון נמשכין מהם שבעה מילויים שבהם באימא עלאה. פירוש כי כשתסיר ארבעה אותיות הפשוטות של ההויות שהם ששה ועשרים ישאר חשבון שאר אותי המילוי בגמט' שלשים ושבעה. ונמצא כי שבעה פעמים שלשים ושבעה הם בגמטריא שבעה פעמים הב"ל והם שבעה הבלים שאמר קהלת והטעם הוא לפי שנמשכין באימא עלאה ומתגלגל' בפה שלה וזהו סוד תורת אמת היתה בפיהו כי אלו ההבלי' נמשכים מתיקון אמת בפיהו של אימא ומלת בפיהו נחלק לשנים בפי הו רוצה לומר כי ה"ו במילויים הם הי"ו וי"ו ובגמטריא הב"ל להורות כי כל אלו ההבלים הם בסוד מילוי הויות ס"ג העולה בגמטריא הב"ל והם שרש השבעה הבלים שאמר קהלת. ואח"כ אלו השבעה הבלים יוצאין מפי אימא עלאה ומתלבשין בהם שבעה ספירות תחתונות דאימא כנודע. בסוד ההבל שהוא אור מקי' ומלביש ואח"כ כאשר בא אימא לעשות מוחין בז"א כבר ביארנו בביאור הקדמת אדר' האזינו כי שש בחינות יש בהם ושם אמרנו כי הנה הארבעה מוחין מתלבשין בתחילה תוך נה"י דאימא ואח"כ נכנסין תוך רישא דז"א והנה כשנכנסין בחינת תרין מוחין חכמה ובינה דז"א הנקראים אחסנתא דאבוי ואימיה בתוך נצח והוד דאימא זה בנצח וזה בהוד. הנה אז גם כן נכנסין שם אלו השבעה הבלים הנזכרים שם שהם שבעה מילויים דהויות ס"ג ונעשין שם בסוד דעת מכריע ביניהם וזהו סוד הדעת העליון הנ"ל אשר מקורו למעלה בתיקון שביעי דדיקנא דא"א הנקרא ואמת:

ודע כי מרע"ה זכה אל הדעת הזו העליון וזמ"ש וירא ה' כי סר לראות שהם שבעה הבלים האלו אשר כולם הם בגמטריא כמנין ס"ר. ומכאן נמשך המן לישראל שנאמר בו הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ונאמר עליו ונפשנו קצה בלחם החלקל. וקלקל בגמטריא ס"ר והנה מרע"ה לבדו הוא אשר זכה להוריד הדעת הזו אל נוקבא דז"א ונעשה בה בחינת דעת ק"ל בסוד דעתן של נשים קלה כי ר"ס הוא בגמטריא קלק"ל שהם שני פעמים ק"ל וק"ל האח' נשאר למעלה בדעת דז"א וק"ל השני יורד למטה בנוקביה ונעשה לה דעת קל. והנה כאשר מחצית אלו ההבלים ניתנין בדעת הנקבה בסוד דעת ק"ל אז נאמר וירא מלאך ה' אליו בלבת אש וסמיק ליה וירא ה' כי סר לראות כי נעשית היא לבת אש שהם אותי' הב"ל ולה"ב אש הכל דבר אחד ונמשכין מאותם השבע' ההבלים שהם בגמטריא ס"ר כנז'. ואמנם הדעת התחתון הוא למטה בין תרין עטרין קדישין הנודעים והוא מכריע בין אותם תרין עטרין והם סוד (ע"ג) חמש חסדים וחמש גבורות שהם עשרה הויות שהם גם כן בגמטריא ר"ס וכאשר חציו של הדעת התחתון הזה ממלא אדרין ואכסדראין אז החמש חסדים מתפשטין בזכר לפי שהוא מטה כלפי חסד כנודע והו' גבורות הם יורדין ומתפשטין בנקבה ואז נאמר כי דעתן של נשים קלה שהם חמש הויות דחמש גבורות שהם בגמטריא ק"ל ועם החמשה הויות עצמן הרי קלה (ש')

<p>פלטרי אתמליין דכתיב (&) ובדעת הדרים ימלאו (ובג"כ) דעת אחרא לא אתגליא דהא טמירא⁸² אזיל בגווייה⁸³ ואתכליל ביה דעת נהיר במוחין ואתפשט במוחא כלא (במוחא בגופא כלא כי אל דעות יי)</p>	<p>הדעת, בדעת כל הארמונות מתמלאים, שנאמר "ובדעת חדרים ימלאו" (ולכן) דעת אחרת לא נתגלתה אלא הנחבא הולך בתוכו ונכלל בו. דעת מאיר במוחות ומתפשט בכל המוחות (במח ובכל הגוף כי א"ל דעות ה").</p>
<p>בספרא דאגדתא תנינן (&) כי אל דעות יי אל תקרי דעות אלא עדות דהוא סהדותא דכלא סהדותא דתריין חולקין כד"א (תהלים עה ה) ויקם עדות ביעקב ואע"ג דהאי מלה אוקמוה בספרא דצניעותא בגוונא אחרא התם באתריה שלים הכא כלא שפיר וכלא הוי כד אסתים מלה</p>	<p>ובספר אגדה למדנו "כי א"ל דעות ה" אל תקרי דעו"ת אלא עדו"ת. שכן הוא עדות על הכל, עדות של שני חלקים. כמו שנאמר "ויקם עדות ביעקב" ואף על פי שדבר זה פרשו בספרא דצניעותא באופן אחר, שם במקומו הוא שלם, כאן הכל יפה והכל היה כאשר אתה סותם את הדבר.</p>
<p>האי אב ואם כלהו בהו כלילין כלא בהו סתימן ואינון סתימן במזלא קדישא עתיקא דכל עתיקין⁸⁴ ביה סתימן ביה כלילין כלא היא כלא הוי בריך הוא בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמין</p>	<p>וזה האב ואם כולם נכללים בהם, כולם סתומים בהם. והם סתומים במזל הקודש, העתיק דכל עתיקין, בו הם סתומים ובו הם כלולים, הוא הכל, הכל נעשה ברוך הוא ברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים.</p>
<p>כל מלין דאדרא יאות וכלהו מלין קדישין מלין דלא סטאן לימינא ולשמאלא כלהו מלין דסתימין ואתגליין לאינון דעאלו ונפקו וכלא הכי הוא ועד השתא הוו מתכסיין אלין מלין דדחילנא לגלאה והשתא אתגליין וגלי קמי (מלכא) עתיקא קדישא דהא לא ליקרא דילי ודבית אבא עבידנא אלא בנין דלא איעול בכסופא קמי פלטרוי עבידנא</p>	<p>וכל דברי האדרא ראויים וכולם הם דברים קדושים, דברים שאינם נוטים לימין ולשמאל, כולם הם דברים סתומים והם מתגלים לאלה שנכנסו ויצאו וכולם הם כך. ועד עתה היו מכוסים אלו הדברים כי יראתי לגלותם, אבל עתה נתגלו, וגלוי לפני (מלך) העתיק הקדוש כי לא לכבודי ובית אבי עשיתי, אלא (עשיתי זאת) כדי שלא אכנס בבושה לפני ארמוני.</p>
<p>ועוד הא חמינא דקב"ה וכל הני זכאי קשוט דהכא משתכחן כלהו מסתכמין על ידי דהא חמינא דכלהו חדאן בהאי הלולא דילי וכלהו זמינין</p>	<p>ועוד, כי ראיתי שהקב"ה וכל אלו צדיקי האמת שנמצאים כאן, כולם מסכימים לדברי, כי אני רואה שכולם</p>

הכונות ד' ס"א ע"ב) וזהו סוד חמשה פסוקי שיש בפרשת שמע וכל אחד מהם ר"ת וס"ת שלו הוא בגמטריא כ"ו כמנין הוי"ה אחת וסך החמשה הם ק"ל (שער מאמרי רשב"י).

⁸² ר"ל שהדעת הוא לעולם נעלם בכל פרצוף והעיקר הוא כי הוא הטמיר דטמירין דעתיק יומין שאמר באד"ר לעיל קלה ע"ב והוא אורא עלאה אורא דלא אתפיס (לש"ו).

⁸³ אור הדעת הפנימי השורה עתה בין כתפיו דא"א, והוא הדעת השני שאמר הרב במב"ש (שע"ג ח"ב ספ"א), והוא הדעת המתפשט בהו"ק שבו בפנימיותם וכמ"ש בשער א"א (פרק ח), הנה הוא יתאחד עם אור הדעת עלאה שברישא, והוא הדעת הא' שאמר במב"ש שם, ועליו אמרו באדרא זוטא (רצא ע"א) כי אותו הדעת לא איתגלייא דהא טמירא אזיל בגווייה ואתכליל ביה, ור"ל על אורא עלאה אורא דלא אתפיס, אשר הוא מכללות רד"א דאחזי נהוריה בגולגלתא דא"א כמ"ש הרב בא"א (פרק ד ופרק ו) וכו' הדעת שבראש הוא גניז וסתים, כי הנה הוא מנהירו דרדל"א כנז' והוא לא אתגלייא כלל (כללים ח"ב עח ע"א).

⁸⁴ זה יובן במ"ש לעיל דרפ"ח ע"א במ"ש ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבון למנדע לון לא שכיח אלא בוצינא חד בלחודוי כו'. וכמו שנתבאר בביאור אדר' האזינו כי אבא ואימא מתלבשין תוך ז"א ונוקביה ונמצאין סתימין ומכוסין בתוכן. וזמ"ש כולהו בהו סתימאן ואח"כ אבא ואימא סתימין ומסתרין ומלבישין לעתיקא קדישא א"א המתלבש בתוכם ונמצא כי עתיקא הוא כולל כולא (שער מאמרי רשב"י).

	שמחים בשמחה שלי. וכל אלה מזומנים
רצא/ב	לעולם ההוא בשמחתי, אשרי חלקי.
בההוא עלמא בהילולא דילי זכאה חולקי	אמר רבי אבא, כשסיים דבר זה הנר הקדוש, הנר העליון, הרים את ידיו ובכה ושמח, רצה לגלות דבר אחד. אמר בדבר זה נצטערתי כל ימי, ועתה לא נותנים לי רשות. נתחזק, וישב, ורחש בשפתותיו, והשתחוה שלש פעמים, ולא היה יכול אדם להסתכל במקומו, וכל שכן בו.
א"ר אבא כד סיים מלה דא בוצינא קדישא בוצינא עלאה ארים ידיו ובכה וחיך בעא לגלאה מלה חדא אמר במלה דא אצטערנא כל יומאי והשתא לא יהבין לי רשותא אתתקף ויתיב ורחיש בשפוותיה וסגיד תלת זמנין ולא הוה יכיל ב"נ לאסתכלא באתריה כ"ש ב"י	אמר, פה פה, שזכית לכל זה, לא יבשו מעיינד, מעיינד יצא ולא נפסק. עליך אני קורא "ונהר יוצא מעדן". ונאמר "וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו".
אמר פומא פומא דזכית לכל האי לא אנגיבו מבועך מבועך נפיק ולא פסק עלך קרינן (בראשית ב &) ונהר יוצא מעדן וכתוב (ישעיה נח &) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו	ועתה אני מעיד עלי, כי כל ימי שעמדתי, הייתי משתוקק לראות את זה היום (רצון לגלות סוד זה), ולא היה עולה ברצוני (בידי) רק היום. כי בעטרה זו מתעטר יום הזה, ועתה אני רוצה לגלות דברים לפני הקב"ה, כי כלם מתעטרים בראשי, ובזה היום לא יתרחק לעלות למקומו כיום אחר, שהרי כל יום זה עומד ברשותי, ועתה אני מתחיל לגלות דברים כדי שלא אכנס בבושה לעולם הבא.
האידינא אסהדנא עלי דכל יומין דקאימנא תאיבנא למחמי יומא דא (נ"א רעותא לגלאה רוא דא) ולא סליק ברעותי (נ"א בידו) בר האידינא דהא בעטרא דא מתעטר האי יומא והשתא בעינא לגלאה מלין קמיה דקב"ה דהא כלהו מתעטרין ברישי והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתיה כיומא אחרא דהא כל יומא דא ברשותי קיימא והשתא שרינא לגלאה מלין בנין דלא איעול בכסופא לעלמא דאתי	והנה אני מתחיל ואומר נאמר "צדק ומשפט מכון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך" מי הוא החכם שיסתכל בזה, לראות דרכיו (דיניו) של הקדוש העליון, דינים דאמת, דינים המתעטרים בכתרים עליונים. שהרי ראיתי שכל הנרות מאירים מהנר העליון הנסתר של הכל, נסתרים כל המדרגות הללו להיות מוארים ⁸⁵ (וכולם הם מדרגות

85

⁸⁶ עכשיו מפרש שכל הנרות כולם אחוזים זה בזה עד שבעת קני המנורה וכולן יאירו אל מול פני המנורה כלו' נר מערבי שהיא כלל המנורה והוא סוד הפנים שהיא נק' בוצינא עילאה טמירא סוד הפנימית העליון הוא פני המנורה והיא תיקון הז' נר מערבי ובה שמן כמדת חברותיה וממכה ה' מדליק בהתחלה כי כל האור ממנה והיא עדות על אמונתנו ששכינה שורה בישראל כי סהדותא דמלכא באנפוי ששם נהירו דא"א כמ"ש בפ' משפטים קכ"ג ע"ב ע"ש לכן נק' הפנים דע"ק בוצינא עילאה טמירא שהיא כלל המנורה כליל ו' גוונין ו' קני המנורה והיא שער הנ' שלא נתגלה גם למשה וכו' (מ"א).

⁸⁷ ר"ל כל הפרצופים נהרין מבוצינא עלאה טמירא דכל טמירין, ר"ל מא"א, כל חד וחד נהיר ואחיד בההוא נהורא דלגו, ר"ל הקו דא"ס אשר בפנימיות א"ק (כללים ח"ב כב ע"א).

⁸⁸ בזה האור שמאיר בשם ההיא שהוא ממונה על המצוה ההיא ע"י האור שבו יתגלה סוד וטעם המצוה בבחי' מעלת המקיים את המצוה ההיא במדה שמדד בעשיית המצוה מודדין לו בשמן הטוב ושם צוה ה' את הברכה להיות אורו רב ובלו הפסק (מ"א).

<p>אתגלייא מה דאתגלייא וכלהו⁸⁹ נהורין אחידין⁹⁰ נהורא דא בנהורא דא ונהורא דא בנהורא⁹¹ דא ונהורין⁹² דא בדא ולא מתפרשן דא מן דא⁹³</p>	<p>להאיר), ובזה האור שבכל מדרגה ומדרגה, מתגלה בו מה שמתגלה, וכל האורות מאוחדים, אור זה באור זה, ואור זה באור זה, מאירים זה בזה אינם נפרדים זה מזה.</p>
<p>נהורא⁹⁴ דכל בוצינא ובוצינא דאקרון⁹⁵ תקוני מלכא כתרי מלכא כל חד וחד⁹⁶ נהיר ואחיד⁹⁷ בההוא נהורא דלגו לגו ולא מתפרש לבר⁹⁸ ובג"כ⁹⁹ כלא בחד דרגא אסתלק וכלא בחד מלה אתעטר ולא מתפרש דא מן דא איהו ושמיא חד הוא</p>	<p>האור שבכל נר ונר הנקראים תקוני המלך, וכתרים של המלך, כל אחד ואחד מאיר ומאוחד באותו האור שהוא לפני ולפנים, ואין יוצא לחוץ, לכן כלם עולים למדרגה אחת וכולם בדבר אחד מתעטרים ואינם נפרדים זה מזה, הוא ושמו אחד הוא.</p>
<p>נהורא דאתגלייא אקרי לבושא דמלכא נהורא דלגו לגו (בההוא נהורא הוא מה) נהורא סתים וביה שריא ההוא דלא אתפרש ולא אתגלייא וכלהו בוציני וכלהו נהורין נהרין מעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין בוצינא עלאה</p>	<p>האור שנתגלה נקרא לבושו של המלך, האור שהוא לפני ולפנים (באותו אור הוא מה) הוא אור סתום, ובו שורה אותו שאינו מפורש ואינו מתגלה, וכל הנרות וכל האורות מאירים מהעתיק הקדוש הסתום מכל הסתומים, הנר העליון.</p>
<p>וכד מסתכלן כלהו נהורין דאתפשמן לא אשתכח בר בוצינא עלאה דאטמר ולא אתגלייא באינון לבושין דיקר לבושי קשוט תקוני קשוט בוציני קשוט אשתכחו תרין בוצינין תקונא דכורסייא דמלכא ואקרון צדק ומשפט</p>	<p>וכאשר מסתכלים כל האורות המתפשטים לא ימצאו אלא את הנר העליון שהוא טמון ואינו מתגלה. באלו לבושי הכבוד, לבושי אמת ותיקוני אמת, נרות אמת נמצאים ב' נרות והם</p>

⁸⁹ כל האורות של המצות נאחזין באור המדות שהן מתנהרין מהמדות ובהן נתעלו המצות כנ"ל (מ"א).

⁹⁰ כל תיקוני א"א הוא נוגע לז"ן, וכן כל תיקוני ז"ן הוא נוגע לא"א וכו' אלא שהחילוק הוא, כי תיקוני ז"ן מעורר את השפע רק ממדרגת ז"ן, אבל גם אותה השפע מקבל ז"ן ג"כ רק מלמעלה למעלה. ותיקוני א"א מעורר את השפע ממדרגת א"א, ונמשך אותה השפע להז"ן, ומשם נמשך להתחתונים (דע"ה ח"ב קלח ע"ב).

⁹¹ ואור המדות נאחזין באור התורה (מ"א).

⁹² וחוזר אור התורה ומאיר באור המדות וכן אור המדות באור המצות (מ"א).

⁹³ האור מן הנר שהוא סוד הנפש הנ"ל כי אור התורה עיקר אחיזתה בפתיחה סוד התפלה שורש ועיקר הבוצינא כמש"ל (מ"א). קמג סע"א (לש"ו).

⁹⁴ פי, לא מתפרש זה מזה הנהורא מהבוצינא והן האור מהנר וכל מה שנגלה לו הוא נר להדבר הפנימי אך עיקר האור היא אור החכמה והבינה ודעת ובינה דעת גי' ישראל כשהן כלי החכמה שרש הכל ועם ע"ב של החכמה גי' תר"ג כי א' של החכמה נעלם מאד וכל מצוה היא בוצינא וכל דיבור של התורה ותפלה הוא בוצינא בסוד נ"ר נפש רוח והמצוה עצמה והדיבור עצמה הוא הנר והשמן הן המדות והוא תיקון הבוצינא למען יאריך ימים על ממלכתו כי ע"י השמן אריכת האור (מ"א).

⁹⁵ פי' שהבוצינא היא תיקוני מלכא וכתרי מלכא כי ג' כתרי' הן תורה וכהונה היא תפלה במקום עבודה ומלכות מצות המלך והתיקוני תן מדות כתר שם טוב שהיא משמן הטוב שהוא עולה ע"ג כלו' שהן נתעלין ע"י המדות (מ"א).

⁹⁶ כל מדה ומדה מאיר בהמצוה והדיבור (מ"א).

⁹⁷ וי"ל אחיזה באור העליון (מ"א).

⁹⁸ ולא מתפרש מהחיצוני ואף על פי שאחיזתה באור העליון שבעליונים אשר עין לא ראתה אעפ"כ לא מתפרש מהחיצונים (מ"א).

⁹⁹ ולכן כיון שהתיקונים אחוזין באור העליון ומאירין למטה בהחיצונית והחיצוני' דבוק ואינו נפרש מאור העליון כל מצוה עולה למעלה מאוד וכל דיבור מתעטר למעלה כי כולם אחוזים באור העליון רצונו הא"ס הדיבור והמעש' תורה ותפלה ומצות והמצות עולין למעלה בסוד אר"פ ודינור מתעטר בסוד אר"מ אבל כאן גבי האדם התור' פנימי והמצות מקיפין כי כאן למוד גדול שמביא לידי מעשה אבל באמת נקבה תסובב גבר כי לא הלמוד עיקר כו' (מ"א).

	<p>התיקון של כסא המלך, ונקראו צדק ומשפט.</p>
<p>ואינן שירותא ושלמותא בכל מהימנותא ובהני מתעטרין כל דיני דלעילא ותתא וכלא סתים במשפט וצדק מהאי משפט אתון ולזמנין קרינן לה (בראשית יד &) ומלכי צדק מלך שלם כד מתערין דינין ממשפט כלהו רחמי כלהו בשלימו</p>	<p>והם התחלה ושלמות בכל האמונה, ובאלה מתעטרים כל הדינים של מעלה ושל מטה, והכל סתום במשפט וצדק, ומזה המשפט ניזון. ולפעמים אנו קוראים לה "ומלכי צדק מלך שלם" כשמתעוררים דינים מהמשפט, ואז כלם הם רחמים, כולם הם בשלימות.</p>
<p>דהאי מבסם להאי צדק ודינין מתתקנין וכלהו נחתין לעלמא בשלימו ברחמי וכדין (אקרי) שעתא דמתחברן דבר ונוקבא וכל עלמין כלהו ברחמי ובחדוותא וכד אסניאו חובי עלמא ואסתאבת מקדשא ודכורא אתרחק מן נוקבא והויא תקיפא שריא לאתערא</p>	<p>כי את זה ממתק צדק זה, והדינים נתקנים, וכולם יורדים לעולם בשלימות ברחמים. אז (נקרא) היא השעה שמתחברים זכר ונקבה, וכל העולמות כולם הם ברחמים ובשמחה. וכשמתרבים עוונות העולם, נטמא המקדש, והזכר מתרחק מן הנקבה, והנחש החזק מתחיל להתעורר.</p>
<p>ווי לעלמא דמתון בההוא זמנא מהאי צדק כמה חבילי טריקין מתערין בעלמא כמה זכאין מסתלקין מעלמא וכל כך למה בנין דאתרחק דכורא מן נוקבא ומשפט לא קרב בצדק דא</p>	<p>אוי לעולם שניזון באותו הזמן מזה הצדק, כמה חבורות משחיתים מתעוררים בעולם, כמה צדיקים מסתלקים מן העולם. וכל כך למה? לפי שנתרחק הזכר מן הנקבה, והמשפט אינו קרוב אל זה הצדק.</p>
<p>ועל האי כתיב (משלי יג &) ויש נספה בלא משפט דמשפט אתרחק מהאי צדק ולא אתבסמא וצדק ינקא מאתר אחרא וע"ד אמר שלמה מלכא (קהלת ז &) את הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אובד בצדקו וגו' הבל דא (בס"א ל"ג הבל דא) הבל דא מהבלים דלעילא דאקרון אפי מלכא ודא איהו מלכותא קדישא דכד היא מתערא בדינוי כתיב (&) יש צדיק אובד בצדקו מ"ט משום דמשפט אתרחק מצדק ובג"כ אקרי ויש נספה בלא משפט</p>	<p>ועל זה נאמר "ויש נספה בלא משפט", לפי שהמשפט נתרחק מזה הצדק ואינה נמתקת ואז הצדק יונק ממקום אחר. ועל זה אמר שלמה המלך, "את הכל ראיתי בימי הבלי. יש צדיק אובד בצדקו וכו'" זה ההבל (ס"א לא גורס זה ההבל) הוא הבל אחד מההבלים של מעלה, שהם נקראים "פני המלך". זו היא המלכות הקדושה, כי כשהיא מתעוררת בדיניה, נאמר "יש צדיק אובד בצדקו" מהו הטעם? לפי שהמשפט נתרחק מהצדק, ולכן קוראים "ויש נספה בלא משפט".</p>
<p>ת"ח כד אשתכח זכאה עלאה בעלמא רחימא דקב"ה אפי' כד אתער צדק בלחודוי יכיל עלמא לאשתזבא בגיניה וקודשא בריך הוא בעי ביקריה ולא מסתפי</p>	<p>בא וראה כשנמצא הצדיק העליון בעולם, שהוא אוהבו של הקב"ה, אפילו כשנתעורר הצדק בלבד, יכול העולם לינצל בעבורו, והקב"ה רוצה בכבודו, ואינו מתירא</p>
<p>רצב/א</p>	
<p>מן דינא וכד ההוא זכאה לא קיימא בקיומיה מסתפי אפילו ממשפט ולא יכיל למיקם ביה כ"ש בצדק</p>	<p>מן הדין. וכאשר אותו הצדיק אינו עומד בקיומו אז הוא מתירא אפילו ממשפט, ואינו יכול לעמוד בו, וכל שכן בצדק.</p>
<p>דוד מלכא בקדמיתא אמר (תהלים &כו) בחנני יי' ונסני דהא אנא לא מסתפינא מכל דינין</p>	<p>דוד המלך בתחילה אמר "בחנני ה' ונסני" כי אני איני מתירא משום דינים, אפילו מהצדק הזה, וכל שכן לפי שאני</p>

<p>אפילו מהאי צדק וכ"ש דאחידנא ביה¹⁰⁰ מה כתיב (שם & יז) אני בצדק אחזה פניך בצדק ודאי לא מסתפינא למיקם בדינוי בטר דחב אפילו ממשפט מסתפי דכתיב (שם קמג) ואל תבא במשפט את עבדך</p>	<p>מאוחד בה. מה נאמר? "אני בצדק אחזה פניך", בצדק ודאי איני מתיירא לעמוד בדיניה. אחר שחטא, אפילו ממשפט היה מתירא, שנאמר ואל תבא במשפט את עבדך.</p>
<p>ת"ח כד מתבסמא האי צדק ממשפט כדין אקרי צדקה ועלמא מתבסמא בחסד ואתמליא מניה דכתיב (שם לג) אוהב צדקה ומשפט חסד יי' מלאה הארץ אסהדנא עלי דכל יומאי הוינא מצטער על עלמא דלא יערע בדינוי דצדק ולא יוקיד עלמא בשלהובוי כמה דכתיב (משלי ל) אכלה ומחתה פיה</p>	<p>בא וראה כשזה הצדק מתמתק מהמשפט, אז הוא נקרא צדקה, ואז העולם נמתק בחסד ומתמלא ממנו. שנאמר "אוהב צדקה ומשפט חסד ה' מלאה הארץ". אני מעיד על עצמי, שכל ימי הייתי מצטער על העולם שלא יפגע בדיני הצדק, שלא ישרוף את העולם בשלהבתו כמו שנאמר "אכלה ומחתה פיה".</p>
<p>מכאן ולהלאה כפום כל חד כפום בירא עמקא והא בדרא דא אית ביה זכאין וזעירין אינון דיקומון לאגנא על עלמא ועל עאנא מארבעה זיוין (ס"א על עלמא ועלנא בעייין) ע"כ אחידן מלי דא בדא ומתפרשן מלין דסתימין בעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין והיך אחידן אלין באלין מכאן ולהלאה מלין דועיר אנפין אינון דלא אתגליין באדרא אינון דהוו סתימין בלבאי ותמן לא אתקנו (עד כאן סתימין מלין) השתא אתתקנו ואתגליין וכלהו מלין סתימין וברירין כלהו זכאה חולקי ואינון דירתו ירותא דא דכתיב (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו וגו'</p>	<p>מכאן ולהלאה, כפי כל אחד, כפי הבאר העמוקה. והנה בדור הזה יש צדיקים ומעטים הם, והם יקומו להגין על העולם, על צאן מארבע כנפות (על העולם ועלינו צריכים). ועד כאן מאוחדים דברי זה בזה, ונתבארו הדברים הסתומים שבהעתיק הקדוש, סתום תוך הסתומים ואיך אחוזים אלו באלו. מכאן והלאה דברי ז"א, אותם שלא נתגלו באדרא, אלו שהיו סתומים בלבי ושם לא נתקנו (ע"כ דברים סתומים), עתה נסדרו ונגלו. וכל אלו הדברים הם סתומים, וכולם ברורים. אשרי חלקי, ואלו שירשו את הירושה הזו, שנאמר "אשרי העם שככה לו וגו'".</p>
<p>האי דאוקימנא אב ואם בעתיקא אחידן בתיקוני הכי הוא דהא ממוחא סתימאה דכל סתימין תליין (נ"א נפקין) ומתאחדן ביה (ואע"ג דעתיקא קדישא אתתקן בלחודוי) וכד יסתכלון (בכל) מלי כלא הוא עתיקא בלחודוי הוא הוי והוא יהא</p>	<p>זה בארנו או"א נאחזים בעתיק, בתקוניו. כן הוא, כי מהמוח הסתום מכל סתומים הם תלויים (יוצאים) ומתאחדים בו (ואע"ג דע"ק נתקן לבדו). וכאשר יסתכלו (בכל) דברי כלן, הוא העתיק לבדו, הוא היה, והוא יהיה.</p>
<p>וכל הני תקונין ביה¹⁰¹ (אחידן ביה סתימין לא מתפרשן מניה מוחא סתימאה לא אתגליא ולא תליא ביה) א"ב וא"ם¹⁰² מהאי מוחא נפקו¹⁰³</p>	<p>וכל אלו התיקונים בו (אחוזים בו סתומים ולא נפרדים ממנו, מו"ס לא מתגלה ולא תלוי בו). או"א ממוח זה</p>

¹⁰⁰ לעיל מ ע"ב וח"א רמח ע"ב רנט ע"א וכן פרשת פנחס ריג ע"ב (לש"ו).

¹⁰¹ זה יובן במ"ש לעיל בדף רפ"ח ע"א במ"ש ואינון נהורין דמתפשטין כד יקרבו לן למנדע לון לא שכחא אלא בוצינא חד בלחודוי כו' כי א"א מתפשט ומתלבש בתוך פנימיות כל האצילות כולו כמבואר בהקדמת ביאור אדרת האזינו ושם גם כן נתבאר היטב מה שאמר אב ואם מהאי מוחא נפקו וביה תליין וביה אחידן ז"א בע"ק תלייא ואחיד והא אוקימנא מלי באדרא (שער מאמרי רשב"י).

¹⁰² המ"ס רישא תליתאה הוא הא"א העיקרי, והוא בחי' המוחין שאמר, והע"ב הוא במוחין דיליה, כי הרי הוא המוחא סתימאה. והע"ב שבו, ר"ל הע"ב דהמ"ס, הנה הוא שורש העיקרי דהאבא וכו' האבא הוא נמשך ויוצא מהע"ב שבו, והאימא היא מהס"ג שבו (דע"ה ח"א ט ע"א).

¹⁰³ שורש האימא הנה הוא בהמ"ס הרישא תליתאה, שהיא בוצד"ק וכו' ובוצד"ק הוא המ"ס כמ"ש הגר"א בתיקונים ריש תיקון ה' (כ ע"ג ד"ה בוצינא) ובריש ספר יצירה (ב ע"א ד"ה והם בשמות)

<p>אתכלילו במזלא וביה תליין וביה אחידין¹⁰⁴ זעיר אנפין בעתיקא קדישא תלייא ואחיד¹⁰⁵ והא אוקימנא מלי באדרא</p>	<p>יצאו, נכללו במזל, ובו הם תלויים, ובו הם נאחזים. ז"א תלוי ואחוז בהעתיק הקדוש, וכבר ביארתי דברי אלה באדרא.</p>
<p>זכאה חולקיה דמאן דעאל ונפיק וינדע אורחין דלא יסטי לימינא ולשמאלא ומאן דלא עאל ונפק טב ליה דלא אברי וכתוב (הושע יד) כי ישרים דרכי יי</p>	<p>אשרי חלקו של מי שנכנס ויוצא ויודע דרכיו, שלא יטה לימין ולשמאל, ומי שלא נכנס ויוצא, טוב היה לו שלא היה נברא, ונאמר "כי ישרים דרכי ה".</p>
<p>אמר רבי שמעון מסתכל הוינא כל יומא בהאי קרא דכתיב (תהלים לד) ביי תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו והאידנא אתקיים קרא כלא ביי תתהלל נפשי ודאי דהא נשמתי ביה אחידא ביה להטא ביה אתדבקת ואשתדלת ובאשתדלותא דא תסתלק לאתרהא ישמעו ענוים וישמחו¹⁰⁶</p>	<p>אמר רבי שמעון, הייתי מסתכל כל ימי בפסוק זה. שנאמר "בה' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו" ועתה נתקיים כל הכתוב. "בה' תתהלל נפשי" ודאי, כי נשמתי אחוזה בו, בו לשהטת, ובו מתדבקת ומשתדלת. ובהשתדלות זו תעלה (נשמתי) למקומו, ישמעו ענוים וישמחו.</p>
<p>כל הני צדיקייא וכל בני מתיבתא קדישא וזכאין דאתיין השתא עם קודשא בריך הוא כלהו שמעין מלי וחדאן בנין כך (&שם) גדלו ליי אתי ונרוממה שמו יחדיו</p>	<p>כל אלו הצדיקים וכל בני הישיבה הקדושה והצדיקים שבאו עתה עם הקב"ה, כולם שומעים את דברי והם שמחים. ולכך "גדלו לה' אתי ונרוממה שמו יחדיו".</p>
<p>פתח ואמר כתיב (בראשית לו) ואלה המלכים¹⁰⁷ אשר מלכו בארץ אדום הה"ד (תהלים מח ה) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו נועדו באן אתר בארץ אדום באתר דדינין מתאחדין תמן עברו יחדיו דכתיב וימת וימלוך</p>	<p>פתח ואמר, נאמר "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום" זהו שנאמר "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו". נועדו באיזה מקום? בארץ אדום, במקום שהדינים מתאחדים שם. "עברו יחדיו</p>

ובכ"מ. אמנם כל המציאות דאימא הנה הוא ג"כ רק ע"י אבא, וכמו שמבואר באדר"ז (רפט ע"ב, ורצ ע"א וע"ב) ע"ש¹⁰³ היטיב (וע' עוד בתיקונים בתי' י"ח סמוך לסופו, ובזוהר בראשית טו ע"א לח ע"א קע"ב ע"א ורנ"א ע"א סי' ב' שם) (דע"ה ח"א יא ע"א).

¹⁰⁴ המ"ס הנה היא רק העדן עלאה, החכמתא סתימאה דכל סתימין. אבל החכמה אבא הרי הוא מתפשט לל"ב שבילין וממנו הוא התחלת הגילוי דאצילות והמוחין דז"א (וע' באדר"ז רצ ע"א ורצ"ב ע"א) (דע"ה ח"א ט ע"ד), הס"ג הכללי דאצילות הנה הם אר"א, הם שניהם, כי שניהם לקחו בינה דמ"ה, והוה אבא ע"ב דס"ג ואימא ס"ג דס"ג, והם שניהם כלילן במזלא, וביה תליין וביה אחידין וכמ"ש באדר"ז (רצב ע"א ורפט ע"ב) (כללים ח"א ב) כא ע"א), כל קבלת הזו"ן מהמזלין הנה הוא לעולם רק דרך אר"א, וכמ"ש באדר"ז (רצב ע"א) אר"א כו' אתכלילו במזלא וביה תליין וביה אחידין, והרי לנו כי שפעת המזלין הוא באר"א, וכל קבלת הז"א מהמזלין הוא רק ע"י אר"א, וכמ"ש בנסירה (פרק ו) ובאר"א (פרק ז) ובמאמרי רשב"י (דף נה סע"ב ורע"ג) (כללים ח"א כז ע"ג), התפשטות ה"ג ת"ד והמזלין המתפשטים בזו"ן כנז', הנה הוא לעולם רק הארתם לבד, אבל אין בז"א עצמו לעולם אלא רק ט' תיקונים, כמ"ש באדר"ר (קלט ע"א) וכמו שכתב הרב הכלל בזה בשעה"כ (דף מג ע"ב סמוך לסופו). וכן כ"ז הוא ג"כ לעולם רק ע"י אר"א וכנ"ל ענ"א, כי הרי גם החוורתא והנימין אשר עליהם אמרו באדר"ז (רצב ע"א) זעיר אנפין בעתיקא קדישא תלייא ואחיד, עכ"ז הנה אמר הרב ג"כ בשער א"א (פרק ז) וכן במאמרי רשב"י (דף נה רע"ג) כי אין ז"א מקבל אותם אלא רק דרך אר"א (כללים ח"א כז ע"ד), אר"א הם במזלא תליין ואתכלילן ביה, וכן שם (רצא ע"א) כי אר"א אינן סתימין במזלא קדישא, וכן הוא ג"כ שם (רצב ע"א) (כללים ח"א עט ע"ד).

¹⁰⁵ עיי' הערה בסוף הספר.

¹⁰⁶ עיי' עמק המלך (שער יד - פרק נה): 'ביי תתהלל נפשי, ישמעו ענוים וישמחו' [תהילים ל"ד ג'], כי אפילו הקדוש ברוך הוא ושכינתיה, יוצאים לקראת כל צדיק וצדיק שיודע רזי התורה, כמו שתראה באדרא זוטא [דברים רצ"ב א'].

¹⁰⁷ עיקר סבת מיתת המלכים וביטולן ושבירת הכלים אשר היה הן בהמלכי עגולים והן בהמלכי יושר, הנה היה משום שהיו כולם רק דינים גדולים וגבורות חזקים (דע"ה ח"א טז ע"ג, ועיי"ש ע ע"ג).

<p>תחתיו המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו דלא אתקיימו באתריהו בגין דתקונין דמלכא לא אתקנו¹⁰⁸ וקרתא קדישא ושרוי לא אזדמנו</p>	<p>כולם יחדיו, שנאמר "וימת וימלוך תחתיו" המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו" שלא נתקיימו במקומם, לפי שהתיקונים של המלך לא נתקנו, והעיר הקדושה וחומותיה לא היו מתוקנים.</p>
<p>הה"ד (&) כאשר שמענו כן ראינו וגו' דהא כלהו לא אתקיימו והיא אתקיימת השתא בסטרא דדכורא דשריא עמה הה"ד (&) וימלוך תחתיו הדר ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל¹⁰⁹ בת מטרד בת מי זהב מי זהב ודאי כמה דאוקימנא באדרא</p>	<p>זהו שנאמר "כאשר שמענו כן ראינו וכו'" שכלם לא נתקיימו. והיא מתקיימת עכשיו בצד הזכר ששרוי עמה, זהו שנאמר "וימלוך תחתיו הדר, ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל בת מטרד בת מי זהב", "מי זהב" ודאי, כמו שביארנו באדרא.</p>
<p>(והא) בספרא דאגדתא דרב המנונא סבא אתמר (&) וימלוך תחתיו הדר הדר ודאי כד"א (ויקרא כג &) פרי עץ הדר¹¹⁰ ושם אשתו מהיטבאל (&) כד"א (&) כפות תמרים וכתוב (תהלים צב &) צדיק כתמר יפרח¹¹¹ דאיהי דכר ונוקבא¹¹² האי אתקריאת בת מטרד בת מההוא אתר דטרדין כלא לאתדבקא ואקרי אב וכתוב (איוב כח &) לא ידע אנוש ערכה ולא תמצא בארץ החיים ד"א בת מאימא דמסטרדא מתאחדין דינין דטרדין</p>	<p>[והרי] בספר האגדה של רב המנונא סבא למדנו "וימלוך תחתיו הדר" הדר ודאי, כמו שנאמר "פרי עץ הדר". "ושם אשתו מהיטבאל" כמו שנאמר "כפות תמרים" ונאמר, "צדיק כתמר יפרח" כי היא זכר ונקבה. זו נקראת "בת מטרד", בת מאותו המקום שכולם טרודים לידבק. ונקרא אב, ונאמר "לא ידע אנוש ערכה ולא תמצא בארץ החיים". דבר אחר, בת מאימא, שמצדה נאחזים בעלי הדינים המטרידים</p>
<p>רצב/ב</p>	
<p>לכלא¹¹³ בת מי זהב דינקא בתרין אנפין דנהירו בתרין גוונין בחסד וברדינא¹¹⁴</p>	<p>את כולם. "בת מי זהב" והיא יונקת בב' פנים, שמאירים בשני אופנים, בחסד ובדין.</p>

¹⁰⁸ אמר הרב בנקודות (פרק ג') דהחסרון של המלכין קדמאין היה משום שלא היה נתקן עדיין בחי' דרין ויצאו בלא זוג, אלא רק בסוד טיפת קרי, הנה הוא מדברי האד"ר (קלה ע"ב וקמב ע"א) ובאדר"ז (רצב ע"א) ע"ש, וכן הוא ג"כ בספרא דצניעותא (פרק א' ב ע"ב) דעד דלא הוה מתקלא לא הוו משגיחין אפין באפין ומלכין קדמאין מיתו (דע"ה ח"א ה ע"ב).

¹⁰⁹ מתחילה היו רק בסטרא דנוק' לבד ולכן לא אתקיימו וכו' ואח"כ בעת התיקון יצא הט"ר דב"ן עם השם מ"ה כולו, שהם הדר ומהיטבאל, וע"ז נשלמו ונתקנו גם כל המלכים הראשונים (דע"ה ח"א ה ע"ב).

¹¹⁰ נקראה המלכות בשם הדר כי היא שורש מלכות בית דוד הנאמר בו (שמואל א' טז יב) יפה עינים טוב רואי, והוא פרי עץ הדר (הקדוש, ש פו ע"ג).

¹¹¹ הזרין הם מלבישים על הנה"י דא"א, איהו בנצח ואיהי בהוד, ע' תקונים תיקון י"ח (ל"ד א') כי ז"א הוא מהחסדים דהנה"י והנוק' היא מהגבורות דהנה"י, וכן הוא שורשן ג"כ ביסוד ועטרה כנודע, ובסוד, צדיק כתמר יפרח (תהלים צב יג), כמ"ש באד"ז (רצב ע"א) (כללים ח"ב לב ע"ג), היסוד הוא כלול מדרין, ובסוד (תהלים צב יג) צדיק כתמר יפרח, כמ"ש בזוה"ק פ' לך לך (פב ע"א), ובאד"ר (קלה ע"ב), ואד"ז (רצב ע"א), והוא יסוד ועטרה, שהעטרה הוא נוק' כמ"ש הרב בכסא הכבוד (פרק ג) (ביאורים ח"ב סה ע"ב).

¹¹² לעיל קלה ע"ב וח"א פב ע"א (לש"ו).

¹¹³ ור"ל שהיא ג"כ מבחי' הבין דהנקודות אשר יצא מהס"ג אשר נהרסו אז כולם ומשום שיצאו בסטרא דגבורות לבד, אבל היא, ר"ל המהיטבאל, היא יצאה ביחד עם הדר, והיה יציאתה מבוסס ומתוקן בחסדים ג"כ (דע"ה ח"ב ה ע"א).

¹¹⁴ ר"ל כי הנה כאשר ייצאו הגבורות מבוסס ומתוקן בחסדים היטיב, אז מאירין הגבורות ג"כ והם מעולים אז יותר מהחסדים, וכנודע מסוד זהב וכסף¹¹⁴, כי הם דינין דקודשא אשר מהם הוא כל הנועם והזיו והזהר וחמודת כל החמודות, וכמ"ש הגר"א בתיקונים (דף מז ע"א ד"ה על אלין) (דע"ה ח"ב ה ע"א).

<p>עד לא אברי עלמא לא הוו משניהין אנפין באנפין¹¹⁶ ובגין כך עלמין קדמאי אתחרבו¹¹⁷ ועלמין קדמאי בלא תקונא אתעבידו וההוא דלא הוה בתקונא אקרי זיקין נצוצין¹¹⁸ כהאי אומנא מרצפא (ס"א מרופתא) כד אכתש במנא¹¹⁹ דפרזלא אפיק זיקין¹²⁰ לכל עיבר ואינון זיקין דנפקין נפקין להיטין ונהירין ודעכין לאלתר¹²¹</p>	<p>טרם שנברא העולם, לא היו משגיחים פנים בפנים, ולכך העולמות הראשונים נחרבו ועולמות הקודמים נעשו בלא תיקון. ואותם שלא היו בתיקון, נקראים נצוצין וזיקים, כאומן זה המרדד [מרזפתא]¹¹⁵, כאשר מכה בפטיש של ברזל, מוציא ניצוצות לכל צד, ואותם הניצוצות שיוצאים, יוצאים הם לוחטים ומאירים, ומיד הם נכבים.</p>
<p>ואלין אקרין עלמין קדמאי ובגין כך אתחרבו ולא אתקיימו עד דאתתקן עתיקא קדישא ונפיק אומנא (ד"א מאנא) לאומנותיה ועל האי תנינא במתניתא דילן דניצוצא אפיק זיקין¹²² בזיקין (נ"א דבוצינא אפיק זיקין ניצוצין) לתלת מאה ועשרין עיבר¹²³ ואינון זיקין עלמין קדמאי אקרין ומיתו לאלתר</p>	<p>ואלו נקראים העולמות הראשונים, ולכך נחרבו ולא נתקיימו עד שנתקן העתיק הקדוש, וגם יצא האומן (כלי) לאומנותו. ועל זה למדנו בברייתא שלנו שהניצוץ (שהמאור) הוציא את הניצוצות [נ"א דנר הוציא זיקים וניצוצין] לש"ך צדדים, ואותן ניצוצות נקראות עולמות הראשונים, ומתו מיד.</p>
<p>לבתר נפיק אומנא (ס"א מאנא) לאומנותיה ואתתקן בדכר ונוקבא והני זיקין דאתדעכו ומיתו השתא אתקיים כלא מבוצינא דקרדינותא נפק ניצוצא פטישא תקיפא דבטש ואפיק זיקין עלמין קדמאי ומתערבי (ד"א ומתדכי) באוירא דכי"א¹²⁴ ואתבסמו דא בדא</p>	<p>ואחר כך יצא האומן (כלי) לאומנותו, ואז נתקנו בזכר ונקבה, ואלו הניצוצות שנכבו ומתו עתה נתקיימו כולם. מהנר הקשה יצא ניצוץ, פטיש חזק, שהכה והוציא את הניצוצות של העולמות הראשונים, ומתערבים [ונטהרים] עם האויר הטהור ונתמתקו זה בזה.</p>
<p>כד אתחבר אב"א ואימ"א וההוא אב הוא מרוחא דגניז בעתיק יומין ביה אתגניז האי אוירא¹²⁵ ואכליל לניצוצא דנפק מבוצינא</p>	<p>כשנתחברו א"א, זה האב הוא מהרוח הגנוז בעתיק יומין. בו נגנז אויר זה, ונכלל הנר שיצא מהנר הקשה שנגנז במעי אימא, וכשנתחברו שניהם ונכללו</p>

115

¹¹⁶ הם האר"א העיקריים שבעלמא דא"ק, ובאם שהיו מזדווגים זב"ז קודם שהוציאו את אורותיהם לחוץ היו ניתנין כל אלו האורות אשר יצאו עתה דרך העור והטבור והיסוד וצפרני רגליים אשר הם מהע"ב דס"ג שהוא בחי' אבא, היה נותן כ"ז אבא לאמא שהיא הס"ג דס"ג בבחי' טפת הזוג, שהוא טפת המ"ד, וכן אמא ג"כ היתה נותנת את כל האורות אשר יצאו עתה מהעינים, היו ניתנים כל אלו האורות בהזוג לבחי' טפת מ"ן שבה, והיו מתחברים זב"ז בבחי' עיבור באמא, והיתה יולדת אותם אה"כ מתוקנים ומושלמים (דע"ה ח"א פב ע"א, ועיי"ש ע"ג).

¹¹⁷ הש"ך הם נזרקו מגו מחשבה וכמ"ש הרב במאמרי רשב"י (דף ס"ב ע"א מדפוה"ח תרנ"ח¹¹⁷), והגר"א ביהל אור (פ' פקודי דף ל"ז¹¹⁷). ואלו הש"ך דאזדריקו מגו מחשבה (זהר ח"ב רנד סע"ב) אקרי זיקין נצוצין ונפקין להיטין ונהירין ודעכין לאלתר¹¹⁷, והם העלמין קדמאין דאתחרבו (דע"ה ח"א א ע"ד).

¹¹⁸ ועי' בשער רפ"ח (פרק ה) ועוד בדרושי מ"ן (דרוש א) (ביאורים ח"א סו ע"א).

¹¹⁹ בראשית קנו א (הערת הזהר).

¹²⁰ עי' מבר"ש לו ע"ד שזה הש"ך ניצוצין.

¹²¹ מחמת שהיו בסוד הדין הקשה נתחרבו ונתדעכו לניצוצין שאין בהם ממש (דע"ה ח"א נט ע"ד).

¹²² שמות רנד ב בראשית קז ב ס"ח (הערת הזהר).

¹²³ עי' בהגר"א בהיכלות פקודי רנד ע"ב

¹²⁴ נתבאר בפ' בשלח דף נ ע"א בתוספתא עד לא אשתקע אוירא דכי"א כו' ופ' נשא דף קל"ה ע"ב ובהקדמת ביאור אדרת האיזינו וע"ש היטב מאד (שער מאמרי רשב"י).

¹²⁵ עיקר שורש האבא הנה עולה עוד יותר למעלה, היינו בהרישא תניינא עצמו שהוא הקד"א, וכמ"ש באד"ז (רצב ע"ב) וההוא אב הוא מרוחא דגניז בעתיק יומין ביה אתגניז האי אוירא כו'. ור"ל על אוירא עלאה, אוירא דלא אתפיס¹²⁵, השורה על הקד"א ומתייחד בו, הנה משם הוא שורש אבא (דע"ה ח"א יא ע"א).

<p>דקרדינותא דגניז במעוי דאימא¹²⁶ וכד אתחברו תרווייהו ואתכלילו דא בדא נפיק גולגלתא חד תקיפא ואתפשט בסטרוי דא בסטרא דא ודא בסטרא דא כמה דעתיקא קדישא תלת רישין אשתכחו בחד כך כלא אזדמן בתלת רישין כמה¹²⁷ דאמינא</p>	<p>זה בזו, יצאה גולגולת אחת חזקה ונתפשטה בצדדיו, זה בצד זה וזה בצד זה. כמו שהעתיק הקדוש, ששלשת הראשים נמצאו באחד, כך בכל נזדמן בג' ראשים, כמו שאמרתי.</p>
<p>בהאי גולגלתא דז"א נטיף טלא מרישא חוורא (ואחיד ליה) וההוא טלא אתחזי בתרי גווי ומניה מתזן חקלא דתפוחין קדישין ומחאי טלא דגולגלתא דא טחנין מנא¹²⁸ לצדיקייא לעלמא דאתי וביה זמינין מתייא לאחייא</p>	<p>בגולגולת זו דז"א נוטף טל מהראש הלבן (ואוחז בו). והטל הזה נראה בב' צבעים, וממנו ניזון שדה התפוחים הקדושים, ומן הטל הזה שבגולגולת זו טוחנים מן לצדיקים לעולם הבא, ועל ידיו עתידים המתים להחיות.</p>
<p>ולא אזדמן מנא דנפל מחאי טלא בר ההוא זמנא¹²⁹ בזמנא דאזלו ישראל במדברא וזן להו עתיקא דכלא מחאי אתר מה דלא אשתכח לבתר הה"ד (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים כד"א (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו'</p>	<p>ולא אירע שיפול מן מן הטל הזה חוץ מאותו הזמן, בעת שהלכו ישראל במדבר, וזן אותם העתיק מכל ממקום זה, מה שלא תמצא לאחר מכן. וז"ש "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", כמ"ש "ויתן לך האלוקים מטל השמים וגו'".</p>
<p>האי בההוא זמנא לזמנא אחרא תנינן קשים מזונותיו של אדם קמי קב"ה והא במזלא תלייא בזמנא ודאי וע"כ בני חיי ומזוני לאו בזכותא תלייא מלתא אלא במזלא תלייא מלתא וכלא תליין בהאי מזלא כמה דאוקימנא</p>	<p>זה היה באותו הזמן, ובכל זמן אחר למדנו קשים מזונותיו של אדם לפני הקב"ה, כי הם תלויים במזלא הזמן ודאי. וע"כ בני חיים ומזון, לא בזכות תלוי הדבר, אלא במזל תלוי הדבר. והכל תלויים במזל ההוא, כמו שבארנו.</p>
<p>תשעה אלפין רבוא עלמין נטלין וסמכין על האי גולגלתא והאי אוירא דכיאת אתכליל בכלא כיון דהוא כליל מכלא וכלא אתכליל ביה אתפשטו אנפוי לתריין סטריין בתרי נהוריין כלילין מכלא וכד אסתכלו אנפוי באנפין דעתיקא קדישא כלא ארך אפים אקרי</p>	<p>ט' אלפים רבוא עולמות נוסעים וסומכים על הגולגולת הזו, והאויר הטהור הזה נכלל בכל. מכיון שהוא כלול מכל, והכל נכלל בו, נתפשטו פניו לב' צדדים, בב' אורות הכלולות מהכל. וכשמסתכלים פניו בפנים דהעתיק הקדוש, הכל נקרא ארך אפים.</p>
<p>מאי ארך אפים (אריך אפים מבעי ליה) אלא הכי תנינן בגין דאריך אפיה לחייביא אבל ארך אפים אסוותא דאנפין דהא לא אשתכח אסוותא בעלמא אלא בזמנא דאשגחין אנפין באנפין¹³⁰</p>	<p>מהו ארך אפים? [היה צריך לומר ארוך אפים]. אלא כך למדנו משום שמאריך אפו לרשעים. אבל ארך אפים (פירושו) רפואה דהפנים, כי לא נמצאת רפואה בעולם אלא בזמן שמשגיחים פנים בפנים.</p>
<p>בחללא דגולגלתא נהירין תלת נהוריין ואי תימא תלת ארבע אינון¹³¹ כמה דאמינא</p>	<p>בחלל הגולגולת מאירים ג' אורות. ואם תאמר, שלשה? הרי ארבעה הם,</p>

¹²⁶ בנוסח הגר"א בתז"ח יח ע"ג וכן בנוסח הספר אהבת ה' כתוב נ"א ואתכליל לבוצינא (לש"ו).

¹²⁷ רפח ב (הערת הזהר).

¹²⁸ ע"י אריכות בדע"ה ח"ב קלג ע"ד.

¹²⁹ ח"ב סא ע"ב (לש"ו).

¹³⁰

¹³¹ כל לשונות מאמר זה עד סוף הדף נתבארו היטב בהקדמת ביאור אדרת האזינו מפורז ומפורד שם. ושם נתבאר כי המוחין דז"א כשהם בבחי' אור המקיף עליון אז הם נחלקים לארבע מוחין אחסנתא דאבוי ואימיה ותריין עטריין וכן כשהם בסוד אור המקיף תחתון הנקרא תפלין דרישא דז"א

<p>אחסנתיה דאבוי ואמיה ותרין גניזין דלהון דמתערטין כלהו ברישיה ואינון תפלין דרישא לבתר מתחברין בסטרוי ונהרין ועאלין בתלת חללי דגולגולתא נפקין כל חד בסטרוי ומתפשטין בכל גופא</p>	<p>כמו שאמרת, שהם ירושת אביו ואמו וב' הגנוזים שלהם שמתעטרים, כולם בראשו, והיינו תפלין ש"ר. ואח"כ מתחברים בצדדיו, ומאירים ונכנסים בג' החללים שבגולגולת, ויוצאים כל אחד בצד שלו, ומתפשטים בכל הגוף.</p>
<p>ואלין מתחברין בתרי מוחי ומוחא תליתאה כליל לון ואחיד (נ"א ואינון תפלין דרישא ואלין מתחברין בתרי מוחי ומוחא תליתאה כליל לון ונהרין ועאלין בתלת חללי דגולגולתא לבתר נפקין כל חד בסטרוי ומתפשטין בכל גופא והאי מוחא תליתאה אחיד) בהאי סטרא ובהאי סטרא ומתפשט בכל גופא ואתעביד מניה תרי גווי כלילין כחדא ומהאי נהיר אנפוי ואסחיד באבא ואימא גווי דאנפוי והוא אקרי דעת בדעת</p>	<p>ואלו מתחברים בב' המוחין ובמוח הג' הכוללם ואחוז [נ"א אולו תפילין שבראש ואלה מתחברים בב' מוחין ומוח שלישי כוללם ומאירים ועולים בג' חללי הגולגולת אחר כך יוצאים כל א' בצדו ומתפשטים בכל הגוף ומוח הזה השלישי אוחז] בצד זה ובצד זה, ומתפשט בכל הגוף, ונעשה ממנו ב' גוונים הכלולים כאחד ומזה מאיר את פניו, וצבעי הפנים שלו מעידים על אבא ואמא, והוא נקרא "דעת" בדעת.</p>
<p>(ס"א ברא) כתיב (שמואל & א ב) כי אל דעות ה¹³² וגו' בגין דאיהו בתרי גווי לו נתכנו עלילות אבל לעתיקא קדישא סתימאה לא נתכנו מ"ט נתכנו להאי בגין דירית תרין חולקי וכתיב (שם ב כב) עם חסיד תתחסד וגו' והא בקשוט אוקימו חברייא דכתיב (בראשית כט יב) ויגד יעקב</p>	<p>[בזה] נאמר "כי אל דעות ה' וגו'" ומשום שהוא בב' גוונים "לו נתכנו עלילות". אבל להעתיק הקדוש הסתום "לא נתכנו" באל"ף. למה "נתכנו" לזה? משום שירש ב' חלקים, ונאמר "עם חסיד תתחסד". והרי באמת בארוהו החברים, שנאמר, "ויגד יעקב</p>
<p>רצנ/א</p>	
<p>לרחל כי אחי אביה הוא ויגד הא אוקמוה דכלא רוא דחכמתא</p>	<p>לרחל כי אחי אביה הוא". ויגד הרי בארנו שהכל סוד החכמה.</p>
<p>וכי בן רבקה הוא¹³³ בן רבקה ולא כתיב בן יצחק רמו וכלא רמיזא בחכמתא ועל האי אקרי</p>	<p>רבקה, ולא כתוב בן יצחק רמו, והכל</p>

הם בסוד ארבע פרשיות אבל בהיותם בבחינת מוחין פנימים גו תלת חללי גלגלתא אז מתחברין תרין עטרין והוו חד מוחא הנקרא דעת בחלל השלישי ונמצאים אז תלת מוחין בלבד וזמ"ש ואי תימא תלת ארבע אינון כי באור המקיף הם ארבעה ובאור פנימי הם שלשה לבד כנז' ושאר כל מלות לשונות אלו נתבארו שם היטב וע"ש גם ביארתי קצת מאמר זה באדרת נשא בדק"ה ע"ב. שם ע"ב שו' ו' וז"ל וע"ד תנינא במתניתא דילן דניצוצא אפיק זיקין בזיקין לש"ך עיבר כו' כל זה נתבאר היטב בפ' בא דל"ח ע"ב בענין נער ונערה וע"ש היטב (שער מאמרי רשב"י).

¹³² תואר הקב"ה הוא מכונה ע"פ רוב על ז"א, שהוא הדעת הכללי דאצילות, וכמו שנאמר (שמואל א' ב ג) כי אל דעות ה', וכמ"ש באד"ז (רצא ע"א ורצב ע"ב) (דע"ה ח"ב נו ע"א).

¹³³ ע' בזהר פ' תולדות ושם מבואר שרש ענין של רבקה בסוד נעלם והענין שרבקה סוד הברק ויצא כברק חצו כמ"ש בר"מ פרשת אמור ופ' פינחס כי זו הרבקה הנגה לאש ומן האש יצא ברק ומראה הנגה הוא כמראה הקשת סביב והוא מראה דמות כבוד ה' ואלו הג' בחי' אש נגה ברק סוד אב"ן והן גי' שושנה סוד אסתר ירקרקת היתה וחוט של חסד משוך עלי' ונק' הדסה סוד הדס מעשה עבות מג' עלין ג"פ הד"ס גי' אור שגנוז בה האור והריח סוד אר"ר ור"ח גי' ה' צבאות משיכא עילאה הי' גנוז בה וזה ירשה ממה שהיתה מפדן אר"ם ואחות לבן הארמ"י ובת בתואל הארמ"י כי סוד אר"ם הוא שורש אש ורוח ומים שורש הג' גוויין והיא היתה מפדן אר"ם מצמד אר"ם משרשן ממקום חבורן סוד ארם נהרים גי' שומ"ר ע"י עלילות הבל וברמאות ואוחז בכל הקצוות לבל ח"ו יעשה דבר אסור בתחבולות גדולות ותמיד מהפך בתחבולות בסוד הדעת המתהפך לפי דעתו מעבר לעתיד ומעתיד לעבר כפי ראות עיניו ולפי הזמן כפי הצורך רק יראה בתחבולותיו לשמור הברית והחסד ובתואל ולבן הם היו באמת רעים וכן אנשי המקום סוד אר"ם הי' קמואל אביהם סוד הידוע הממונה על י"ב מחנות סוד י"ב של נח"ר סוד החרן עיר נח"ר והוא היפך ג"ן עד"ן ובו נאחז בלעם הנקרא

<p>שלים בכלא וביה אתחזי מהימנותא¹³⁴ ובג"כ כתיב (&) ויגד יעקב ולא כתיב ויאמר¹³⁵ הני גוונים כמה דנהרין בעטרא דרישא ועאלין בחללי דגולגלתא הכי מתפשטין בכל גופא וגופא אתאחיד בהו לעתיקא קדישא סתימא לא נתכנו ולא ייאן ליה דהא כלא בחד אשתכח חידו לכלא חיים לכלא לא תלייא ביה דינא אבל בהאי לו נתכנו עלילות ודאי</p>	<p>רמוז בחכמה. ועל זה נקרא (יעקב) שלם בכל. ובו נראית האמונה, ולכן כתוב "ויגד יעקב" ולא כתוב "ויאמר". אלו הגוונים, כמו שמאירים בעטרה של הראש, ונכנסים בחללי הגולגולת, כך מתפשטים בכל הגוף, והגוף מתאחד עמם, להעתיק הקדוש הסתום לא נתכנו ואינן יפות לו. נמצא שהכל א' שמחה לכל, חיים לכל, ולא תלוי בו דין. אבל בזה, לו נתכנו עלילות, ודאי.</p>
<p>בגולגלתא דרישא תליין כל אינון רבוון ואלפין מקוצי דשערין דאינון אוכמין ומסתבכין דא בדא אחידן דא בדא דאחידן בנהירו עלאה דמעטר ברישיה מאבא וממוחא דאתנהיר מאבא לבתר נפקין נימין על נימין מנהירו דמתעטר ברישיה מאימא ומשאר מוחי וכלהו אחידן ומסתבכי באינון שערי דאחידן מאבא בגין דאינון מתערבין דא בדא</p>	<p>בגולגולת של הראש, תלויות כל אלו הרבבות והאלפים קוצי השערות שהן שחורות ומסתבכות זו בזו, ואחוזות זו בזו, שאחוזות באור העליון המעטר את ראשו מאבא, וממוחו שהאיר מאבא, ואח"כ יוצאים נימין על גבי נימין מן האור המתעטר בראשו מן אמא ומשאר המוחות, וכולן אחוזות ומסתבכות באלו השערות האחוזות מאבא, משום שהן מתערבות זו בזו, ומסתבכות זו בזו.</p>
<p>ומסתבכין דא בדא וכלהו מוחי אחידן בגולגולתא במוחא עלאה וכלהו משיכין אתמשכן מתלת חללי דמוחא אחידן במוחי מתערבין דא בדא בדכיא במסאבא בכל אינון טעמין ורוין סתימין ומתגליין ובג"כ כלהו מוחי רמיזי באנכי יי' אלהיך וכו' (&) כמה דנהרין</p>	<p>וכל המוחות מאוחדים בגולגולת, במוח העליון. וכל המשכות נמשכות מג' חללי המוח, האחוזים במוחות ומתערבות זו בזו בטהרה ובטומאה בכל אלו הטעמים והסודות הסתומים והגלויים. לכן כל המוחות מרומזים ב"אנכי ה' אלקיך" וכו'. כמו שמאירים</p>

קמואל ורצה להזדווג במשה וגער בו כי הוא הרע של הדעת ורבקה סוד הבקר שהוא מבקר בין טוב לרע בקר וידע ה' את אשר לו והקריב אליו ומראה עצמן לדון בעיניהם וכדי לבקר ובאמת טובה גנוז בה בהסתר היפוכן ממש בסוד להט החרב שמתהפך מנחש למטה וזו הרבקה מלשון הכניסה לרבקה שהיא המנקת ליעקב ואוהבת את יעקב ומלמדת לו דעת בסוד התבונה איך להתנהג בערמה האמיתית בכדי שיבואו הברכות ליעקב ואצלה הבגדים החמודות של עשו שלקח מנמרוד שלקח מאדה"ר סוד כתנות עור ב"פ חלק ד"פ הדס תרין חולקין כי ע"י מארת ה' בבית רשע ואמרת ה' צרופה כי צרפ"ה גי' פדן ארם כי כמו שהם יונקין מקליפת נגה כן התורה היא מבררת בעצמה כל המעורב טוב ורע אם מתחזק בה האדם ויגדור א"ע עד שנשתייר בבית רשע ויתהפך מן מארת יהי' מארת ולהצדיק יתהפך לאמרת ה' צרפה ויירש ב' חולקין וז"ס שרבקה דינא רפיא דינין דעה"ז אימא המייסרת ומצרף את הצדיק על מעט רע שבו בכדי להורישו ב' חלקין וזה הסוד אשר הגיד יעקב לרחל כי בן רבקה הוא (מים אדירים).

¹³⁴ כי תרגום של איש תם גבר שלים כלו' בתם יש ב' פי', א' שלם תם בלי מום, והב' הוא לשון גמר תמו דברי איוב וכן הוא בשלים והיינו שהוא בתכלית השלימות וכל הכחות יש בו לטוב ויש לו כח להפכן ויודע אותן עד הקצה האחרון סוד הכנפים בסוד הנורא שבכל דבר עומד ונעשה כאש בוערת לבל יגע בערב"ת מוא"ב סוד גחלי סוד אדום שהוא גחלי אש בוערת ואלו הגחלי" אש הן בינות לכרובים שהן כרובים ותמררת ששם צריך שמירה גדולה אל תמר בו ואל תמרני בו וצריך גדרים גדולים שם ולכן נקבר משרע"ה בערב"ת מוא"ב אך מראה הלפידים סוד ב"פ לפי"ד גי' רמ"ח מ"ע שהן ג"כ מן האדמה והן לבושי התורה וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים לכן בי' אתחזי מהימנותא כלו' ביעקב שהי' גבר שלם בכלא בי' אתגלי האמונה בתכלית השלימות בחסד וגבורה וע' כחות (מים אדירים).

¹³⁵ מפני שהוא סוד גדול ורזא דחכמתא ומסרה לרחל בסוד הסימנים הציבי לך ציונים סוד ציון שימי לך תמרורים ב' בחי' תמר הטוב והרע ב' תמרות יש בגי בן הנם כו' כשני תמרים דבוקים זה בזה ולולא התמרים אין לנו ליגע בהם כלל וכלל רק ע"פ התורה וציונה סוד תורה שבע"פ וגדריה המה ממילא נתבררו (מים אדירים).

<p>בעטרא דרישא ועאלין בחללי דגולגולתא כל אינון קוצין אוכמין חפיין ותליין לסטרא דאודנין והא אוקימנא דבג"כ כתיב (&) הטה יי' אזנך ושמע מכאן אוקימנא מאן דבעי דירכין מלכא אודניה לקבליה יסלסל ברישיה דמלכא ויפנה שערי מעל אודנוי וישמע ליה מלכא בכל מה דבעי</p>	<p>בעטרת הראש ונכנסת בחללי הגולגולת. כל אלו הקוצין השחורים מכסים ותלויים לצד האזניים. והנה למדנו, שלכן נאמר "הטה ה' אזנך ושמע". מכאן בארנו, שמי שרוצה שהמלך יטה אזנו אליו, יסלסל בראש המלך ויפנה את השערות מעל אזניו, ואז ישמע לו המלך בכל מה שצריך.</p>
<p>בפלגותא דשערי מתאחדא חד אורחא בארחה דעתיק יומין ומתפרשן מניה כל אורחוי דפקודי אורייתא (ואתמנן עלייהו) כל מאריהון דיבבא ויללא תליין בכל קוצא וקוצא ואינון מפרשין רשתא לחייביא דלא ידעין אינון ארחין הה"ד (משלי ד &) דרך רשעים כאפלה וכל אלין תליין בקוצין תקיפין ובג"כ כלהו תקיפין</p>	<p>בהתחלקות השערות מתאחד דרך אחד, בדרך של עתיק היום, וממנו מתחלקים כל הדרכים של מצוות התורה (ונמנים עליהם). כל בעלי היבבה והיללה תלויים בכל קוץ וקוץ, והם פורשים רשת לרשעים שאינם מכירים את אלו הדרכים, ז"ש "דרך רשעים כאפלה". וכל אלו תלויים בקוצין הקשים. ולכן כולם קשים.</p>
<p>ואוקימנא באינון שעיען אתאחדן מאריהון דמתקלא (ס"א דרחימותא) דכתיב (&) כל ארחות יי' חסד ואמת וכל כך בגין דמשכין ממוחין סתימין דרהיטי דמוחא ובג"כ משתכחי כל חד כפום אורחוי מהד מוחא באינון קוצין שעיען אתמשכן מאריהון דמתקלא דכתיב (&) כל ארחות יי' חסד ואמת</p>	<p>ובארנו, שבאלו החלקים נאחזים בעלי המשקל [האהבה], שנאמר "כל אורחות ה' חסד ואמת". וכל כך הוא, משום שהם נמשכים מהמוחות הסתומים של חריצי המוח. ולכן נמצא כל אחד כפי דרכו ממוח הראשון באלו הקוצין החלקים, שבו נמשכים בעלי המשקל. שנאמר "כל אורחות ה' חסד ואמת".</p>
<p>ממוחא תניינא באינון קוצין תקיפין אתמשכן ותליין מאריהון דיבבא וילל' דכתיב בהו (&) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו מאי קא מיירי אלא לא ידעו כלומר לא ידעין ולא בעאן למנדע במה יכשלו אל תקרי במה אלא באימא יכשלו באינון דמתאחדין בסטר דאימא מאי סטרא דאימא גבורה תקיפא מינה מתאחדן מאריהון דיבבא ויללא</p>	<p>מהמוח השני, באלו הקוצין הקשים שבהם נמשכים ותלויים בעלי יבבה ויללה. שנאמר בהם, "דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו". מה פירושו? אלא "לא ידעו", כלומר, אינם יודעים ואינם רוצים לדעת במה יכשלו. אל תקרי "במה" אלא "באימא יכשלו", באלו הנאחזים בצד אמא. מהו צד אמא? (היינו) הגבורה הקשה שממנה מתאחדים בעלי היבבה והיללה.</p>
<p>ממוחא תליתאה באינון קוצין דאינון באמצעיתא אתמשכן ותליין מאריהון דמידין (דמאריין) ואקרונ אפיין נהירין ולא נהירין ובהני כתיב (משלי ד &) פלס מעגל רגלך וכלא אשתכח באינון קוצין ושערי דרישא</p>	<p>מהמוח הג', באלו הקוצין שהם באמצע, נמשכים ותלויים בעלי הדין [הבעלים], ונקראים פנים מאירים ואינם מאירים. ובאלו נאמר "פלס מעגל רגלך". והכל נמצא באלו הקוצין ושערות הראש.</p>
<p>מצחא דגולגולתא מצחא לאתפקדא (ס"א לאתעקרא) חייביא על עובדיהון וכד האי מצחא אתגלייא מתערין מאריהון דדינין לאינון דלא מתכספין בעובדיהון האי מצחא סומקא כוורדא ובשעתא דאתגלייא מצחא דעתיקא בהאי מצחא אתהדרת חוורא כתלגא וההיא שעתא עת רצון אקרי לכלא</p>	<p>המצח של הגולגולת הוא מצח לפקוד (לעקור) הרשעים על מעשיהם. וכשהמצח הזה מתגלה, מתעוררים בעלי הדין לאלו שאינם בושים ממעשיהם. המצח הזה הוא אדום כשושנה. ובשעה שמתגלה המצח של העתיק, במצח הזה, הוא חוזר להיות</p>

	<p>לבן כשלג. ואותה שעה נקראת עת רצון לכל.</p>
<p>בספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא אמר מצח זכי מצח מצחא דעתיקא ואי לאו אשדי ח' בין תרין אתוון כד"א (במדבר כד &) ומחץ פאתי מואב ואוקימנא דאקרי נצח באתוון רצופין וכמה נצחים הוו ואע"ג דנצח אחרא (באתרא) בנצח אחרא אסתלק ואית נצחים אחרנין דמתפשטין בכל גופא ובגין דשבתא בשעתא דצלותא דמנחה בגין דלא יתער דינין גליא עתיקא קדישא מצחא דיליה וכל דינין אתכפיין ואשתככו ולא אתעבידו</p>	<p>בספר האגדה של בית מדרשו של רב ייבא סבא אמר מצח. אם זכו מצח, שהוא מצח של עתיק. ואם לא, מטילים ח' בין ב' אותיות כמש"כ, "ומחץ פאתי מואב". ובארנו נקרא נצח באותיות רצופים, ויש כמה נצחים. ואע"פ שנצח אחר (במקום) הוא עולה בנצח אחר, ויש נצחים אחרים המתפשטים בכל הגוף. משום שבשבת בשעת תפילת המנחה, כדי שלא יתעוררו דינים, מגלה העתיק הקדוש את המצח שלו, וכל הדינים נכנעים ונחים ואינם נעשים.</p>
<p>בהאי מצחא תליין כ"ד בתי דינין לכל אינון דהציפין בעובדיהון כמה דכתיב (תהלים עג &) ואמרו איכה ידע אל ויש דעה בעליון והא עשרים אינון ד'</p>	<p>במצח הזה תלויים כ"ד בתי דינים לכל אלו המחוצפים במעשיהם, כמ"ש "ואמרו איכה ידע אל ויש דעה בעליון". והרי כ' הם, ד'</p>
<p>רצג/ב</p>	
<p>למה לקבליהון דד' מיתות¹³⁶ בית דינא לתתא דתליין מלעילא ואשתארו עשרין ובג"כ לא מענישין בי דינא עלאה עד דישלים (נ"א עשרין) וסלקא לכ' שנין לקבליהון דכ' בתי דינא במתניתא סתימאה דילן תנינן לקבליהון דכ"ד ספרים דאתכלילין באורייתא¹³⁷</p>	<p>למה? כנגד ארבע מיתות בית דין התחתון התלויות למעלה. ונשארו רק עשרים, ולכן בית דין של מעלה אינם מענישים עד שישלם (עשרים) ועולה לכ' שנים כנגד כ' של בית דין. בברייתא הסתומה שלנו למדנו, שהם כנגד כ"ד ספרים הכלולים בתורה.</p>
<p>עיינין דרישא¹³⁸ אינון עיינין דלא מסתמין מנייהו הייביא¹³⁹ עיינין דניימין ולא ניימין ובג"כ אקרו (&) עייניו כיונים מאי יונים כד"א (ויקרא כה &) ולא תונו איש את עמיתו וע"ד כתיב (תהלים צד &) ויאמרו לא יראה י"ה וגו' וכתיב (שם &) הנוטע און הלא ישמע וגו'</p>	<p>העינים שבראש הם העינים שהרשעים אינם נשמרים מהם. הם עינים שישנות ואינן ישנות. ולכן נקראות "עיניו כיונים". מהו יונים? כמו שנאמר, ולא תונו איש את עמיתו. ועל זה נאמר, "ויאמרו לא יראה יה וגו'" וכתוב, "הנוטע און הלא ישמע וגו'".</p>

¹³⁶ כאן בסוד המצח נאחזין ד' מאות איש הרוכבים על גמלים גמול ידי אדם ישוב לו והן סוד הק"ש לכן גלית ושריון קשקשים הוא לבוש והן סוד ד' מאות נערים כי כאן הכל בסוד נער שאוחז בהקצות סוד הכנפים כל כח וכח על הקצה וצריך חינוך כי בהקצה מיתה נאחז שם לכן הם ד' מיתות נגד ד' אותיות אדנ"י (מים אדירים).

¹³⁷ הד' מיתות הם נאחזין מן המיתות דלעילא וב"ד שלמטה מכוון נגד בי דינא דלעילא והם נגד ד' כנפות ד' פעמים למינהו ועשרים עופות טמאים וכן עשרים אצבעות הם וד' הם יתירים כללי הכל נגד ד' מיתות והם נגד ד' הנ"ל מואב ואדום ומדין ועמון ואדום ומדין הם נגד ג' מוחין תאוה וכעס וגאווה וחוצפא כללן ועזות הוא גבול בני עמון וזה העזות והחוצפא נצרכים לעבודת ה' וכעס בו נאחז הד' מיתות ונגדן אצלינו ד' פעמים עת רצון ג' תפלות וחצות לילה (מים אדירים).

¹³⁸ הם סוד ההשגחה מכונה באר בשם עין (מים אדירים).

¹³⁹ שהעינים דע"ק המה פקוחות תמיד לטב ועיינין דז"א הרשעים אינן משמרין את עצמן מן השגחתו ית' כי מחמת אלו העיינין המה אינן משמרין את עצמן כי אלו העיינין המה עיינין דניימין ולא ניימין. המה מראין בהשקפה ראשונה שהמה ניימין ובאמת המה אינם ניימין והיינו שהשינה והתנומה הוא הסרת ההשגחה ובהשקפה ראשונה נראית שהקב"ה אינו משגיח בראותם שמשפיע טוב לעוברי רצונו ובאמת הכל בהשגחה פרטיות וכן הם ניימין ולא גיימין פעמים ניימין ופעמים לא ניימין כד מחפיין כסותא על עיינין הם סוד ניימין וכשהן פקוחות הן לא ניימין (מים אדירים).

<p>תקונא דעל עינא שערי דמתשערן בשעורא שלים מאינון שערין תליין אלף וזי מאה מארי דאשגחותא לאגחא קרבא וכדין קיימי בלהו משולשליהון ומתפקחין עיינין כסותא דעל עיינין גבינין</p>	<p>התיקון שעל העין, הוא השערות המשוערות בשיעור שלם. מאלו השערות תלויות אלף ושבע מאות בעלי השגחה (כדי) לעשות מלחמה, ואז עומדות כולן מכבליהם¹⁴⁰ שלהן והעינים נפקחות. הכיסוי שעל העינים מתאחדות עמהם גבות.</p>
<p>מתאחדן בהו ואלף רבוון מארי תריסין אתאחדן בהו ואינון אקרון כסותא דעיינין וכל אינון דאקרון עיני יי' לא פקחין ולא אתערון בר בזמנא דאלין כסותי דגבינין מתפרשן אינון תתאי מעלאי</p>	<p>ואלף רבבות בעלי מגן מתאחזים בהם, והם נקראים כסות העינים. וכל אלו הנקראים "עיני ה'" אינם נפקחים ואינם מתעוררים, חוץ מהזמן שאלו כיסויי הגבינים מחולקים התחתונים מן העליונים.</p>
<p>ובשעתא דאתפרשן גביני תתאי מעלאי ויהבין אתר לאשגחא מתפקחין עיינין ואתחזי כמאן דאתער משינתיה אסתחרו עיינין וחמא לעינא פקחא ואסתחן בחוורא דיליה וכד אסתחין אתכפיין מאריהון דדינין לישראל ובג"כ כתיב (שם & מד) עורה למה תישן יי' הקיצה וגו'</p>	<p>ובשעה שנחלקו גבות התחתונות מן העליונות, ונותנות מקום להשגח, נפקחות העינים, והוא נראה כמי שנעור משנתו. מסבבות את העינים, ורואות את העין הפקוח ורוחצות בלובן שלו. וכשמתרצות, נכנעים בעלי הדין של ישראל. ומשום זה נאמר "עורה למה תישן ה' הקיצה וגו'".</p>
<p>ארבע גוונין אתחזיין באינון עיינין¹⁴¹ מאינון נהירין ד' בתי דתפילין דנהרין ברהיטי מוחא ז' דאקרון עיני ה' ואשגחותא נפקי מגוון אוכמא דעינא כמה דאוקימנא באדרא דכתיב (זכריה ג &) על אבן אחת שבעה עינים ואינון גוונין מתלהטין בסטרייהו</p>	<p>ארבעה צבעים נראים באלו העינים. מאלו מאירים ד' הבתים של התפלין המאירים בחריצי המוח. ז' הם שנקראים "עיני ה'". השגחה יוצאת מהצבע השחור שבעין, כמו שלמדנו באדרא. שנאמר "על אבן אחת שבעה עינים, וצבעים אלו לוחטים מבחינתם.</p>
<p>מסומקא נפקין אוחרנין מארי דאשגחותא לדינא ואינון אקרון (ד"ה ב טז &) עיני יי'</p>	<p>מאדום יוצאים אחרים, בעלי ההשגחה על הדין. והם נקראים "עיני ה'" משוטטות בכל הארץ". "משוטטות" ולא משוטטים, מפני שהם כולם דין.</p>

¹⁴¹ יש בעין ג' גוונין, והם סומק אוכם ירוק וכמ"ש באד"ר (קלו ע"ב וקלו ע"א), ועיקר הראיה הוא מתוך האוכם וכמ"ש במדרש בהעלותך (פט"ו סי' ז). והוא הנקרא בת עין, כי סוד הראייה הנה היא יוצאת ממוחא עלאה, חכמתא עלאה, והוא משורש המ"ס, משורש הראשון שבו הנמשך בו מאורא עלאה, אור דנפיק מאור¹⁴¹, והיא בעצמה היא חוורא דלעילא קדמאה, כמ"ש באד"ר (קלו ע"ב), והוא גוון ד' דעיינין, שהיא גוון חוור, כמ"ש באד"ר (רצג ע"ב) ארבע גוונין בעיינין חוור סומק אוכם ירוק ע"ש. ואותו החוור הוא האור הראשון שנגנז, ואי אפשר שיתגלה למטה אלא אחר שנצטמצם בצמצום אחר צמצום, ובהסתר אחר הסתר, ומשם נמשך תמצית הארה ממנו, והוא אור הראייה דהעינים. וכל צמצום הוא בחי' הסתר והעלם ומסך, והם מבחי' הגבורות ודינין, והם הג' גוונין שבעין: סומק ירוק אוכם, שבהם מתלבש אור הראייה דהמוח ומתגלה על ידיהם. והעיקר ע"י האוכם שהוא השחור שבעין, כי בו נעשה האפשרות להתגלה כח הראייה על ידו, משום שהוא הצמצום היותר אחרון והיותר חזק. ונשלם בו להוציא התמצית הארה דכח הראייה שבמוח על ידו, ולהשתמש בו בכל הראייה הראוי להאדם וכו' והנה אותן הג' גוונין שבעיינין הם ענין אחד עם ג' גוונין שבקשת, והגם כי בקשת הוא חיזור ובעיינין הוא אוכם והם הפכים זה לזה מקצה לקצה, אך כבר אמרנו שעיקר אור הראייה {פח ע"ג} שהוא מהשחור שבעין הוא ג"כ רק מהחוורא דלעילא קדמאה, אלא שאותו אור החוורא אין לו תפיסה למטה, כי הוא מאור שנגנז כנ"ל ואי אפשר להיות לו גילוי למטה כלל, ורק ע"י השחור שבעין, שהוא גוון אוכם והוא הפכו, נעשה בו האפשרות להוציא על ידו תמצית הארה ממנו. והוא כל אור הראייה שמשמשים בו בני אדם וכנ"ל, והרי הוה כל אור הראייה רק גוון חוור מעיקרו אלא שמתלבש באוכם ועל ידו מתגלה וכו' (דע"ה ח"ב פח ע"ב).

<p>משוטטות בכל הארץ¹⁴² משוטטות ולא משוטטים בגין דכלהו דינא</p>	
<p>מירוקא נפקין אוחרנין דקיימין לגלאה עובדין בין טב ובין ביש דכתיב (איוב לד &) כי עיניו על דרכי איש ואלין אקרונ (זכריה ד &) עיני יי משוטטים משוטטים ולא משוטטות בגין דאינון לתרין סטרין לטב לביש</p>	<p>מירוק יוצאים אחרים, העומדים לגלות את המעשים בין טוב ובין רע, שנאמר, "כי עיניו על דרכי איש". ואלו נקראים "עיני ה' משוטטים". משוטטים ולא משוטטות, משום שהם לב' צדדים לטוב ולרע.</p>
<p>מחוורא נפקין כל אינון רחמי כל אינון טבאן דמשתכחי בעלמא לאוטבא להו לישראל וכדין אסתחיין (נ"א אסתחרן) כל אינון תלת גוויי לרחמא עלייהו</p>	<p>מלבן, יוצאים כל אלו הרחמים, וכל אלו הטובות הנמצאות בעולם להטיב לישראל, שאז מתרחצים (מסבבים) כל אלו שלשת הצבעים, לרחם עליהם.</p>
<p>אלין גוויין מתערבין דא בדא ואתדבקן דא בדא כל חד אוזיף לחבריה מגוויי דיליה בר מחוורא דכלהו כלילין ביה כד אצטריך והוא חפי על כלא כל גוויין דלתתא לא יכלין כל בני עלמא לאסחרא לון חוורא לאוכמא לסומקא ולירוקא והכא באשגחותא חד כלהו אתאחדן ואסתחיין בחוורא</p>	<p>אלו הצבעים מתערבים זה בזה, ומידבקים זה בזה. כל אחד משאיל לחברו מן הצבע שלו, חוץ מלבן שהכל כלולים בו, כשצריכים, והוא מכסה על הכל. כל הצבעים שלמטה, כל בני העולם אינם יכולים לסבב את לבן לשחור והאדום והירוק, וכאן בהשגחה אחת כלם מתאחדים ומתרחצים בלבן.</p>
<p>גבינוי לא משתכבין בר כד בעיין גוויין דחוורא לאשגחא בגין דגבינין יהבין אתר לאשגחא לכלהו גוויי ואי אינון לא יהבין אתר לא יכלין לאשגחא ולאסתכלא גבינין לא קיימין ולא משתכבין שעתא חדא שלימותא אלא פקחין וסתמין סתמין ופקחין משום עינא פקחא דקאי עלייהו וע"ד כתיב (יחזקאל א &) והחיות רצוא ושוב</p>	<p>עפעפיו אינם נחים, חוץ מכאשר צבעי הלבן רוצים להשיג, משום שהעפעפים נותנים מקום לכל הצבעים להשיג. ואם הן אינן נותנים מקום, אין יכולים להשיג ולהסתכל. העפעפים אינם עומדים ואינם נחים שעה אחת שלמה, אלא פוקחים וסוגרים, סוגרים ופותחים, ומשום העין המפקח העומד עליהן, נאמר "והחיות רצוא ושוב".</p>
<p>והא אוקימנא כתיב (ישעיה לג &) עיניך תראינה ירושלם נוה שאנן וכתיב (דברים יא &) תמיד עיני יי' אלהיך בה מרשית השנה וגו' דהא ירושלם בעיא כן דכתיב (ישעיה א &) צדק ילין בה ובג"כ ירושלם ולא ציון¹⁴³</p>	<p>נתבאר נאמר "עיניך תראנה ירושלים נוה שאנן". וכן נאמר "תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה וגו'". כי ירושלים צריכה כן, שנאמר "צדק ילין בה", ומשום זה נאמר ירושלים ולא ציון.</p>
<p>דכתיב (שם &) ציון במשפט תפדה וגו' דכלא רחמי עיניך עיניך כתיב עינא דעתיקא קדישא סתימא דכלא השתא עיני יי' אלהיך בה לטב ולביש כמה דאתחזי (לסומקא ולירוקא והכא באשגחותא חדא כלהו אסתחרן ואסתחיין בחוורא גבינוי לא משתכחי כד בעיין גוויין לאשגחא)</p>	<p>(כעניין) שנאמר "ציון במשפט תפדה וגו'" שהכל הוא רחמים. [קרי] "עיניך" וכתוב "עיניך", דהיינו עין של העתיק הקדוש הסתום מכל, אבל עתה, "עיני ה' אלקיך בה" לטוב ולרע, כמו שראוי להיות (לאדם ולירוק. וכאן בהשגחה אחד הכל ומסבבים ומרחצים בלבן שבגבינים, ולא נמצא כשצריכים צבעים להשגחה).</p>

¹⁴² הם כולם בעלי דינים (דע"ה ח,ב,ג, ויעי"ש ש סג ע"ב).
¹⁴³ עי' ע"ח שער תיקון הירח פ"ג ובאד"ר קלז ע"א ואתחנן רסב ע"ב (הקדו"ש קו ע"ב).

<p>בג"כ לא אתקיימו בקיומא תדיר והתם עיניך תראינה ירושלם כלא לטב כלא ברחמי דכתיב (שם נד &) וברחמים גדולים אקבצך (&) תמיד עיני יי' אלהיך בה מרשית השנה מרשית חסר א' כתיב ולא ראשית באלף מאן היא ה"א דלתתא</p>	<p>משום זה אינן מתקיימות, כך בקיום תמיד כי שם עיניך תראנה ירושלים, שהיא כולה לטוב, כולה ברחמים שנאמר "וברחמים גדולים אקבצך". "תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה", "מרשית" כתוב חסר א', ולא כתוב ראשית בא'. מי הוא? ה"א של מטה.</p>
<p>ולעילא כתיב (איכה ב &) השליך משמים ארץ תפארת ישראל מאי טעמא השליך משמים ארץ משום דכתיב (ישעיה נ &) אלביש</p>	<p>ולמעלה נאמר "השליך משמים ארץ תפארת ישראל". למה השליך משמים ארץ? משום שנאמר "אלביש</p>
<p>רצד/א</p>	
<p>שמים קדרות ועיינין בקדרותא בגוונא אוכמא אתחפו מרשית השנה מאן אתר מסתכלין בירושלם אלין עיני יי' ¹⁴⁴</p>	<p>שמים קדרות", שכן העינים הן בקדרות, שכן נתכסו בגוון שחור. "מרשית השנה" (דרך) איזה מקום מתסכלים? בירושלים, אלה "עיני ה'".</p>
<p>חזר ופירש מרשית השנה דהוא דינא בלא אלף ודינא אתאחד בסמרהא ¹⁴⁵ אע"ג דלאו הוא דינא ממש ¹⁴⁶ ועד אחרית שנה אחרית שנה ודאי דינא אשתכח דהא כתיב (ישעיה א &) צדק ילין בה דהיא אחרית השנה ¹⁴⁷</p>	<p>חזר ופירש "מרשית השנה" שהוא דין ללא אל"ף, ודין נאחז בצידה אע"ג שהוא אינו דין ממש. "ועד אחרית השנה" אחרית השנה ודאי נמצא דין, שכן נאמר "צדק ילין בה" הרי היא "אחרית השנה".</p>
<p>ת"ח א' בלחודוי אקרי ראשון דכר באלף סתים ונניז מה דלא אתידע ¹⁴⁸ כד אתחבר האי אלף באתר אחרא אקרי ראשית ¹⁴⁹</p>	<p>בוא וראה א' לבדה נקראת ראשון. [והיא] זכר, כי באל"ף סתום וגנוז מה שלא נודע. כשמתחברת א' זו במקום אחר, נקרא "ראשית".</p>
<p>ואי תימא דאתחברא לא אלא אתגליא ביה ונהיר ליה וכדין אקרי ראשית ואפילו בהאי ראשית לא אשגח בירושלם דאלמלא הות</p>	<p>ואם תאמר שנתחברה? לא, אלא שנתגלית בו ומאירה בו, ואז נקרא "ראשית". ואפילו על ידי הראשית ההוא אינו משגיח בירושלים, כי אם מתקיימת בזה תמיד, אבל "מרשית"</p>

¹⁴⁴ כלומר כיון שאומר תמיד עיני ה' אלהיך והיאך אפשר להיות תמיד הלא עכשיו עיינין בקדרותא ומאן אתר מסתכלין איכון שיהא יכול להיות תמיד בשלותה וחורבנה (מים אדירים).

¹⁴⁵ זה הראשית הוא סוד שורש יראת ה' הנקראת ראשית אך נבלא א' רק סוד יראת ה' ראשית דעת והוא הבינה ובלא א' היא ודאי דינא הגם שהיא ראשית כמ"ש למעלה בארוכה (מ"א)

¹⁴⁶ כלומר שבינה הוא שרש הבריאה ובה אין שייך דין שכל אשר בה הוא טוב מאד מ"מ מינה מתאחדין דינא בסטרהא והיינו באחרית שנה סוד (י') המשטרו אשר בארץ והוא סוד בעשות נגד רצון הבורא מתעורר גם בהברואים בראשית הבריאה כח לעשות נגד רצון הבורא בסוד רע היפוך רצון הטוב כי פועל אדם ישלם לו והיא הבחי' הנקרא צדק סוד פועל גי' מקו"ם וארץ ממתקוממה לו פק"ו פליליה וכן פועל צד"ק הוא מלביש בגדי יש"ע והוא סוד האחרית שנה נקודת המרכז מקו"ם שבו אחרית שנה (מים אדירים).

¹⁴⁷ אדני' אדון כל הארץ ארו"ן הברית לפי שהמקום צריך להיות פועל צד"ק [זאת ראשית שורש השגחת משה מ"ם ש"ן ה"י ב' פעמים גי' רש"ת עם א' וכמ"ש וירא ראשית לו דא משה וכן ישראל נקראו ראשית כלל ז"א ז' פעמים אדני' גי' פעמים אק"ק קמ"ג קנ"א קס"א] (מ"א).

¹⁴⁸ עכשיו מפרש שעייני שיהיה אל"ה ב"ב לעתיד לבוא יהיה בסוד הא' כנ"ל והיינו שא' בלחודוי נקרא ראשון שהוא ראש והתחלה לכל סתום ונעלם שהגילוי בתורה הוא באות ב' וא' הוא סוד רצונו ית' הנעלם במחשבתו והוא נקרא ראשון כלומר קודם כמו הראשון אדם תולד והוא שהוא תכלית הבריאה סוף המעשה לעת"ל והבריאה עצמה הוא סוד הדין וצמצום רצונו ית' סוד הבריאה ובו גנוז הא' הנעלם באות א' (מ"א).

¹⁴⁹ שהוא רצונו ית' ברש"ת נעשה ראשית (מ"א).

<p>בהאי אתקיימת תדירא¹⁵⁰ אבל מרשית כתיב¹⁵¹ ולעלמא דאתי כתיב (שם מא &) ראשון לציון הנה הנם וגו'¹⁵²</p>	<p>נאמר. ולעולם הבא נאמר "ראשון לציון הנה הנם".</p>
<p>חוטמא דזעיר אנפין תקונא דפרצופא כל פרצופא ביה אשתמודע¹⁵³ חוטמא דא לא כחוטמא דעתיקא קדישא סתימאה דכל סתימין דחוטמא דעתיקא חיים דחיים (לכלא) דהא מתריז נוקבין נפקין רוחין דחיין לכלא¹⁵⁴</p>	<p>החוטם דז"א הוא תיקון הפרצוף שכל הפרצוף ניכר בו. חוטם זה אינו כחוטם של העתיק הקדוש הסתום מכל הסתומים, כי החוטם של העתיק הוא חיים דחיים (לכל), כי מב' הנקבים יוצאים רוחות החיים לכל.</p>
<p>בהאי זעיר אנפין כתיב (שמואל ב כב &) עלה עשן באפו וגו' בהאי תננא כל גווני (נ"א תרי גווני) אחידן ביה בכל גוונא וגוונא אחידן כמה מאריהון דדינא קשיא דאחידן בההוא תננא (ובג"כ) ולא מתבסמין כלהו אלא בתננא דמדבחה דלתתא וע"ד כתיב (בראשית ה &) וירח יי' את ריח הניחה מהו הניחה אתבסמותא דמארי דינא נחת רוח</p>	<p>בז"א הזה נאמר "עלה עשן באפו וגו'". בעשן הזה מאוחדים כל הגוונים (ב' הגוונים), ובכל גוון וגוון אחוזים כמה בעלי דין קשה, המאוחדים בעשן ההוא. (ולכן) וכולם אינם מתמתקים אלא בעשן המזבח של מטה, ועל זה נאמר "וירח ה' את ריח הניחוח". מהו "הניחוח". הוא התמתקות של בעלי הדן. דהיינו נחת רוח.</p>
<p>וירח יי' את ריח הניחה את ריח הקרבן לא כתיב אלא את ריח הניחה דכלהו גבוראן דאחידן בחוטמא וכל דאתאחדן בהו כללהו מתבסמין וכמה גבוראן מתאחדן כחדא דכתיב (תהלים קו &) מי ימלל גבורות יי' ישמיע כל תהלתו</p>	<p>"וירח ה' את ריח הניחוח". לא נאמר "את ריח הקרבן", אלא "את ריח הניחוח", משום שכל הגבורות מאוחדות בחוטם. וכל שמתאחדים בו כולם מתמתקים, וכמה גבורות מתאחדות יחד, שנאמר "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו".</p>
<p>והאי חוטמא מחד נוקבא נפקא אשא דאכלא כל שאר אשין מחד נוקבא תננא והאי והאי אשתכח באשא ותננא דמדבחה ואתגלייא האי</p>	<p>ובחוטם הזה, מנקב אחד יוצא אש שאוכלת את כל יתר האישים, ומנקב אחד יוצא עשן. וזה וזה נמצאים באש והעשן של המזבח. ומתגלה ההעתיק</p>

¹⁵⁰ כלומר לכן נכתב רשית בלא א' להודיע לנו שלא נתחבר עדיין בא' מעולם רק שרצונו המעט שנשתתיר הוא מסוד הא' שנהיר ביה מרחוק בסוד הקרי ולא כתיב כי אין בה הא' באמת ועדיין לא נתגלה בחבור גמור והיתה ראוי בימי שלמה אם לא היה חוטא בסוד אלף נשים דחול שהטו את לבבו סוד ל"ב עובדא דבראשית הכבוד העליון¹⁵⁰ אך לא היה עדיין רק בסוד ראשית וגם זה בלא הא' שהוא לשון רשות ועניות ובחירה אבל אם רצונו ית' בה כפי מחשבתו וכמר שרצונו אשר במחשבתו נצחית כן היה השגחת ירושלים בנצחיות והיתה מתקיימת תדירא (מ"א).

¹⁵¹ כלומר לכן לא נתקיים (מ"א).
¹⁵² כלומר רצונו ית' הנעלם אשר היה במחשבתו יהיה בציון ולא בנעלם רק הנה¹⁵² קאי על על רצונו ית' יהי בגלוי שיהי אפשר לומר הנה אלהינו הנם קאי על תפארת ישראל יהי ג"כ בציון בסוד צירוף ויוס"ף אור חד"ש כמ"ש למעלה וג"כ בגלוי הנם ולירושלים מבושר אתן היינו שבעוה"ר השמים כעת בלבוש קדרות ושק שהם בסוד מלכך נער וכסיל. נער סוד קדרות הילדות והשחרות שחורות כעורב וגם כסיל שלא נתוסף שכל בסוד הסריס דאסתרס כמ"ש אדמ"ו ז"ל ולכן הנבואה לילדים ולשוטים ובבהמ"ק היה בסוד נער ונער"ה שתמיד היה מתחדש כנשר נעורייכיקצט אבל לעת"ל אי"ה יתגלה עתיק דעתיקין א' סוד ראשון לציון ולירושלים יתגלה תמיד כמעין הנובע בסוד מבושר ישראל א' שיהיו בסוד אחדות והיו לאחדים ביך ויתחברו הב' א' בציון וירושלים עץ יהודה ועץ יוסף עץ החיים ועץ הדעת ויהיו הב' אורות בסוד שחוק ואז ימלא שחוק פינא והבן (מ"א).

¹⁵³ כי חוטמא הוא סוד גילוי ההבל ובי' גילוי כח כעסו בסוד ויחר אפו, ובי' אשתמודע כל פרצופא כי בשלשה דברים אדם ניכר בכעסו כו' ולכן נקרא כעס בשם א' ו"הוא סוד כס"א דין דרגא דאישים שהם סוד אישי ה' וז"ס תבערה כו' (מ"א).

¹⁵⁴ דהיינו מחד נוקב' חיי ומחד חיי דחיי והיינו שבחוטמא תמיד נשמת רוח חיים וכן כאן בז"א מ"מ החיים הוא מסוד החוטם אך זה הרוח חיים שבז"א הוא מע"ק שהוא חיים רחיים אבל מצד עצמו בו אחיזת האף והכעס (מ"א). עי' לעיל קל רע"ב וקלז ע"ב ובא"ז רפט ע"א (ביאורים ח"ב פ ע"א).

<p>עתיקא קדישא ואשתכך כלא היינו דאתמר (ישעיה מ"ח &) ותהלתי אחטם לך</p>	<p>הקדישא הזה, ונשקטו כלם. זהו שנאמר, "ותהלתי אחטם לך".</p>
<p>חוטמא דעתיקא קדישא אריך ומתפשט ואקרי ארך אפים והאי חוטמא זעיר וכד תננא שרי נפיק בבהילו ואתעביד דינא ומאן מעכב להאי חוטמא דעתיקא וכלא כמה דאמינא באדרא ואתערו חברייא</p>	<p>החוטם של העתיק הקדוש הוא ארוך ומתפשט, ונקרא "ארך אפים". וחוטם זה הוא קצר. וכשהעשן מתחיל לצאת בחפזון, נעשה הדין, ומי מעכב את זה? חוטם דהעתיק. והכל הוא כמו שאמרתי באדרא, והעירו שם החברים.</p>
<p>ובספרא דרב המנונא סבא אוקים הני תרי נוקבי מחד תננא ואשא¹⁵⁵ ומחד ניחא ורוחא טבא דאית ביה ימינא ושמאלא וכתוב (ס"א דכתיב) (הושע יד &) וריח לו כלבנון</p>	<p>ובספרו של רב המנונא סבא מעמיד את אלו ב' הנקבים מאחד עשן ואש. ומאחד נחת ורוח טוב. כי יש בו ימין ושמאל. ונאמר (שנאמר) "ורח לו כלבנון".</p>
<p>ובנוקבא כתיב (שיר ז &) וריח אפך כתפוחים ומה בנוקבא הכי כל שכן ביה וישפיר קאמר ומה דאמר וירח יי את ריח הניחה הניחה בתרי סטרי חד ניחא דאתגלייא עתיקא קדישא סתימא דכל סתימין דהאי הוא ניחא ואתבסמותא לכלא וחד אתבסמותא דלתתא בההוא תננא ואשא דמדבחה ובגין דאיהו מתרין סטרין כתיב ניחה וכלא בזעיר אנפין אתמר</p>	<p>ובנוקבא נאמר "ורח אפך כתפוחים". ואם בנוקבא כך, כל שכן בו, ויפה אמר. ומה שאמר, "ורח ה' את ריח הניחוח". הניחוח מב' צדדים האחד הוא נחת המתגלה, העתיק הקדוש הסתום מכל סתומים, שזהו נחת ומיתוק לכל. והאחד, הוא ההתמתקות של מטה, בעשן הזה והאש שעל המזבח. ומשום שהוא מב' הצדדים, נאמר ניחה. והכל נאמר בזעיר אנפין.</p>
<p>תרי אודנין למשמע טב וביש ותרווייהו סלקין לחד דכתיב (מ"ב יט &) הטה יי אונך ושמע אודנא לגו בגו דיליה תלייא ברשימין עקימין בגין דיתעכב קלא לאעלא במוחא ויבחיין ביה מוחא ולא בבהילו דכל מלה דהוי בבהילו לא הוה בחכמתא שלימתא</p>	<p>ב' אזנים לשמוע טוב ורע. ושתייהן עולות לאחת. שנאמר "הטה ה' אונך ושמע". אונן, לפני ולפנים שלו תלוי ברשימות עקומות, כדי שיתעכב הקול מליכנס במוח, והמוח יבחין בו ולא (יכנס) במהירות, שכל דבר שהוא במהירות, אינו בחכמה שלמה.</p>
<p>מאודנין אלין תליין כל מאריהון דגדפין דנטליין קלא מעלמא וכלהו הכי אקרונ אוני יי דכתיב בהו (קהלת י &) כי עוף השמים יוליך את הקול וגו'</p>	<p>ממאזנים האלו תלויים כל בעלי הכנפים המקבלים את הקול מן העולם. וכולם נקראים כך, "אזני ה'", שנאמר בהם "כי עוף השמים יוליך את הקול וגו'".</p>
<p>כי עוף השמים יוליך את הקול האי קרא קשיא השתא מאי קול איכא הכא דהא רישא דקרא כתיב (&) גם במדעך מלך אל תקלל במדעך כתיב ובחדרי משכבך וגו' מאי טעמא (&) כי עוף השמים יוליך את הקול והא ליכא הכא קלא אלא ודאי כל מה דחשיב ב"נ וכל מה דיסתכל בלבוי לא עביד מלה עד דאפיק ליה בשפוותיה והוא לא אתכוון ביה וההיא מלה דאפיק מתבקעא באוירא</p>	<p>"כי עוף השמים יוליך את הקול" פסוק זה קשה, כי עתה איזה קול יש כאן? שהרי בתחלת הפסוק נאמר "גם במדעך, מלך אל תקלל". כתוב במדעך, "ובחדרי משכבך וגו'". למה? "כי עוף השמים יוליך את הקול", הרי אין כאן קול? אלא ודאי כל מה שחושב האדם, וכל מה שיתבונן בלבבו, אינו עושה בזה דבר, עד שמוציא בשפתיו, והוא לא נתכוון בו. ואותה המלה שהוציא מתבקעת באויר</p>
<p>רצד/ב10000</p>	

¹⁵⁵ בו הוא התעוררת הרוח לכל, הן לרוגז והן לרצון (ביאורים ח"א פב ע"ג).

<p>ואזלא וסלקא וטסא בעלמא ואתעביד מניה קלא וההוא קלא נטלין ליה מארי דגדפיין וסלקין ליה למלכא ועייל באודנוי הה"ד (דברים ה &) וישמע יי את קול דבריכם</p>	<p>והולכת ועולה ועפה בעולם, ונעשה ממנה קול. ואותו הקול לוקחים אותו בעלי הכנפים ומעלים אותו אל המלך ונכנס באזניו. ז"ש "וישמע ה' את קול דבריכם".</p>
<p>(במדבר יא &) וישמע יי ויחר אפו ובג"כ כל צלותא ובעותא דבעי ב"נ מקמי קב"ה בעי לאפקא מלין בשפוותיה דאי לא אפיק לון לאו צלותיה צלותא ולא בעותיה בעותא וכיון דמלין נפקין מתבקעין באוירא וסלקין וטסין ואתעבידו קלא ונטיל לון מאן דנטיל ואחיד לון לאתר' (נ"א לכתרא) קדישא ברישא דמלכא¹⁵⁶</p>	<p>"וישמע ה' ויחר אפו". ומשום זה, כל תפלה ובקשה שמבקש האדם לפני הקב"ה, צריך להוציא המלים בשפתיו, שכן אם אינו מוציא אותן, אין תפלתו תפלה, ואין בקשתו בקשה. וכיון שהמילים יוצאות, מתבקעות באויר, ועולות ועפות ונעשו קול, ולוקח אותן מי שלוקח, ומאחד אותן למקום (לכתר) קדוש בראש המלך.</p>
<p>מתלת חללי המוחי נטיפ נטיפא לאודנין וההוא אקרי נחל כרית כד"א (מלכים א יז &) נחל כרית כלומר כרותא דאודנין וקלא עייל בההוא עקימא ואשתאב בההוא נהרא דההוא נטיפא וכדין אתעכב תמן ואתבחין בין טב לבייש¹⁵⁷</p>	<p>מג' חללי המוח, נוטפת נטיפה לאזנים. והיא נקראת "נחל כרית". כמ"ש "נחל כרית". כלומר כריתה של האזנים. והקול נכנס במקום ההוא העקום ונקלט באותו הנהר של הנטיפה ההיא.</p>

¹⁵⁶ כלומר כל מה דחשב בר נש הוא מאויר ושם שליטת העוף השמים כי עו"ף שמי"ם גי' שומ"ר וכן השמים במילוי גי' שומ"ר והוא סוד אור המקיף שאינו נכנס בכלי ושומר מלמעלה וזהו מחשבה בעצה תכון עצ"ת ה' ב' פעמים פ"ר סנדלפ"ן שהוא מעצי הלבנון שבו מתלבש רום השמים סוד הקס"ת הסופר במתניו וע' כחות שלו כפי אשר הוכן כאשר מתלבשין פועלין כן בלתי כוונתו כלל וכן כאן אם במדעו מלך יקלל אז עוף השמים שמתלבש בו יוליך את הקול שלו להוציא מפיו בלתי כוונתו כלל וכלל בסוד יגלו שמים עונו ואח"כ כאשר יוציא מפיו אז בעלי כנפים העופות טמאים מקטרגים עליו ויגידו דבר שהוציא ולכן הפה קולמוס הלב כי שם קסת הסופר והיינו כי הטמאים אינם יודעים בסתר אך המלה שיוציא מפומא מתבקע באוירא כו' וכן בתפלה צריך להוציא בשפתיו וכן קריאת שמע צריך להוציא בשפתיו וזה העוף עצמו נוטל התפלה וקושר כלומר מייחדן ועושה כתו ועטרה שמקבלין עלינו עול מלכות שמים ולפי מדתו במדה שאדם מודד מודדין לו ומוריד טוב משמ"ן טו"ב שמן המשחה והוא סוד זאת עם הכלל כלל הטוב בסוד כ"ד פעמים טוב ונכלל בסוד ו' שבתוך האלף כמ"ש בזוהר פ' תצוה וז"ס וזא"ת סוד ב' או"ר וז"ס וית"ד תהיה לך על אונן והן סוד האצבעות סוד שם הטוב וכאשר יסתום האזנים לבל ישמע דבר רע אז יהיה בשבתו חוץ לכסות ולא ישמע דבר כי במדה שאדם מודד כו' ויסתתמו בעלי המקטרגים מלקטרג עליו כי הית"ד סוד האורות יהיו מכסין לבל יגיע דברי המקטרגים ואז והיה מחניך קדו"ש סוד שמ"ע¹⁵⁶ ולכן צריך האדם לכוון רגליו וידיו להיות בסוד ו' פשוטה בכריעה (מים אדירים).

¹⁵⁷ כבר ידעת שהמ"ח ג' פעמים סוד קד"ם ובתוכם החלל והיינו להסיר הדמיון ממלכי קד"ם ונעשה חל"ל סוד חיי"ם ד' פעמים טו"ב וג' חללים הרי י"ב פעמים טו"ב סוד צד"ק סוד ז"ה כלומר שבאים בנגלה בכללות וזה השער לרצון הבורא העצמות הנקרא ה' ונתחבר ז"ה בג' מ"ח סוד קד"ם ונעשה ציר"ן ועי"ז בא תמיד אור חדש על ציון ציון אמתי דמיון שבחר בו ה' ויוסיף לו שכל הפועל סוד יוסף הצדיק ויבינו שה' אלהינו בפנימיות שרצונו מתלבש בדבור התורה ובעלי כנפים מכסין בסוד ב' פעמי' הו"ה אלהינו סוד רנ"ו תורה ותפלה בפנימיות וחיצוניות בדבור ה' אחד בחיצוניות סוד ט"ל מלאכות בגוף ובעולם, והבן מאד דברים אלו והיו חיים לנפשך ושקוי לעצמותיך שהם המצות גי' תר"ר מצות כמנין עצמ"ת ששה פעמים ויה"י כ"ן והוא מחסד הבורא שגילה לנו תורתו ומצותיו שרצונו בהם ובשבילם נבראו כל העולמות מראשית הכסא עד הארץ הדו"ם רגל"ו סוד רפ"ח ניצוצין חו"ג לעשות החסד ומשפט אשר בראש שבזה יכון כסאו כי רישא דמלכא בחסד ומשפט יכון כסאו¹⁵⁷ וידוע שמט"ט נוגע עד עולם הבריאה ראשית הכסא ואין אנו משיגין בעוה"ז רק בסוד שמתחדש כנשר נעוריכי סוד הנער"ר בסוד שס"ה שנים ימי חייו ע"י אור השמש שס"ה ימים ותמיד מחדש בטובו בכל יום מעשה בראשית והם בכללות ג' שנקראו ראשית כידוע והוא עבד נאמן המושל בכל אש"ר לו בסוד ונער קטן נה"ג ב"ם השגת האמונה קבלת ע"ל מלכות שמים מאה ברכות ואז בא בסוד ברכו"ת תר"ך וב"ר פנימיות וחיצוניות לראש צדיק ח"י עלמין בסוד וו"ה כי רישא בשי"ת שש פעמים טו"ב כי זהו סוד האמונה אלהי השמים ואלהי הארץ וכשמתפשט בהבלי השמים אשר מגשימים המה משלו לו כי הוא מושל בהם ברצון הבורא בסוד כי שמ"י בקרבו ה' פעמים ע' כחות ועוד יש ה'

<p>הה"ד (איוב לד &) כי און מלין תבחן ומ"ט און מלין תבחן משום דאתעכב קלא בההוא נהרא דנטיפא בעקימותא דאודנין ולא עייל בבהילו ובג"כ אתבחין בין טב לביש</p>	<p>ואז מתעכב שם ונבחן, אם הוא טוב או רע. ז"ש, "כי און מלין תבחן", מהו הטעם שאון תבחן מילים? משום שהקול מתעכב באותו הנהר של הנטיפה, בהעיקום שבאזנים, ואינו נכנס במהירות. ועל כך נבחן אם הוא טוב, אם הוא רע.</p>
<p>והיך יטעם לאכול (&) מ"ט היך יטעם לאכול בגין דיתעכב תמן ולא עייל בבהילו בנופא וע"ד יטעם ויתבחן בין מתיקא למרירו בהאי נוקבא דאודנין תליין נוקבין אוהרנין¹⁵⁸ נוקבא דעינין נוקבא דפומא נוקבא דחוטמא</p>	<p>"וחיך יטעם לאכול", מהו הטעם שחיך יטעם לאכול? הוא משום שנתעכב שם ואינו נכנס במהירות לגוף, וע"כ יטעום ויבחן בין מתוק למר. בנקב הזה שבאזנים, תלויים נקבים אחרים שהם, נקבי העינים, נקב הפה, נקב החוטם.</p>
<p>מההוא קלא דעייל בנוקבא דאודנין אי אצטריך עייל לנוקבי דעינין ונבעין דמעין מההוא קלא אי אצטריך עייל לנוקבא דחוטמא דפרדשקא ומפקי תננא ואשא מההוא קלא הה"ד (במדבר יא &) וישמע יי ויחר אפו ותבער במ אש יי</p>	<p>כי מהקול ההוא שנכנס בנקב האזנים, אם צריך, נכנס לנקבי העינים, (והעינים) מוציאות דמעות מהקול ההוא אם צריך נכנס לנחיריים שבחוטם, ומוציאים עשן ואש מהקול ההוא. ז"ש "וישמע ה' ויחר אפו ותבער במ אש ה'".</p>
<p>ואי אצטריך עייל ההוא קלא לנוקבא דפומא ומליל וגזר מלין (נ"א גזרין) מההוא קלא כלא מההוא קלא דאודנין עייל בכל גופא ואתרניש מניה כלא (ס"א כמה תלייא) תלייא בהאי אודנא זכאה מאן דנטיר מלוי</p>	<p>ואם צריך, נכנס הקול לנקב הפה, ומדבר, וגוזר דיבורים (גזירות) מהקול ההוא. הכל הוא מהקול ההוא של האזניים ונכנס (משם) לכל הגוף, והכל נרעשים על ידו. (כמה תלוי) תלוי באון הזו. אשרי מי ששומר דבריו.</p>
<p>ע"ד כתיב (תהלים לד &) נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה האי אודנא קרי ביה שמיעה ובשמיעה אתכלילן אינון מוחי חכמה אתכליל ביה דכתיב (מלכים א ג &) ונתת</p>	<p>ע"כ כתוב, נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה. און זו קרא בה שמיעה, ובשמיעה נכללים אלו המוחות. חכמה נכללת בה, שנאמר "ונתת לעבדך לב</p>

להכניע דמיון השקר ולהסיר אולתו ע"י העלי בתוך הריפ"ת פ"י תור"ה ועל"י סוד מלכות שמים שגובה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם רשעי ארץ וז"ס אזנים כר"ת לי והוא סוד תקון אזנים לתורה¹⁵⁷ וצריך לזה יראה גדולה בסוד י"ם ר'קיע כ"סא ת'כלת בסוד אל תמר בו כי שם כל הטעות זכה נעשה לו סם חיים וכו' וסוד שמ"י בקרבו ג' שמות נעלמים בסוד זה שמי לעלם ותכליתן לשמוע ולגונזן בסוד הצורותיי רמו"ן דמט"ט בכדי שיכול להשיג כל מצוה טעמי ושרשי והג' בסוד ואלה"י לצור מחס"י ס"ם ח"י בסוד ב"ן בסוד אליה"ו וז"ס ונסתרת בנחל כר"ת והוא על פני הירד"ן נהר דינור הנעשה מזיעתן של חיות וטרחם הוא מחמת מעשה התחתונים ומשם השערות שחורות כעורב ממותרי מוחא ובהתברר נעשו גם הם טובים ומשם בא צרסטה לצרוף כצרוף את הכסף סוד ואת האלף ושבוע [המאות] וחמשה ושבועים ומהם עשיית הווין לעמודים והוא אצל צידו"ן-סוד קי"ן לחוף ימים ושם צריך לשקול בשקל הקודש כי אפי' משה אינשי לון ושם דבוקים ב' תמרות וביניהן יוצא עש"ן ושם החש"ן ואפל"ה היפוך האלף רק צדקת ה' עשה בהיותו בעוה"ז במצות לחו"ף ימ"ם ובכל ביתו נאמן הוא להכין בצדק ביתו אין חטא בא לידו וזה האפל הם אלף ומאה דרגין בסוד (מים אדירים).

¹⁵⁸ בטנת"א (פרק ו') בענין ז' נקבי הראש אמר שם כי האזניים הם חו"ב והעינים הם נצח הוד, וע' עוד בא"א (פרק ו') ובשער הכוונות (דף צ' ע"ד) וכן משמע ג"כ באד"ז (רצד ע"ב) וכו' האזניים למעלה מכולם, וע' בזה במאמרי רשב"י (דף כד ע"ב ודף כה ע"ד מדפוה"ח תרנ"ח) ומשמע מכ"ז שהאזניים הם למעלה מהעינים (דע"ה ח"א ד ע"ב), האצילות, שהוא מקבל כל תיקונו מא"ק, והוא ע"י אורות האח"פ שהם בא"ק כבחי' הי"ג ת"ד שבא"א, והם נפקין מאודנין כמ"ש בספד"צ (רפ"ב יח ע"א), וכן הוא ג"כ בא"ק בהאורות דהאח"פ שבו כי עיקרן הוא האורות דהאזניים, וכמ"ש באד"ז (כללים ח"ב כב ע"ב), וע'י ביאורים ח"ב פ ע"ב.

<p>לעברדך לב שומע בינה כמה דאת אמר (שמואל א ג') דבר כי שומע עבדך (מלכים ב יח') כי שומעים אנחנו (ובהני תליין כלא)</p>	<p>שומע", בינה, כמ"ש "דבר כי שומע עבדך", "כי שומעים אנחנו" [ובאלה תלויים הכל].</p>
<p>דעת כד"א (משלי ד') שמע בני וקח אמרי (שם ב') ומצותי תצפון אתך הא כלא תליין באודנין בהאי אודנא תליין צלותין ובעותין ופקיחא דעיינין הדא הוא דכתיב (מ"ב יט') הטח יי' אזנך ושמע פקח עיניך וראה הא כלא ביה תלייא</p>	<p>דעת, כמ"ש, "שמע בני וקח אמרי", "ומצותי תצפון אתך". הרי שהכל תלוי באזנים. ובאזן זה תלויים התפילות, הבקשות, ופקיחת העינים. ז"ש "הטה ה' אזנך ושמע פקח עיניך וראה", הרי שהכל תלוי בו.</p>
<p>בהאי אודנא תליין רוין עלאין דלא נפקין לבר בג"כ היא עקימא לגו ורוא דרוין סתימין ביה ווי לההוא מגלה רוין ובגין דהאי אודנא כניש רוין ועקימותא דלגו נטיל לון לא גלי רוין לאינן דעקימין בארחהיהו אלא לאינן דלא עקימין הה"ד (תהלים כה &) סוד יי' ליראיו ובריתו להודיעם דנטילי ארחוי ונטילי מלין</p>	<p>באזן זו תלויים הסודות העליונים שאינם יוצאים לחוץ. ומשום זה היא עקומה מבפנים, וסוד הסודות סתומים בה. אוי לאותו שמגלה סודות. ומשום שאזן זו אוסף לתוכו את הסודות, והעיקום שמבפנים לוקח אותם, אינו מגלה סודות לאותם שעקומים בדרכם, אלא לאלו שאינם עקומים. שנאמר "סוד ה' ליראיו וגו' ובריתו להודיעם" שלוקחים דרכיו ולוקחים דבריו.</p>
<p>ואינן דעקימין בארחהיהו נטילי מלין ועיילין לון בבהילו ולית בהו אתר לאתעכבא וכל נוקבין אחרנין מתפתחין ביה עד דנפקין מלין בנוקבא דפומא ואלין אקרו חייבי דרא שנואי דקב"ה</p>	<p>ואלו שדרכם הוא עקום, הם לוקחים דברים ומכניסים אותם במהירות, כך שאין בהם מקום להתעכב. וכל הנקבים האחרים, נפתחים בה עד שיוצאים הדברים בנקב הפה. ואלו נקראים רשעי הדור שנואי הקב"ה.</p>
<p>במתניתא דילן תנן כאילו קטיל גוברין וכאלו פלה לע"ז וכלא בחד קרא דכתיב (ויקרא יט &) לא תלך רכיל בעמך לא תעמוד על דם רעך אני יי' מאן דעבר על האי רישא דקרא כאילו עבר על הכל</p>	<p>בברייתא שלנו למדנו הוא כאלו הרג אנשים, וכאלו עבד עבודה זרה. והכל בפסוק אחד, שנאמר, "לא תלך רכיל בעמך לא תעמוד על דם רעך אני ה'". מי שעבר על ראש הכתוב, כאילו עבר על הכל.</p>
<p>זכאה חולקיהון דצדיקייא דעליהו כתיב (משלי יא &) ונאמן רוח מכסה דבר נאמן רוח ודאי דהא רוחא דלהון מאתר עלאה קדישא אשתליף ובג"כ נאמן רוח אקרון וסימן דא אוקימנא ההוא דמגלה רוין בידוע דנשמתיא לאו איהו מגופא דמלכא קדישא ובג"כ לית ביה רוא ולא מאתר דרוא הוא</p>	<p>אשרי חלקם של הצדיקים שעליהם נאמר "ונאמן רוח מכסה דבר". "נאמן רוח" ודאי, כי הרוח שלהם נשלף מהמקום העליון הקדוש, ומשום זה נקראים "נאמן רוח". והעמדנו סימן זה מי שמגלה סודות, ידוע שנשמתו אינה מגוף המלך הקדוש, ומשום זה אין בו סוד, ואינו ממקום הסוד.</p>
<p>וכד תיפוק נשמתיא לא אתדבקא בגופא דמלכא דהא לא אתריה הוא ווי לההוא בר נש ווי ליה ווי לנשמתיא זכאה חולקיהון דצדיקייא דמכסין רוין כל שכן רוין עלאין דקודשא בריך הוא (רוין עלאין דמלכא קדישא) עלייהו כתיב (ישעיה ס &) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ</p>	<p>וכשנשמתו יוצאת אינה מידבקת בגוף המלך, כי אינו מקומה. אוי לאותו האדם אוי לו אוי לנשמתו, אשרי חלקם של הצדיקים המכסים את הסודות. כל שכן הסודות העליונים של הקב"ה [של המלך הקדוש], עליהם נאמר "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ".</p>
<p>רצה/א</p>	

<p>אנפוי כתרין תקרובין דבוסמא¹⁵⁹ (כלהו) סהדותא על מה דאמינא¹⁶⁰ דהא סהדותא בהו תליא ובכלא תליא סהדותא¹⁶¹ אבל הני תקרובי דבוסמא חוורא וסומקא סהדותא לאבא ואימא¹⁶² סהדותא לאחסנא דירית ואחיד לון¹⁶³</p>	<p>הפנים הם כשתי מנחות של בשמים. [כולם] עדות על מה שאמרתי, שהרי העדות תלויה בהם, והעדות תלוי בכל. אבל אלו מנחות הבשמים, לבן ואדום, הן עדות על אבא ואמא. הם עדות על הירושה שירש ואוחז בהם.</p>
<p>והא במתניתא דילן אוקימנא כמה פרסי בין חוורא לסומקא ואתכלילין ביה כחדא בסטרא דחורא כד אתנהיר מנהירו דחוורא דעתיקא הפייא ההוא חוורא על סומקא וכלהו בנהירו אשתכח וכדין כתיב (במדבר ו &) יאיר יי פניו אליך</p>	<p>והנה בברייתא שלנו בארנו כמה פרסאות בין לבן לאדום, הם נכללים כאחד בצד הלבן. כאשר מאיר מהאור הלבן דהעתיק, אז מכסה הלבן על האדום, והכל נמצא בהארה, ואז נאמר "יאר ה' פניו אליך".</p>
<p>וכד חייבין סניאין תליין דינין בעלמא אשתכחה סגירותא בכלא (ס"א בעלמא) וסומקא אתפשט באנפין וחפיא כל (נ"א על) חוורא וכדין כלא אשתכח בדינא וכדין כתיב (תהלים לד &) פני יי בעושי רע (בגדי קנאה כתיב (ישעיה נט &) בגדי נקם) וכלא בהאי תלייא ובנין דא סהדותא הוא בכלא</p>	<p>וכשהרשעים מרובים, ודינים תלויים בעולם, נמצא סגירה בכל (בעולם), והאדום מתפשט בפנים, ומכסה כל [על] הלבן ואז הכל נמצא בדין. ואז נאמר, "פני ה' בעושי רע". (בגדי קנאה נאמר בגדי נקם) והכל תלוי בזה, ומשום זה הוא עדות על הכל.</p>
<p>כמה וכמה מארי תריסין מחפאן להני גווני מצפאן להני גווני כד נהירין גווני כל עלמין כלהו בחדו בזמנא דנהיר חוורא כלא אתחזו בהווא גוונא וכד אתחזו בסומקא כלא הכי אתחזו בהווא גוונא באלין תקרובין דבוסמא שארי דיקנא לאתחזאה מרישא דאודנין ונחית וסליק בתקרובא דבוסמא</p>	<p>כמה וכמה בעלי מגינים מכסים על אלו הגוונים ומצפים לאלו הגוונים. וכשהגוונים מאירים, כל העולמות הם בשמחה. בזמן שמאיר הלבן, הכל נראים בגוון הזה, וכשנראה באדום, נראים הכל בגוון ההוא. באלו מנחות הבשמים, מתחיל הזקן להיראות מתחילת האזנים, ויורד ועולה במנחת הבשמים.</p>

¹⁵⁹ כמ"ש לחיו כערוגת הבושם ולשון ערוגת הוא מלשון כאל תערוג נפשי לך תערוג ומחמת שהפנים הוא סוד הפנימיות הוא דוגמת ערוגת וחמודת הבשמים רק הריח הטוב שהוא הפנימיות שבהן ומה שאמר לחיו וכאן אמר אנפוי מפורש באד"ר שכלל הדיקנא נכלל בלחיו ועיקר הדיקנא הוא להדרת פנים ולכן תלוי יופי וחמדת הדיקנא בהפנים וזהו כערוגת הבושם שהוא הפנים ועוד ענין ערוגת כי בפנים הם האתון תמיד ולכן מתלהטין ר"ע עלמין כ"ז אותיות עשרה פעמים והאותיות נחצבו כמין ערוגה כמ"ש בס"י לכן אמר כערוגת הבושם (מים אדירים).

¹⁶⁰ כלומר על כל מה שאמר למעלה על השמיעה וראיה וריח וכל מעשיר הכל נכרין באנפיץ ונרשמין בסוד עדות שעיקר העדות הוא בפנים כמ"ש בזוהר פ' יתרו. (מים אדירים).

¹⁶¹ כלומר הגם שבכולא סהדותא באזן בשערות ובעינים ובמצח ובפה ביותר. (מים אדירים).

¹⁶² יש בו ב' גוונים ביחד בסוד צח ואדום¹⁶² וצ"ח הם ב' פעמים מ"ט כחרת בסוד הצחות ואדום הוא סוד הדמיון הבא מחו"ב או"א הם עדות על מקרם מחצבו ושרשו אשר מקבל תמיד בסוד חלק כמ"ש למעלה והם העטרין שנתוסף לו תמיד חר"ב הבינה ע"י דמיון הבא מצירי הגוף וכחותיו הבא מאימא והארץ והלב והחכמה הבא מהרוחני השמים ואורה ומתפשט במוח ואלו הב' המה מעידים לו בסוד העידותי בכס את השמים ואת הארץ בפנים בגווני בסוד צח ואדום שחלקו שנתעלה תמיד בחו"ב ומחדש בכל יום ישמח את אביו ותגל יולדתו כמ"ש אביו זה הקב"ה ואמו זה כנסת ישראל תורה שבכתב ושבע"פ (מים אדירים).

¹⁶³ גם הוא עדות בפנים על הירושה שהיא התורה והמצות הנגלות ממש החכמה עדות להן והם לו שהם מתוקים מדבש (ונופת צופים) וטוב טעם ודעת ועוד מעיד שאחיד לון ומקיים התורה והמצות הרי כלל העדות בפנים וז"ס הכרת פניהם ענתה במ (מים אדירים).

<p>שערין אוכמין דדיקנא בתקונא יאה שפיר כגיבר תקיף שפיר משהא דרבות דדיקנא עלאה דעתיקא בהאי דיקנא דזעיר אנפין אתהוי ונהיר שפירו דהאי דיקנא בט' תקונין אשתכח</p>	<p>השערות השחורות של הזקן, בתיקון נאה ויפה, כגבור תקיף ונאה. שמן המשחה של הזקן העליון דהעתיק נראה ומאיר בזקן זה של ז"א. היופי של הזקן הזה, נמצא בתשעה תיקונים.</p>
<p>וכד משהא דרבות דתלת עשר נביעין דדיקנא דעתיקא קדישא נהיר בהאי דיקנא אשתכחו כ"ב תקונין וכדין מתברכין כלהו וישראל סבא מתברכא בהאי וסימן (בראשית מח &) כך יברך ישראל כל תקונין דדיקנא דא אוקימנא באדרא קדישא דכלהו מתיקונין דעתיקא קדישא אתקנו</p>	<p>וכאשר שמן המשחה של י"ג מעיינות הזקן דהעתיק הקדוש מאירות בזקן זה, נמצאים כ"ב תיקונים, ואז כולם מתברכים. וישראל סבא מתברך בזה, והסימן, כך יברך ישראל, כל התיקונים של הזקן זה בארנו באדרא הקדוש, שכולם נתקנו מהתיקונים דהעתיק הקדוש.</p>
<p>והכא בעינא לגלאה מה דלא אתגלי תמן בגין למיעל בלא כסופא (הא כל תקונין דדיקנא אוקימנא דכלהו מתקונין דדיקנא עתיקא קדישא אוקימנא באדרא קדישא) שיתא אינון ט' אקרין</p>	<p>וכאן אני רוצה לגלות מה שלא נגלה שם, כדי ליכנס בלי בושה. [הרי שביארנו את כל התיקונים של הזקן, שכולם מהתיקונים של הזקן דע"ק (ש)ביארנו באדרא הקדוש]. ששה הם, ונקראים תשעה.</p>
<p>תקונא קדמאה¹⁶⁴ נפק ההוא ניצוצא בוצינא דקרדינותא ובטש בתחות שערא דרישא מתחות קוצין דעל אודנין ונחית מקמי פתחא דאודנין עד רישא דפומא הא תקונא דא מעתיקא קדישא לא אשתכח אלא כד נגיד מזלא דעתיקא קדישא ותלייא מניה ההוא מבועא דחכמתא (חסר) כד אימא אתמשכא ואתכלילת באוירא דכיא</p>	<p>התיקון הראשון הוא שהניצוץ הזה של הנר הקשה יצא והכה תחת לשער ראשו מתחת לקוצין שעל האזנים, וירד לפני פתח האזנים עד לראש הפה. הרי תיקון זה שמע"ק לא נמצא אלא כאשר נמשך מזל של ע"ק תלויים ממנו אותו מעיין החכמה כאשר אמא נמשכת ונכללת באויר הטהור.</p>
<p>ההוא חוורא נקיט אימא (חסר) וניצוצא עאלת ונפקת ואתאחד דא בדא ואתעבידת חד תקונא וכד אצטריך סלקא דא על דא ואתכסיא חד מקמי חדא ובג"כ בלא אצטריך חד למעבד</p>	<p>אמא לוקחת אותו לבן, והניצוץ העליון יצא. התאחדו זה בזה, ונעשה התיקון הא'. וכצריך, עולה זה על זה, ומתכסה אחד מלפני השני. ומשום זה הכל נצרך האחד לעשות נקמות, והאחד</p>

¹⁶⁴ ענין זה נתבאר בסוף הקדמת ביאור אדרת האזינו וע"ש. גם נתבאר בפ' נשא דקמ"ו ע"ב בר"מ איך דיקנא דז"א נשלמת ל"ג תקונין. עוד דע כי אלו תיקוני דבדיקנא דז"א נזכרים בפרשת שלח לך והם באופן זה אך א'. אפים ב'. ורב חסד ג'. נושא עון ד'. ופשע ה'. ונקה ו'. נמצא ששיתא אינון. אבל תשעה אקרין עם שלשה אחרים שהם לא ינקה פוקד כו'. על שלשים הרי שלשה אחרים נמצאו כולם תשעה ואלו הם התשעה ראשונים שבדיקנא דז"א ומאירים מלמעלה אל רחום וחנון שהם מן ה"ג דרישא שהם יה"ו של העליון דא"א בארך אפים ורב חסד שהם שלשה כנודע נמצאו שלשה עלאין מאירין באלו השלשה גם השלשה אחרים שהם ואמת נוצר חסד לאלפים הם מאירים בשנים תחתונים דז"א שהם נושא עון ופשע ולפי שהשלשה עלאין הם אותיות יה"ו של ההו"ה דבתר כתפוי דא"א ואין שם כל כך הארה גדולה לכן אין בהם כח להאיר זולתי בשנים תחתונים ולא בשלשה כמספרם נשאר עתה ה' אחרונה שבהו"ה עליונה דא"א וה' תתאה שבהו"ה תתאה דבתר כתפוי דא"א ואלו הם מאירין כאן בז"א במדת ונקה. והטעם למה נצטרכו שתי ההיה"ן הנז' להאיר כאן הוא מפני להאיר בג' אחרונים שהם פוקד עון אבות כו' כנ"ל: והנה הם דינין וצריכין מיתוק והארה גדולה להמתיקם. והנה עם אלו השלשה הם ששה עשר אלא שאלו נדחי מפני שהם דינים כנז'. והנה ההו"ה העליונה דא"א שמאיר בז"א בשתים מהם אעפ"י שמקבלים הארה מהם אין הארתם שוה לעליונים ולכן למטה בשמותם אין בהם אותיות וא"ו ה"א אבל אותיות י"ה יש כאן למטה וכמו שיש למעלה בתיקון ראשון דא"א מי אל כמוך גם כן פה בז"א יש בו אל גם כן בתיקון ראשון ממש ותיקון השני דא"א שהוא נושא עון הוא התיקון העשירי בז"א (שער מאמרי רשב"י).

<p>נוקמין וחד לרחמא ועל האי תאיב להאי דיקנא דוד מלכא כמה דאוקימנא</p>	<p>לרחם. ובזה חשק דוד המלך לזקן זו, וכמו שלמדנו.</p>
<p>בהאי דיקנא ט' תקונין אשתכחו שיתא רבוון דתליין בהו ומתפשטין בכל גופא ואלין שיתא דתליין תליין בשערי דתחות תקרובא דבוסמין תלת מהאי סטרא ותלת מהאי סטרא וביקירותא דדיקנא תליין תלת אחרנין חד לעילא בשפוון ותרין באינון שערין דתליין עד טבורא</p>	<p>בזקן זה נמצאים ט' תיקונים, שש רבוא התלויים בהם ומתפשטים בכל הגוף, ואלו הששה התלויים, תלויים בשערות שמתחת למנחת הבשמים, שלשה מצד זה ושלשה מצד זה. ובכבוד של הזקן, תלויים ג' אחרים, אחד למעלה שעל השפתים, ושנים, באלו השערות התלויות עד הטבור.</p>
<p>וכל הני שיתא ג' מכאן וג' מכאן אתמשכן ותליין כלהון באינון שערי דתליין ומתפשטין בכל גופא ובגין דהני תלתא אינון ביקירו דדיקנא יתיר מכלהו כתיב בהו שמא קדישא דכתיב (תהלים קיח &) מן המצר קראתי יה &) "י לי לא אירא</p>	<p>וכל אלו הששה, ג' מכאן וג' מכאן, כולם נמשכים וכולם תלויים בשערות האלו התלויות, ומתפשטים בכל הגוף. ומשום שאלו השלשה הם בכבוד של הזקן יותר מכולם, כתוב בהם השם הקדוש. שנאמר "מן המצר קראתי יה", "הו"ה לי לא אירא".</p>
<p>והא דאוקימנא באדרא מן המצר קראתי יה מאתר דשרי דיקנא לאתפשטא דהוא אתר (ס"א דחיק) רחיק מקמי אודנין שפיר הוא ובספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא הכי אמר ואוקים דשירותא דדיקנא מחסד עלאה דכתיב (ד"ה א כט &) לך יי הגדולה והגבורה והתפארת וגו' וכלא הוא והכי שארי ותשעה אתמשכן ותליין בדיקנא ומקמי אודנין הכי שארי וקיומא לא מתקיימין אלא באתר אחרא כמה דאוקימנא</p>	<p>ומה שלמדנו באדרא "מן המצר קראתי יה", ממקום שהזקן מתחיל להתפשט, שהוא מקום (דחוק) רחוק מלפני האזנים, ויפה הוא. שכן בספר האגדה של בית מדרשו של רבי ייבא סבא כך אמר וביאר, שתחילת הזקן הוא מהחסד העליון. שנאמר "לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת וגו'". והכל הוא וכך מתחיל וט' נמשכים ותלויים בזקן, ומלפני האזנים, שכן כך מתחיל הקיום ואינם מתקיימים, אלא במקום אחר, כמו שבארנו.</p>
<p>וכד אצטריך עלמא לרחמי אתגלייא מזלא קדישא וכל הני תקונין דבדיקנא יקרא דזעיר אנפין כלהו רחמי משתכחי וכד אצטריך לדינא מתחזייא דינא וכדין עבדין נוקמין לשנאייהון דישראל לאינון דעקיין להו</p>	<p>וכשהעולם צריך לרחמים, מתגלה המזל הקדוש. כל אלו הם התיקונים שבזקן המכובד של ז"א. כולם נמצאים ברחמים, וכשצריך לדין, אזי נראה הדין, ואז עושים נקמות בשונאי ישראל, באותם שמצערים אותם.</p>
<p>רצה/ב</p>	
<p>כל יקירו דדיקנא באינון שערי דתליין אינהו משום דכלא בהאי תליין כל הני שערי דדיקנא דזעיר אנפין כלהו קשישין תקיפין משום דכלהו אכפיין לדינין בשעתא דמזלא קדישא אתגליי וכד בעא לאגחא קרבא בהאי דיקנא אתחזי כגבר תקיף מארי נצחן קרביא וכדין מריט מאן דמריט ואגליש מאן דאגליש</p>	<p>כל כבוד הזקן הוא באותם השערות, והם התלויות משום שהכל תלוי בהם. כל אלו השערות של הזקן דז"א, כולן קשות וחזקות, משום שכולן כופות את הדינים בשעה שנגלה המזל הקדוש. וכשרוצה לעשות מלחמה, נראה בזקן זה, כגבור אמיץ בעל נצחון מלחמה. ואז מורט מי שמורט, ומגבח מי שמגבח.</p>
<p>הני תשעה תקונין אמרן משה זמנא תניינא בשעתא דאצטריך לאהדרא לון כלהו רחמי דאע"ג דתליסר תקונין לא אמרן השתא בכוונא תלייא מלתא דהא לא ייעול בהני תקונין</p>	<p>אלו ט' התיקונים אמרם משה פעם שניה בשעת שהיה צריך להחזיר אותם כולם לרחמים. שכן אע"פ שלא אמר עתה י"ג תיקונים, הדבר תלוי בכוונה, שהרי לא יכנס להזכיר אלו התיקונים</p>

<p>לאדכרא אלא במזלא אתכוון ואדכר ליה הה"ד (במדבר יד &) ועתה יגדל נא כח יי'</p>	<p>אלא היה מתכוון במזלא. והזכירו, כמו שנאמר, "ועתה יגדל נא כח ה".</p>
<p>מאן כח יי' ההוא דאקרי מזלא קדישא סתימא דכל סתימין דחילא דא ונהירו דא ממזלא תלי וכיון דאמר משה דא ואדכר דא ואתכוון ביה אמר הני תשעה תקונין דתליין בזעיר אנפין בגין דינהירו כלהו ולא ישתכח דינא וע"ד כלא במזלא תלי</p>	<p>מיהו "כח ה"? זהו אותו הנקרא המזל הקדוש, הסתום מכל הסתום. היראה הזו והאור הזה תלוי מהמזל. וכיון שאמר משה את זה והזכיר את זה, ונתכוון בו, אמר אז את אלו ט' התיקונים התלויים בז"א כדי שיאירו כולם ולא ימצא דין, ועל כן הכל תלוי במזל.</p>
<p>האי דיקנא כד שראן שערי (ס"א לאתערבא) לאתערא (נ"א לאתארכא) אתחזי כגיבר תקיף כגיבר מארי נצח קרבין בהאי דיקנא נגיד משח דרבות מעתיקא סתימאה כד"א (תהלים קלג ב) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן</p>	<p>הזקן הזה, כשהשערות מתחילות להתעורר [נ"א התערב נ"א להאריך], נראה הוא כגבור אמין, כגבור בעל נצחון מלחמות. בזקן זה נמשך שמן המשחה מהעתיק הסתום. כמ"ש "כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן".</p>
<p>אלין שערי לא חפיין על שפון ושפון כלהו סומקין כוורדא דכתיב (שיר ה &) שפתותיו שושנים שפון מרחשן גבורה מרחשן חכמתא באינון שפון תליין טב וביש חיי ומותא</p>	<p>שערות אלו אינן מכסות על השפתים. והשפתים כולן אדומות כשושנה. שנאמר, "שפתותיו שושנים", השפתים דובבות גבורה, ודובבות חכמה. בשפתים אלו תלויים הטוב והרע. החיים והמוח.</p>
<p>מאלין שפון תליין מאריהון דאתערותא דכד מרחשין אלין שפון מתערין כלא למגזר (מארי) דינא בכל בתי דינין (דמדוריהון בהון ובג"כ) דאקרון עירין דכתיב (דניאל ד &) בגזרת עירין פתגמא ובמאמר וגו' מאי עיר בספרא דאגדתא כד"א (שמואל א כח &) ויהי ערך¹⁶⁵ דמתערין דינין לאינון דלא אתרחימו לעילא בג"כ מתערין אלין דאינון מארי דבבו (ס"א להו) (דכלהו) ועכ"ד בתרי גווי ברחמי ודינא וע"ד אקרון עיר וקדיש דינא ורחמי</p>	<p>משפתים אלו תלויים בעלי ההתעוררות, כי כאשר שפתים אלו דובבות, מתעוררים כולם לגזור (בעלי) דין בכל בתי הדין (שגרים בהם ולכן) הנקראים, "עירין". שנאמר "בגזירת עירין פתגמא ובמאמר וכו'". מהו "עיר"? בספר אגדה כמו שנאמר "ויהי ערך". כי הדינים מתעוררים לאלו שאינם אהובים למעלה, לכן מתעוררים אלו שהם בעלי ריב (להם) (שכולם). ועם כל זה, (הם) בב' צבעים, ברחמים ובדין. וע"כ נקראים "עיר וקדיש". [דהיינו] דין ורחמים.</p>
<p>ובאלין שפון אתחזי פומא כד אתפתח רוחא דנפיק מן פומא ביה מתלבשין כמה אלף ורבבן וכד אתפשט מתלבשין ביה נביאן מהימני וכלהו פה יי' אקרון¹⁶⁶</p>	<p>ובשפתים אלו, כשנפתחות, נראה הפה. הרוח היוצאת מן הפה, מתלבשים בו כמה אלפים ורבבות. וכשהוא מתפשט, מתלבשים בו הנביאים הנאמנים, וכולם נקראים "פה ה".</p>
<p>כד מלין נפקין מן פומא ומתרחשין בשפון מתנהרין לכלהו תמני סרי אלפין עלמין עד דמתקטרין כלהו כחדא בתמניסר אורחין ושבילין דאשתמודען וכלא מחכאן לפומא דא</p>	<p>כשהדיבורים יוצאים מן הפה, ומדובבות בשפתים, המה מאירים לכל ח"י אלף העולמות, עד שנקשרים כולם יחד בח"י דרכים ושבילים הנודעים.</p>

¹⁶⁵ זה תבין ממה שביארנו בפ' פקודי דרנ"ז ע"א (שער מאמרי רשב"י).
¹⁶⁶ האור הנמשך להם להתקן הוא רק מהפה, לכך ממונים הם רק על שירה, וכמ"ש באד"ר שם וכלהון אקרון פה, וכן הוא באד"ז (רצה ע"ב) (דע"ה ח"ב סא ע"ב).

<p>(בדא) בלישן ממלל רברבן בקיטרא דטיהרא בעוטרא</p>	<p>והכל מחכים לפה הזה (בזה), בלשון המדברת גדולות בקשר של אור שבכתר.</p>
<p>וע"ד כתיב (שיר ה &) חכו ממתקים ממתקים ודאי מאי חכו כד"א (איוב לד &) וחיך יטעם לאכול וכלו מחמדים אש ומים אשא ומיאי מתתקנן (ס"א ומתדבקין ויאן) ויאן בציורוי דהא גווי מתחברן כחדא</p>	<p>ועל זה נאמר "חכו ממתקים", ממתקים ודאי, מהו חיכו? כמ"ש "וחיך יטעם לאכול". "וכולו מחמדים" אש ומים. האש והמים, נתקנים (ומידבקים) ויפים בציורים, כי הגוונים מתחברים יחד.</p>
<p>חכו באתוון רשימן דמתגלפן בעטרוי גלידין אחה"ע בגרון א' דטריד מלכין (דניאל ב &) ומהעדא מלכין ומהקם מלכין</p>	<p>"חיכו" באותיות הרשומות שהן נחקקות בו בכתיבה אחה"ע נקפאים בגרון א', מגרש מלכים "ומהעדא מלכין ומהקם מלכין [תרגום מסיר מלכים. מקים מלכים]."</p>
<p>ח' דטריד ונחית וסליק ועטיר כביש באשא גליד ברוחא ח' ינוקא דאימא סטיר לנוקבא אתפשט לנוקבא רבא בתיאובתא דקרתא קדישא דמתקטרי אתרין דא בדא כד"א (שיר ד &) הר המור גבעת הלבונה</p>	<p>ח' מגרש ויורד, עולה ומכתיר. כובש באש ונקפא ברוח ה'. יונק מאמא, מכה לנקבה המתפשטת לנקבה גדולה. בתאוות העיר הקדושה שהמקומות נקשרים זה בזה. כמ"ש, "הר המור גבעת הלבונה".</p>
<p>ע' טיהרא דטיפסא גליפא בשיפסא רהיטין דענפין מתאחדן לסטרוי לרוחין גליפין והא ברזי דאתוון דשלמה מלכא אתעטרו אלין אתוון ד' בד' גיכ"ך בחיך כד"א (&) וחיך יטעם לאכול (איוב ו &) היאכל תפל מבלי מלה¹⁶⁷ וגו' וכתבי</p>	<p>ע' ציור האורות החקוק בשפתיים, שהענפים הרצים מתאחדים בציידם עם רוחות החקוקים. הנה בסוד האותיות של שלמה המלך נכתרו אלו האותיות ד' בד' גיכ"ך בחיך כמ"ש ו"חיך יטעם</p>

¹⁶⁷ נתבאר היטב בהקדמת ביאור אדרת האזינו וגם עתה נבאר ענין זה באופן אחר. הנה נודע כי אבא ואימא הם ברישא דז"א ובחינתם נקרא ראש ואינה נקרא גוף כי גוף הוא בחינת ששה הקצוות לבד וכמו שביארנו לעיל דר"ץ ע"א במ"ש באגדתא דרב יובא סבא כו' וע"ש והנה החיך הוא חכמה בסוד כח מה והגרון היא בינה מעלמא דאתי והלשון המזווג שניהם את החיך ואת הגרון הוא הדעת המזווג לאבא ולאמא והנה כמו שביארתי לך כי יש חמש חסדים ביסוד הזכר וחמש גבורות בנקודת ציון שבה ומתבסמים אלו באלו כן על דרך זה הדעת שבחכמה הוא המושך חמש חסדים שבחכמה שהם אותיות גיכ"ך הבאים מן החיך שהוא החכמה ומתחברים עם חמש גבורות שבבינ' שהם אותיות אחה"ע הבאים מן הגרון שהיא הבינה וזמ"ש אשא ומיאי מתתקנן ויאן בסטרוי והם החסדי' וגבו' דגיכ"ך ואחה"ע כנז' וזמ"ש אחה"ע בגרון א' דטריד מלכין כו' לפי שהם בחינות הגבורות והדינין אבל גיכ"ך בחיך עליהם נאמר הנחמדים כו' ומתוקים מדבש כו' כי הם החסדים וגם עליהם נאמר והיה מעשה הצדקה שלום כנודע סוד הצדקה והשלום. ולהיות כי חיבור שתי בחינות אלו הוא על ידי הלשון המזוג החיך והחכמה לז"א (צ"ל לזה אמר) כולא מחכאן דא דלא בלישן ממלל רברבן כו' כי הלשון הוא בחינת הדעת המזווגם והוא כדמיון היסוד התחתון וזמ"ש בס' יצירה ברית הלשון וברית המעור. ודע כי לסיבה הנז' שזווג דאבא ואימא הוא בסוד הפה שהם חיל"ך וגרון ולשון כנז' לכן הזווג דאבא ואימא נקרא תמיד בלשון אכילה כמ"ש אכלו רעים כו' הנדרש בס' הזוהר על זווג אבא ואימא כנז' בפ' ויקרא: עוד ירצה כי הנה נודע כי חמשה מוצאות אלו יוצאות מן הפה העליון וכבר הודעתך כי החמש חסדים יורדין מן הדעת ונכנסין דרך הגרון תוך גופא דז"א בבחינת אור פנימי אבל החמשה גבורות ברדתם מן הדעת כשמגיעות אל מקום הפה ויוצאות משם לחוץ בבחינת אור מקיף ושבעה תחתונות שבו. ואלו הם שבעה הבלים הנזכרים בס' קהלת וכנגדם עומדים השבעה חסדים בפנים בבחינת אור פנימי כנז' ובלו ספק כי החסדי' הם גדולים ומעולים מן הגבורות אלא שלהיות החסדים בתוך ז"א. אבל הגבורות מקיפות בחוץ בגילוי ולכן אורן גדול' ובבחי' זו מעלתן גדולה על החסדים. והנה ביסוד של ז"א שם הוא כח הארת הגבור' שנתפשטו בפנים מתקבצו' שם בבחינת אור פנימי. ואמנם הבל יוצא דרך פי היסוד דרך העטרה לחוץ וחוזר ועולה להקיף את היסוד מבחוץ וזה ההבל הוא מן החסדים. והפנימי הוא בחינת גבור' ונמצא כי החמשה גבור' הם מקיפין מבחוץ את חג"ת נצ"ח והר"ד והבל החסדים מקיפות את היסוד. ונחזור עתה לבאר ענין החמשה מוצאות הפה שהם החמשה גבורות כנז'. והנה גם שהמדקקים סידרום כסדר האלפא ביתא אחה"ע בומ"ף כו'. הסדר

<p>(ישעיה לב &) והיה מעשה הצדקה שלום (תהלים יט &) הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים וגו' מתוקים ודאי</p>	<p>לאכול", "היאכל תפל מבלי מלח וכו'". ונאמר, "והיה מעשה הצדקה שלום", "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים וגו' שהם מתוקים ודאי.</p>
<p>דוד מלכא אמר (&) גם עבדך נזהר בהם וגו' אסדהנא עלי דכל יומא אזדהרנא בהו דלא לאטעאה בהו בר יומא חד דעמירנא עטרי מלכא במערתא דמרוניא וחמינא בוצינא דאשא מתלהטא אפותיא דמירוניא (ג"א דמערתא) ואזדעזענא</p>	<p>דוד המלך אמר "גם עבדך נזהר בהם וגו'". אני מעיד על עצמי שכל ימי נזהרתי בהם שלא לטעות בהם, חוץ מיום אחד שהכרתתי כתרי המלך במערה של מרון, וראיתי נר של אש לוהט ברוחב של מירון (המערה), ונזדעזעתי.</p>
<p>מההוא יומא אזדהרנא בדעתאי בהו ולא שביקנא לון כל יומאי זכאה חולקיה מאן דאזדהר במתיקא דמלכא וטעים בהו כדקחזי על דא כתיב (שם לד &) טעמו וראו כי טוב יי וגו' וכתיב (משלי ט &) לכו לחמו בלחמי וגו'</p>	<p>מהיום ההוא נזהרתי בדעתי בהם. ולא עזבתי אותם כל ימי. אשרי חלקו של מי שנזהר במיתוק של המלך, וטועם אותם כראוי. על זה נאמר "טעמו וראו כי טוב ה' וכו'", ונאמר "לכו לחמו בלחמי וגו'".</p>
<p>אתפשט דכורא בדעת ואתמליין אכסדרין ואדרין מרישא דגולגלתא שרי ואתפשט בכל גופא מהדוי ודרועוי ובכלא מאחורוי אתדבק ניצוצא דבוצינא דקרדינותא ולהטא ואפיק</p>	<p>הזכר נתפשט בדעת, ונתמלאו אכסדראות וחדרים, מתחיל מתחילת הגולגולת ומתפשט בכל הגוף בחזה שלו ובזרועותיו ובכולו. מאחוריו נדבק ניצוץ של הנר הקשה ולוהט, והוציא</p>
<p>רצו/א</p>	
<p>גולגלתא חדא סתימא מכל סטרוי¹⁶⁸ ונהירו (ס"א ונחיתו) דתרי מוחי גליפן בה¹⁶⁹ ואתדבקת בסטרוי דדכורא בגין כך אתקרי (שיר ה &)</p>	<p>גולגולת אחד סתום מכל צדדיו, והארט (וירידת) ב' מוחין חקוקים בו, ונדבק בצד הזכר. משום זה נקראת</p>

שלהם האמתי הוא כסדר מוצאם כי הנה ההברה והקול נעשים במקום הגרון ומשם יוצאות כולן לחוץ ונחלקות לחמשה מוצאות. הראשון הוא אותיות הגרון הקודמות לכולם כי שם מקור המוצא והם אח"ע. אח"כ מתפשט הקול יותר לחוץ ויוצא עד החיך ושם נעשים אותיות גי"ק. אח"כ יוצא הקול עד הלשון ונעשים אותיות דטלנ"ת. אח"כ יוצא לחוץ עד השיניים ונעשים זסטר"ן. אח"כ יוצא הקול יותר לחוץ עד השפתים ונעשים אותיות בומ"ף. נמצא סדרן אח"ע גי"ק דטלנ"ת זסטר"ן בומ"ף. וזה סדר שמות הגבורות כנז'. כי חמשה מוצאות אלו הם בחינת החמשה גבורות הנק' מנצפ"ך שיוצאות דרך הפה לחוץ ומהם נעשים הכ"ב אותיות כנז'. וכבר נודע כי אלו החמשה גבורות נקראים חסד גבורה ת"ת נצח הוד. ואמנם סדר מוצאן הם ממטה למעלה לפי כי ברדתם אל הגרון עומדות כסדרן זו למעלה מזו כסדר חגתנ"ה. ואם כן היותר סמוכה אל הגרון היא גבו' הוד התחתונה מכולן וממנה נעשו שם בראשו' אותיו' (ע"ב) אח"ע בגרון. וכמו שידעת כי אימא עד הוד התפשטת לפי שהוד היא נקבה. והנה אח"ע היא בחינת אימא. אח"כ יצאת גבורת הנצח דכורא עד החי"ך שהוא אבא ושם נעשו אותיות גי"ק כנודע כי הזכר בנצח והנקבה בהוד. אח"כ גבורת ת"ת והיא בלשון ושם אותיות דטלנ"ת. אח"כ גבורת הגבורה והיא בשינים כנודע כי השינים בחינת הגבורה בסוד שי"ן שורקת וכמ"ש בס' הזוהר פרש' שמות ממעונות אריות דא אינון שיניים. ואר"ה בגמטריא גבורה ושם אותיות זסטר"ן. אח"כ יצאת גבורת החסד עד השפתים בסוד מ"ם דוממת שהיא חסד ונעשו אותיות בומ"ף. והואיל ואתא לידן נבאר ענין אלו החמשה גבורות הנקראים מנצפ"ך כי מצינו כמה מקומות שבהם נרשמן פעולתן. כי הנה מצאנו היותם בסוד חמשה מוצאות הפה כנז' כאן באדרת האזינו טסער מאמרי רשב"י.

¹⁶⁸ הוא סוד ה' מתחלה להטא בסוד הדיני' כאשר בוערת סוד ה' מכות וכן אברהם בסוד י' נסיונות ויצא גלגלתא בסוד ג"ל גל"ת כנ"ל גילוי שיש בורא בעולם וחפץ ומשגיח בעולם אך מ"מ סתימא מכל סטרוי כי לא נתגלה עדיין מהו רצונו ית' האמתי וממה להתיירא וזה גלגלתא סתימא וז"ס שנתגלה בסוד עקידה ויקרא למקום ההוא ה' יראה כו' והוא נסיון העשירי (מים אדירים).
¹⁶⁹ נתבאר היטב בהקדמת ביאור האזינו ובפרט בענין תפלה של יד גם נתבאר בברכת אבות של תפלת שמנה עשרה דשחרית (שער מאמרי רשב"י). הם חו"ב אלפים שנה אברהם ויצחק עוקד ונעקד (מים אדירים).

<p>יונתי תמתי אל תקרי "תמתי" אלא "תאומתי" ודאי.¹⁷⁰</p>	<p>"יונתי תמתי". אל תקרי "תמתי" אלא "תאומתי" ודאי.</p>
<p>שערוי דנוקבא כלילין ביה גוויני (ס"א גוויני בנו גוויני) כדכתיב (שם ז &) ודלת ראשך כארגמן אתקטר גבורה בחמש גבוראן ואתפשטת נוקבא בסטרהא ואתדקבת בסטרוי דדכורא עד דאתפרשא מסטרוי ואתיאת לאתחברא עמיה אפיין באפיין וכד מתחברן מתחויין חד גופא ממש</p>	<p>השערות של הנקבה, כלולים בהם הגוונים (גוונים תוך גוונים). כמ"ש, ודלת ראשך כארגמן. הגבורה, נקשרה בחמש גבורות. ומצידה נתפשטה הנקבה ונדבקה בצד הזכר, עד שנפרדה מצידו ובאה להתחבר עמו פנים בפנים. וכשמתחברים, נראים כגוף אחד ממש.</p>
<p>מהכא אוליפנא דכר בלחודוי אתחזי פלג גופא¹⁷¹ וכלהו רחמי וכך נוקבא וכד מתחברן כהדא אתחזי כלא חד גופא ממש והכי הוא אוף הכא כד דכר אתחבר בנוקבא כלא הוא חד גופא ועלמין כלהו בחדו דהא כלהו מגופא שלים מתברכן והיינו רזא (שמות כ &) על כן בריך יי את יום השבת ויקדשהו</p>	<p>מכאן למדנו הזכר כשהוא לעצמו, נראה כחצי גוף, וכולו רחמים, וכן הנקבה. וכשמתחברים יחד, נראה הכל גוף אחד ממש. וכך הוא אף כאן, כשהזכר מתחבר בנקבה, הכל הוא גוף אחד, ואז העולמות כולם הם בשמחה, כי כולם מגוף שלם מתברכים. והיינו סוד "על כן בריך ה' את יום השבת ויקדשהו".</p>
<p>דהא אשתכח כלא בחד גופא שלים דהא מטרוניתא אתדבכת במלכא ואשתכח גופא חד ועל כן ברכאן משתכחין בהאי יומא ומהכא מאן דלא אשתכח דכר ונוקבא אקרי פלג גופא ולית ברכתא שריא במלה פגימא והסירא אלא באתר שלים במלה שלים ולא בפלגות מלה ופלגות מלה לא אתקיים לעלמין ולא אתברכן לעלמין נוי דנוקבא כלא מנוי דדכורא הוא¹⁷²</p>	<p>כי אז נמצא הכל בגוף אחד שלם, כי המלכה נדבקה במלך ונמצא שהם גוף אחד. וע"כ נמצאות ברכות ביום הזה. ומכאן, שמי שאינו נמצא (בחינת) זכר ונקבה, נקרא חצי גוף, ואין ברכה שורה בדבר פגום וחסר, אלא במקום שלם, בדבר שלם ולא בחצי דבר, וחצי דבר אינו מתקיים לעולם, ואינו מתברך לעולם. היופי של הנקבה כולה הוא מהיופי של הזכר.</p>
<p>והא אוקימנא מלי ואשתמודען ביני חברייא מהאי נוקבא מתאחדן כל אינון דלתתא¹⁷³ מנה</p>	<p>ביארנו את הדברים והם נודעים בין החברים. מהנקבה זו, מתאחדים כל אלו של מטה, ממנה יונקים, ואליה הם</p>

¹⁷⁰ כי דינין דדכורא סוד אחוריו הם רק בהתחלתן הם מראים לדין אבל באמת הם רחמים אך הגבורות הם לאכפייא דינין והם תכלית גמול ידי אדם לכן שם בחיצוניות סביבם רשעים יתהלכון פועל ידי אדם ונאחזים מן השערים סוד השערות משם אחיזת הקליפות ודנוקבא נייחין ברישא אבל קשין בסופא וכאשר נדבקיין אחורים זה בזה אין אחיזה לחיצונים כלל רק כאשר השלים עונם ארובות השמים נפתחו ומעינות תהום רבה ובא מבול וכן בסדום וה' המטיר כו' ויהפוך ויעל קיטור הארץ הגם שהי' להם שמות היה בסוד לבושי אדה"ר וכן חנוך נטל זיהרא דאדה"ר והיה בסוד עולם התהו וכן בערך זה קודם בריאת האדם וחוה שהכל בחי' א' בסוד אדה"ר ד"ו פרצופים נבראו וכן לא היה מקום לכבודו בארץ ועתה אחר ביאת אברהם שנתגלה בעולם שיש בורא בארץ אך לא נתגלה רק בכלליות ע"י הטבע וגם לישראל לא נתגלה רק בסוד כלליות ואז נתגלה עמו באחוריו בסוד יונתי בחגוי הסלע בסתר המדרגה ואף גם בנתינת התורה עדיין היתה היא דבוקה בסט' דדכורא וא"י ובית הבחירה לא היתה עדיין לישראל ובחי' המקדש היה ושכנתי בתוכם לפי ערך השגתם בתוך כל א' וא' וזהו בסוד יונתי תמתי ואמרו תאומתי, הגם שתמיד הדבר כן אך אז לא היה רק בדרך זה ולא נזדווג במקום כי לא נמצא מקום למנוחתו רק במחנה ישראל היתה הולכת והיתה מתגדלת עמו באהל ובמשכן (מים אדירים).

¹⁷¹ עי' לעיל ז ע"ב, וז"ח מג ע"ב.

¹⁷² מתנהגים העולמות ב"ע על ידי המלכות ע"פ קבלתם מז"א (ע' פ' בשלח נא ע"א) יתרו ס"ח ב' אחרי ע"ד סע"א אד"ז רצ"ו א' וע' פ' בראשית כ"ב א' כ"ט ב' (כללים ח"ב קל ע"א).

¹⁷³ קבלת הבריאה הוא מהבינה, הנה הוא ג"כ רק ע"י כלילותה וגילוייה בהנוק', ע' זזה"ק (בשלח נא ע"א, יתרו סח ע"ב, אחרי עד סע"א, אד"ז רצו ע"א) (דע"ה ח"ב קכ ע"א).

<p>ינקין ובה תבין¹⁷⁴ והיא אתקריאת אם לכלהו¹⁷⁵ כמה דאחרת אם לגופא וכל גופא מנה (ס"א לגנתא וכל גנתא מנה) ינקא כך האי אם לכלהו אחרנין דלתתא</p>	<p>חוזרים. והיא נקראת אם לכולם. כמו שהאחרת היא אם לגוף, וכל הגוף יונק ממנו [לגינה וכל גינה ממנה], היא אם לכל האחרים של מטה.</p>
<p>כתיב (משלי ז &) אמור לחכמה אחותי את אית חכמה ואית חכמה והאי נוקבא אתקרי חכמה זעירא¹⁷⁶ לנבי אחרא¹⁷⁷ וע"ד כתיב (שיר ח &) אחות לנו קטנה ושדים אין לה וגו' דהא דא בגלותא אתמשך אחות לנו קטנה ודאי קטנה אתהוי אבל רברבא היא וסניאה היא דהא היא שלימו דנשיל מכלא כמה דכתיב (שם &) אני חומה ושדי כמגדלות</p>	<p>נאמר "אמור לחכמה אחותי את". יש חכמה, ויש חכמה. ונקבה זו, נקראת חכמה קטנה כלפי האחרת, וע"ז נאמר "אחות לנו קטנה ושדים אין לה וגו'". כי זו נמשכה בגלות. "אחות לנו קטנה", ודאי שהיא נראית כקטנה, אבל גדולה היא ורבה היא, כי היא השלמות המקבלת מכולם כמו שנאמר "אני חומה ושדי כמגדלות".</p>
<p>ושדי דהא מליין אינון לינקא לכלא כמגדלות דאינון נהרין רברבין דנפקי מאימא עלאה תו אתפשט דכורא בימינא ושמאלא בירותא דאחסנא וכד גווי אתחברו אקרי תפארת ואתתקן כל גופא ואתעביד אילנא רברבא ותקיף שפיר ויאה</p>	<p>"ושדי" היינו שהם מלאים להניק את כולם. "כמגדלות" שהם נהרות גדולים היוצאים מהאמא העליונה. עוד נתפשט הזכר בימין ושמאל, בירושה של הנחלה. וכשהגוונים מתחברים נקרא תפארת. ונתקן כל הגוף ונעשה אילן גדול וחזק ויפה ונאה.</p>
<p>(דניאל ד &) תחותיה תטלל חיות ברא ובענפוהי ידורון עופי שמיא ומזון לכלא ביה דרועוי ימינא ושמאלא בימינא חיים וחסד בשמאלא מיתה וגבורה מעוי אתתקן בדעת</p>	<p>תחותיה תטלל חיות ברא ובענפוהי ידורון עופי שמיא [תחתיו יטיילו חיות השדה, ובין ענפיו ידורו עופות השמים], מזון לכל בו. זרועותיו הן ימין ושמאל. בימין חיים וחסד, בשמאל מיתה וגבורה. מעיים נתקנים בדעת,</p>

¹⁷⁴ נ"א אתברין (לש"ו).

¹⁷⁵ והנה הנהגת העולמות ב"ע הוא לעולם רק ע"י המלכות וכפי קבלתה מז"א, ע"י שהיא תמיד מיוחד עמו (ע' פ' בשלח נא ע"א, ופ' אחרי מות עד סע"א, ובפרט באד"ז רצו ע"א ע"ש וכן בכ"מ) (דע"ה ח"ב נד ע"ד), נקרא בשם מלכות על שם ההמלכה ועצה על ההנהגה, כי בה, ר"ל בהמלכות דאצילות, הוא ההנהגה דכל העולמות ב"ע (כללים ח"א יט ע"ג), המאציל א"ס ית"ש מתייחד בז"א ומלכות והוא חד עמהם יחיד ומיוחד, וע"י יחודו בז"א נתגלה בשם הו"ה ב"ה, וביחודו בהמלכות נתגלה בה בשאר כל השמות כולם המסתעפים מהשם הו"ה. ונעשית המלכות ע"ז, ר"ל ע"י יחודו בה וגילויו בה לאלה"י כל הארץ המנהגת את כל העולמות כולם (וכמ"ש בזוה"ק פ' תצוה קפו ע"א ע"ב, ופ' בשלח נא ע"א, יתרו סח ע"ב, פ' אחרי דף עד סע"א ובאד"ז רצו ע"א ועוד בכ"מ), והם כל השמות כולם שהם הכחות דכל ההנהגה וכמ"ש לפי מעשי אני נקרא (כללים ח"א לא ע"ב), בעולמות ב"ע הוה עיקר השליטה מהמלכות שהיא הב"ן, כי היא אדון כל הארץ (יהושע ג יא) ואלה"י כל הארץ (ישעיה נד ה) יקרא (וכמ"ש בפ' משפטים קו ע"א תרומה קעא ע"ב תצוה קפו ע"א ע"ב וע' פ' בשלח נא ע"א ויקרא כ ע"א אחרי מות עד סע"א ובאד"ז רצו ע"א ופ' בראשית כט ע"ב). ובעולם האצילות שניהם שולטים והמ"ה הוא העיקר שם והב"ן טפלה לו (ביאורים ח"ב כז ע"ג).

¹⁷⁶ ע"י דע"ה ח"ב טל ע"ב, ושם קא ע"ג, הם מכונים שניהם (ר"ל החכמה והארץ) בתואר אחד, כי על החכמה נאמר (איוב כח יב) והחכמה מאין תמצא, ששרשה הוא נעלם (ע' אדר"ז רצ ע"א) וכנודע. וכן בהארץ, הנה נאמר (איוב כו ז) תולה ארץ על בלימה, שהוא בלי מהות מושג, כי יסודה הוא נעלם והוא בהחכמה מ"ס. וכן כל התהוות דעולם התחתון שהוא מהמלכות דאצילות, הנה היא נקרא ג"כ חכמה, שהוא חכמה תתאה, חכמה זעירא, כמ"ש בזוה"ק (בראשית לא רע"ב ובאדר"ז רצו ע"א). והוה הארץ אחד עם החכמה, כי גילויה הוא מחכמה תתאה ויסודה הנעלם הוא בחכמתא סתימאה, ושם היא שבה ללכת בגמר צירופה וליבונה (כללים ח"א א ע"ב), יסוד ושורש המלכות הוא מחכמה אבא, דלכך נקראת חכמה זעירא (זהר ח"ג סא ע"א). אחות לנו קטנה (שיה"ש ח ח), אמור לחכמה אחותי את (משלי ז ד), וכמ"ש באד"ז (רצו ע"א) משום דהיא אתנטלת מחכמה אבא, והוא הי' דאדנ"י שהיא מהי' דהו"ה (ביאורים ח"ב יב ע"ג).

¹⁷⁷ לעיל סא ע"א רכז ע"א ופקודי רלה ע"ב (לש"ו).

<p>ואתמליין כל אכסדרין ואדרין כמה דאמינא דכתיב (משלי כד &) ובדעת חדרים ימלאו</p>	<p>וממלא את כל האכסדראות וכל החדרים. כמו שאמרתי שנאמר, "ובדעת חדרים ימלאו".</p>
<p>תו אתפשט גופא בתרין שוקין ומתאחדן בינייהו תרין כוליין ותרין ביעי דדכורא דכל משחא ורבות וחילא (דדכורא) דכל גופא בהו אתכנש דכל חיילין דנפיק מנהון נפקין ושריין כלא בפום אמה ובג"כ אקרין צבאות (ס"א דכל גופא בהו אתכנש ושריין כלא בפום אמה ובג"כ אקרין צבאות דכל חיילין דנפיק מנהון נפקין) ואינן נצח והוד</p>	<p>עוד נתפשט הגוף בשני שוקיים, ומתאחדים ביניהם שתי כליות ושתי ביצים של הזכר, שכל השמן והגדלות והכח (של הזכר) של כל הגוף מתקבץ בהם, שכן כל הצבאות היוצאים יוצאים מהם. וכולם שרויים בפי היסוד. ומשום זה, נקראים "צבאות" (שכל גוף נכנס בו ושורה הכל בפה האמה ולכן נקראו "צבאות" שכל הצבאות שיוצאים יוצאים מהם), והם נצח והוד.</p>
<p>תפארת יהו"ה נצח והוד צבאות ובג"כ יהו"ה צבאות אמה דדכורא סיומא (נ"א כסותא) דכל גופא ואקרי יסוד ודא הוא דרגא דמבסם לנוקבא וכל תיאובתא דדכורא לנבי נוקבא בהאי יסוד עייל לנוקבא לאתר דאקרי ציון דהתם הוא אתר כסותא דנוקבא כבית רחם לאתתא ובג"כ י" צבאות אקרי יסוד</p>	<p>תפארת הו"ה. נצח והוד צבאות, ומשום זה הו"ה צבאות. היסוד של הזכר הוא סיום [כסות] של כל הגוף, ונקרא יסוד. וזהו המדרגה הממתקת את הנקבה וכל תאות הזכר לנקבה ביסוד הזה הנכנס לנוק', להמקום שנקרא ציון, כי שם הוא מקום הכסות של הנקבה כבית רחם לאשה. ומשום זה נקרא היסוד הו"ה צבאות.</p>
<p>כתיב (תהלים קלב &) כי בחר יי בציון אוה למושב לו כד אתפרשת מטרוניתא ואתחברת במלכא אנפין באנפין במעלי שבתא אתעביד כלא חד גופא וכדין יתיב קודשא בריך הוא בכורסייה ואקרי כלא שמא שלים שמא קדישא בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמין כל אלין מלין סליקנא עד יומא דא דאתעטר בהו לעלמא דאתי והשתא אתגליין הכא זכאה חולקי</p>	<p>נאמר "כי בחר ה' בציון אוה למושב לו", אחר שהמלכה נפרדה ונתחברה למלך פנים בפנים בליל שבת, נעשה הכל לגוף אחד, ואז יושב הקב"ה בכסאו. והכל נקרא שם שלם, שם קדוש. ברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים. כל אלו הדברים העליתי עד היום הזה, בכדי שיתעטר בהם לעולם הבא. ועתה הם נתגלו כאן. אשרי חלקי.</p>
<p>האי מטרוניתא כד אתחברת עם מלכא כל עלמין מתברכן ואשתכחו בחדוותא דכלא</p>	<p>מלכה זו, כשמתחברת עם המלך, כל העולמות מתברכים, ונמצאים בשמחה של הכל,</p>
<p>רצו/ב11837</p>	
<p>כמה דדכורא כליל בתלתא¹⁷⁸ ושירותא בתלתא¹⁷⁹ כך כלא הכי¹⁸⁰ וסיומא דכל גופא הכי¹⁸¹ ומטרוניתא לא מתברכא אלא בכללא</p>	<p>כמו שהזכר כלול מג' והתחלה היא מג'. כמו כן הכל כך הוא, וסיום כל הגוף כך הוא, והמלכה אינה מתברכת אלא בכלל ג' אלו, שהם נצח הוד יסוד,</p>

¹⁷⁸ סוד ז"א דאצילות רצונו ית' המתפשט בחד"רו סוד חד"ר ג' עניני השגחה כידוע ג' עניני אור שמכולן נגלה רצונו ית' בסוד תר"ך (מים אדירים).

¹⁷⁹ הם סוד חב"ד רצונו ית' המתגלה בהעלם ע"י חכמה ובינה והוא ראשית הגילוי. (מים אדירים).
¹⁸⁰ כלומר כל העולמות כולם הם מתנהגים בחו"ב ודעת בהתלבשות בהנהגה בחד"ר אך שם לא נתחלקו רגליהן בסוד ורגליהן רגל ישרה מחמת שאינם צריכים מיזוג לכן הם בסוד ו' עילאה כי הם סוד עומדים שרפים עומדים והם סוד עצי שטים עומדים ונתתי לך מהלכים בין העומדים כו' לכן לא נחשב להן נה"י (מים אדירים).

¹⁸¹ סוד הברית צדיק ח"י עלמין הוא ג"כ באמת למעלה מנ"ה כידוע והוא משכיל לאיתן האזרחי כי הוא מוריד החו"ב והדעת כאשר הצדיק בקיום הברית ומתחזק בתוקף קיום המצות לכן נכלל גם בו הנצח וההוד והוא כליל לון באחדות גמור לכן אמר שסיומא רכל גופא הכי כלומר ג"כ רק בתלתא (מים אדירים).

<p>דתלתא אלין דאינון נצח הוד יסוד¹⁸² ומתבסמא ומתברכא באתר דאקרי קדש הקדשים דלתתא</p>

<p>דכתיב (תהלים קלג &) כי שם צוה יי את הברכה</p>	
<p>דהא תריין דרגין אינון לעילא ותתא ובג"כ לית רשותא למיעל תמן בר כהנא רבא דאתי מן סטרא דחסד בגין דלא עייל לההוא אתר דלעילא אלא ההוא דאקרי חסד ועייל בקדש הקדשים ומתבסמת נוקבא ומתברכא האי קדש הקדשים בגו לנו</p>	<p>כי ב' מדרגות הן למעלה ולמטה. ומשום זה אין רשות ליכנס שם, כי אם הכהן הגדול הבא מצד החסד, משום שאינו נכנס למקום ההוא של מעלה אלא אותו שנקרא חסד הנכנס בקדש הקדשים, והנקבה מתמתקת. וקדש הקדשים הזה מתברך לפני ולפנים.</p>
<p>אתר דאקרי ציון וירושלם תריין דרגין אינון חד רחמי וחד דינא ציון דכתיב (ישעיה א &) ציון במשפט תפדה ירושלם דכתיב (שם &) צדק ילין בה כמה דאוקימנא</p>	<p>(הרי הוא) המקום הנקרא ציון. ציון וירושלים הם ב' מדרגות. אחד הוא רחמים ואחד הוא דין. ציון שנאמר "ציון במשפט תפדה", ירושלים שנאמר "צדק ילין בה", כמו שבארנו.</p>
<p>וכל תיאובתא דדכורא לגבי נוקבא הכא הוא וקרינן להו ברכה דמתמן נפקי ברכן לכלהו עלמין וכלהו מתברכין האי אתר אקרי קדש וכל קדשים דדכורא עיילין תמן בההוא דרנא דאמינא וכלהו אתיין מרישא עלאה דגולגלתא דדכורא מסטרא דמוחי עלאי דשריין ביה ונגיד ההיא ברכה בכל שייפי גופא עד אינון דאקרין צבאות וכל ההוא נגידו דאתנגיד מכל גופא מתכנשי תמן</p>	<p>כל תשוקת הזכר אל הנקבה הוא כאן, וקוראים אותו ברכה, משום שמשם יוצאים ברכות לכל העולמות, וכולם מתברכים. המקום הזה נקרא קדוש. וכל הקדשים של הזכר נכנסים שם במדרגה זו שאמרתי, וכולם באים מהראש העליון של הגולגולת של הזכר מצד המוחין העליונים השרויים בו, והברכה היא נמשכת לכל אברי הגוף עד לאלו הנקראים צבאות, שכל אותו השפע הנמשך מכל הגוף מתקבץ שם.</p>
<p>וע"ד אקרין צבאות דכל צבאות דעלאין ותתאין תמן נפקין וההוא נגידו בתר דאתכניש תמן שריין ליה בההוא יסוד קדישא כלא חוורא בג"כ אקרי חסד וההוא חסד עייל לקדש הקדשים דכתיב (&) כי שם צוה יי את הברכה חיים עד העולם¹⁸³</p>	<p>וע"כ הם נקראים צבאות, משום שכל צבאות העליונים והתחתונים יוצאים מהם. והשפע ההוא האחר במתקבץ שם המה מניחים אותו באותו יסוד קדוש. כולו לבן, שע"כ נקרא חסד. ואותו חסד נמשך לקדש הקדשים, שנאמר "כי שם צוה ה' את הברכה חיים עד עולם".</p>
<p>א"ר אבא לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים עד דאשתככו מלוי ואנא כתבנא סברנא</p>	<p>א"ר, לא גמר הנר הקדוש לומר חיים, עד שנשקטו דבריו. ואני כתבתי, וחשבתי לכתוב עוד, ולא שמעתי. ולא</p>

והמינות עד שכל המראות נהפכו למארות ואין לנו שיוור רק אמר"ת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו ומה שבכתב ושב"ע"פ ואין אתנו יודע עד מה עד יערה עלינו רוח ממרום ויבנה ירושלים עיר קדשנו. רציה בית חיינו וישלח לנו גואל צדק במהרה בימינו ואז יחזיר העטרה אשת חיל עטרת בעלה ליושנה המצות והתורה הפשוטה וטעמיהן בשרשיהן הכל באחדות גמור ואז יתבסמא מטרוניתא סוד שם ה' צבאות כלל כל השמות ע"י אלין תלתא סוד נר"ה מצות חיצוניות כפשוטן בסוד ההלכות ובסוד טעמיהן ושרשיהן בסוד עטרה ובר"ת²³ ביחד בסוד וצדיק באמנותו יחיה ובוזה יתגלה פנימיות התורה ומתבסמת כל הצבאות וכל הגבורות ה' בהתגלות סודיהן ועניניהן ושרשיהן על מכונן (מים אדירים).

¹⁸³ שיגיע זמן כריתות הסיטרא אחרא שהוא עור הערלה, ויתחלף מכתנות עור לאור ויתגלה אז החסד עלאה בפומא דאמה כמ"ש באד"ר (קמב ע"א¹⁸³), ומשם צוה ה' את הברכה חיים עד העולם כמ"ש באד"ר (רצו ע"ב), ויתוקן אז העולם בהמלכות שדי, ובסוד והוא [שהוא אברהם אבר מ"ה חסד עלאה אור הגנוז בהקדמת זוהר בראשית (ד ע"א)] יושב פתח האהל [רזא דתרעא צדק] כחום היום שלהובין דרחימו דצדיק, כמ"ש בסתרי תורה (וירא צח ע"ב). ונעשה כ"ז ע"י הגילוי דאור הדעת עלאה שהוא הלויתן (דע"ה ח"ב נג ע"ג).

<p>למכתב טפי ולא שמענא ולא זקיפנא רישא דנהורא הוה סגי ולא הוה יכולנא לאסתכלא אדהכי אזדעזענא שמענא קלא דקארי ואמר (משלי ג &) ארך ימים ושנות חיים וגו' שמענא קלא אחרא (תהלים כא &) חיים שאל ממך וגו'</p>	<p>הדימותי ראשי כי האור היה גדול, ולא הייתי יכול להסתכל. עד אז נזדעזעתי, שמעתי קול הקורא ואומר "אורך ימים ושנות חיים וגו'" שמעתי קול אחר "חיים שאל ממך וגו'".</p>
<p>כל ההוא יומא לא אפסיק אשא מן ביתא ולא הוה מאן דמטי לנביה דלא יכילו דנהורא ואשא הוה בסוחרניה כל ההוא יומא נפילנא על ארעא ונעינא בתר דאזיל אשא חמינא לבוצינא קדישא קדש הקדשים דאסתלק מן עלמא אתעמף שכיב על ימיניה ואנפוי חייכין</p>	<p>כל אותו היום, לא נפסק האש מן הבית, ולא היה מי שיגיע אליו, כי לא יכלו, (מחמת) שהאור והאש היו מסבבים אותו. כל אותו היום נפלתי על הארץ וגעיתי (בבכיה). אחר שהלכה האש, ראיתי את הנר הקדוש, קדש הקדשים, שנסתלק מן העולם, שנתעטף ושוכב על ימינו, ופניו צוחקות.</p>
<p>קם רבי אלעזר בריה ונטיל ידוי ונשיק לון ואנא להיכנא עפרא דתחות רגלוי בעו חברייא למבכי ולא יכילו למללא שארו חברייא בבכיה ורבי אלעזר בריה נפיל תלת זמנין ולא יכיל למפתח פומיה לבתר פתח ואמר אבא אבא תלת הוו חד אתחזרו השתא תנוד חיותא צפראן טאסין משתקען בנוקבאן דימא רבא וחברייא כלהו שתיין דמא</p>	<p>קם ר"א בנו, ולקח ידיו ונשק אותן. ואני לחכתי את העפר שתחת רגליו. רצו החברים לבכות, ולא יכלו לדבר. התחילו החברים בבכיה, ור' אלעזר בנו נפל ג' פעמים, ולא יכול לפתוח את פיו. אח"כ פתח ואמר, אבי אבי, ג' היו, וחזרו אחד. עתה שהחיות תנוודנה, ועוף השמים עפים, ישתקעו בנקבי הים הגדול. החברים ישתו דם.</p>
<p>קם רבי חייא על רגלוי ואמר עד השתא בוצינא קדישא מסתכל (ס"א משתדל) עלן השתא לאו הוא עדן אלא לאשתדלא ביקריה קם רבי אלעזר ור' אבא נטלו ליה בטיקרא דסיקלא מאן חמא (ס"א ערעורא וערבוביא) ערבוביא דחברייא וכל ביתא הוה סליק ריחין</p>	<p>קם ר"ח על רגליו ואמר, עד עתה היה הנר הקדוש משגיח (עוסק) עלינו. עכשיו אין העת אלא לעסוק בכבודו. רבי אלעזר ור' אבא קמו, ונטלוהו במטתו שעלה מי ראה (רוח וערבוביא) ערבוביא של החברים, וכל הבית היה מעלה ריחות.</p>
<p>סליקו ביה בפורייה ולא אשתמש ביה אלא ר' אלעזר ור' אבא אתו טריקין ומארי תריסין דכפר וטרדא בהו (ס"א דצפרי וטרדיא והוו) בני מרוניא צווחין בקמירין דחשיבו דלא יתקבר תמן</p>	<p>העלוהו למיטה ולא השתמש בו אלא ר' אלעזר ור' אבא. באו משחיתים ובעלי תריסים מהכפר, ודחקו אותם (של ציפורי ודחקו והיו) בני מרון, צועקים באגודה, שכן חשבו שלא יקבר שם.</p>
<p>בתר דנפק פורייה הוה סליק באוירא ואשא הוה להיט קמיה שמעו קלא עולו ואתו ואתבנשו להילולא דרבי שמעון (ישעיה נז &) יבא שלום ינוחו על משכבותם כד עאל למערתא שמעו קלא במערתא זה האיש מרעיש הארץ מרגיז ממלכות כמה פטרין ברקיעא משתככין (ס"א ולא משתכחין) ביומא דין בגינך</p>	<p>אחר שיצאה המטה היה עולה באויר, ואש היתה לוהטת לפניו. ושמעו קול עולה, בואו וכנסו להילולא דר"ש. יבא שלום ינוחו על משכבותם. כשנכנסו למערה, שמעו קול במערה "זה האיש מרעיש הארץ מרגיז ממלכות", כמה פתחון פה ברקיע נשקטים (ולא נמצאים) ביום זה בגללך.</p>
<p>דנא רשב"י דמאריה משתבח ביה בכל יומא זכאה חולקיה לעילא ותתא כמה גניזין עלאין מסתמין ליה עליה אתמר (דניאל יב &) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין</p>	<p>זהו רשב"י שהאדון משתבח בו בכל יום, אשרי חלקו למעלה ולמטה, כמה גנזים עליונים שמורים לו. עליו נאמר "ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין".</p>

(ס"א ודאי) דא (נמחק בבהגר"א על תז"ח).⁸